

RAUMAN KANSALAIISOPISTO OPINTO-OPAS 2017-2018

www.rauma.fi/kansalaisopisto

Rauman kansalaisopisto

Aittakarinkatu 10
26100 Rauma
02 834 4515 ja 044 793 4515
www.rauma.fi/kansalaisopisto
facebook.com/raumankansalaisopisto

Kannen suunnittelu
Nikolai Nikolov
Kuvat
Kirsi Kuusisto ja opiston arkistot
Taitto
Taina Kemppainen

SISÄLLYSLUETTELO

Avustukset kurssimaksuihin	8	Muut kielet	98
Ilmoittautuminen	7	Muut käsityötaitot.....	77
Kurssimaksun maksaminen.....	9	Nahkatyöt	60
Lukuvuoden 2017-2018 tapahtumia	4	Ompelu.....	55
Rehtorin tervehdys	5	Pianonsoitto.....	34
Tietoja opistosta	6	Piirustus ja sarjakuva.....	41
Yhteystiedot	10	Pitsinnypläys.....	64
		Posliini- ja puumaalaus.....	45
Avoim yliopisto.....	121	Puhelinkurssit	103
Digikuvaus	54	Ranska	93
Englanti.....	86	Ruokakurssit.....	105
Erikoisliikunnat.....	111	Ruotsi	85
Esittävä tanssi	119	Saksa.....	91
Espanja.....	94	Sanataide	23
Huuvutus	66	Soitinmusiikki.....	31
Hyvinvointi	19	Sukututkimus.....	23
Ikonimaalaus	44	Suomi	83
Italia	97	Taidegrafiikka.....	43
Jooga.....	114	Taiteen erikoiskurssit	44
Keramiikka	47	Tapahtumat.....	12
Ketju- ja hopeakorut	69	Teatteri ja näyttämötaide	37
Kielikurssien tasokuvaukset	82	Tekninen työ ja puutyö.....	72
Kirjallisuus	22	Tietotekniikka.....	99
Kirjonta	59	Tilkkutyöt	60
Kitaransoitto.....	34	Ukulelen soitto	33
Kudonta	59	Veneily	104
Kuntoliikunta	107	Venäjä.....	94
Kuorot	29	Verhoilu ja entisöinti.....	75
Kuvanveisto	44	Vuorovaikutus ja yhteiskunta	24
Käsityöpajat	67	Värikylvyt	50
Käsityöpäivät	57	Yleiset kielitutkinnot.....	81
Käsitöitä lapsille ja aikuisille	67		
Lankatyöt.....	62	Kurssit Kodisjoella	124
Lasityö	76	Kurssit Lapissa	125
Lasten ja nuorten kuvataide	52	Rauman teatterikoulu	127
Laulu.....	27	Rauman käsityökoulu Taitava	128
Lavatanssit	120	Rauman kuvataidekoulu	129
Liikuntapaketti.....	110	Rauman lyseon lukio	130
Luennot.....	12	Rauman liikuntaryhmät.....	131
Luentosarjat.....	17	Opistolaisyhdistys r.y.	132
Luonto ja retkeily	25	Pysäköinti	146
Maalaus.....	39	Opetuspaikat ja osoitteet.....	147

Lukuvuoden 2017–2018 tapahtumia

- to 24.8.   **Pop-up -kansalaisopisto**
Prismassa ja Citymarketissa klo 10.00–18.00
- ke 30.8.   **Infotilaisuus opiston kursseista ja
Avoimen yliopiston tarjonnasta**
Pääkirjastossa, Alfredinkatu 1, klo 14.00–17.00
- ma–to
25.–28.9.   **Avoimet ovet**
Kaikilla on mahdollisuus käydä kurkkaamassa,
mitä kursseilla tehdään.
Tutustumiskäynnit eivät koske Vauvojen värikylpyjä
- la 11.11.   **Nenäpäivän neule treffit**
Vanhassa opistossa, Vähäkoulukatu 8, klo 12.00–15.00
- la 9.12.   **Joululahjavalvojaiset**
Vanhassa opistossa, Vähäkoulukatu 8, klo 10.00–14.00
Jouluaiheisia työpajoja. Glögitarjoilu!
- ti–pe
2.–19.1.   **Kansalaisopiston opettajien taide- ja käsityönäyttely**
Rauman pääkirjastossa, Alfredinkatu 1,
avoinna kirjaston aukioloaikoina
- la 27.1.   **Taidelauantai**
Opistotalossa, Aittakarinkatu 10, klo 11.00–15.00
- la–su
7.–8.4.   **Kevätnäyttely**
Kodisjoen koulussa, Kodisjoentie 1432
Lapin kunnantalossa, Kivisillantie 6
- pe–su
13.–15.4.   **Kevätnäyttely**
Opistotalossa, Aittakarinkatu 10

LÍFIÐ ER NÚNA, ELÄMÄ ON NYT

Elä juuri tätä päivää, tätä hetkeä, sillä eilistä et saa takaisin ja huomista et tiedä mitä se tuo tullessaan.

Tämä on ehkä yleisin elämänohje, johon törmäämme erilaisissa yhteyksissä. Jos elämme elämäämme jatkuvassa odotuksen tilassa miettien ja suunnitellen tulevaisuutta, jäämme paitsi nautinnoista tässä hetkessä ja kokemuksista, jotka joka hetki ovat ulottuvillamme.

Tässä oppaassa ulottuvillasi ovat kurssiemme tarjoamat mahdollisuudet löytää mielestäsi kalenterin täytettä. Aloitusta ei kannata siirtää hamaan tulevaisuuteen vaan tarttua siihen heti. Voisikohan harrastus olla jotain ihan uutta, jota et ole ajatellutkaan tekeväsi? Mutta kun ennakkoluulottomasti siihen tutustut, harrastus vie mukanaan ja ihmettelet, mikset ole aiemmin aloittanut. Vai onko sittenkin tuttu ja turvallinen parempi, sillä siitäkin voi aina löytää jonkun uuden ulottuvuuden ja haasteen? Tärkeintä on, että lähdet liikkeelle.

Mielekäs tekeminen nostaa energiatasoa niin, että saa jotain aikaiseksikin. Tärkeä puoli osallistumisessa on myös se, että tapaa samanhenkisiä ihmisiä. Kaikki ihmiset, joiden kanssa olemme tekemisissä, jättävät jälkensä meihin. Ryhmistä voit löytää pitkäaikaisia ystäviä, päivän piristäjiä, oppimisen tuki-joita tai muuten vain hyviä tyyppejä. Hyvin suosittu varttuneiden laulupiirin opettaja Jukka Ritakorpi toteaa Rauman kansalaisopiston 100-vuotiskirjassa Heijastuksia:

Ennen aloittamista kuuluu iloinen puheensorina kuin karjalaisessa kinkerituvassa ja lopuksi mietitään, mihin mennään kahville.

”Luot omat ajatuksesi,
ajatuksesi luovat aikomuksesi,
ja aikomuksesi luovat todellisuutesi.”
– Wayne Dyer

Todellisuutta luomaan
Kannustaen
Helinä Seikola, rehtori

Ps. LÍFIÐ ER NÚNA on islantia ja heidän rintasyöpäkampanjansa tunnus. Pss. Huomasittehan että, vaikka kesäilmat eivät täyttäneetkään helleodotuksia, oli tienvarsien, niittyjen ja lehtojen kukkaloisto tänä kesänä uskomattoman hieno.

TIETOJA OPISTOSTA

LUKUVUOSI 2017–2018

Opetus alkaa pääosin viikolla 37 eli ma 11.9.2017.
Syysloma on 23.–26.10.2017.
Kevätlukukausi alkaa viikolla 2 eli ma 8.1.2018.
Talviloma on 19.–25.2.2018.
To 29.3. ei ole opetusta klo 16 jälkeen.
Oppitunnin pituus on 45 min.
Tänä syksynä alkaa opiston 102. lukuvuosi.

TIEDOTUS

Muutoksista ja uusista kursseista ilmoitetaan opiston ilmoitustauluilla, kotisivulla
www.rauma.fi/kansalaisopisto ja sanomalehdissä. Opistolla on sivut Facebookissa.
Instagramtilit:
raumankuvataidekoulu
kasityökoulutaitava

Ohjelman muutokset mahdollisia.

KEVÄTNÄYTTELYT

7.–8.4.2018 Kodisjoella ja Lapissa
13.–15.4.2018 Opistotalossa.

OPETUSTILAT

Opetustilat ovat pääosin Opistotalossa, Aittakarinkatu 10.
Opetusta on lisäksi useissa kouluissa ja muissa tiloissa eri puolilla kaupunkia. Opetuspaikkaluettelo osoitteineen on sivulla 147.

PYSÄKÖINTI OPISTOTALOLLA

Pysäköintipaikat opiskelijoille ovat Opistotalon takana.
Katso kartta sivulla 133.

KANSALAI SOPISTON TOIMINTA

Kansalaisopiston opinnot on tarkoitettu kaikille asuinpaikasta ja pohjakoulutuksesta riippumatta. Opiston toiminta-alueena on Rauman kaupunki.
Opisto on aikuisoppilaitos, mutta jotkut opinnot on suunnattu myös alle 15-vuotiaille.
Toiminta perustuu lakiin Vapaasta sivistystyöstä. Kuvataidekoulun, käsityökoulun ja teatterikoulun opetus noudattaa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelmia ja toiminta perustuu Taiteen perusopetuksesta säädettyyn lakiin.
Toimintaa ohjaa sivistysvaliokunta.

TODISTUKSET

Opiskelija voi pyynnöstä saada todistuksen opinnoistaan.
Maksu on 10 € kuluvalta ja 15 € aikaisemmilta lukuvuosilta.
Toimitusaika on viikko.
Toimistossa käy vain käteinen raha.

SIIRTOTENTTIMAHDOLLISUUS

Opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa yliopistojen ja OPH:n tenttejä opistossa.
Ilmoittautumiset
Terhi Ojalalle
terhi.ojala@rauma.fi
Tenttimaksu on 45 €.

ILMOITTAUTUMINEN

► **Ilmoittautuminen internetin kautta**
ALKAA keskiviikkona
30.8.2017
klo 18:00:00 ja jatkuu
ympäri vuorokauden
osoitteessa

www.rauma.fi/kansalaisopisto

Ohjeet ilmoittautumiseen löytyvät samasta osoitteesta.

Opiston tietokonealuokka 212 on käytettävissä ilmoittautumiseen ke 30.8. klo 18.00–19.00. Opiston henkilökuntaa on paikalla opastamassa ilmoittautumisessa.

Myös kirjaston tietokoneet ovat käytettävissä.

► **Ilmoittautuminen puhelimitse opiston toimistoon**
ALKAA torstaina 31.8.2017
klo 8:00–17:00
puh. 044 793 4515 ja 044 793 4517

Tämän jälkeen voi ilmoittautua toimiston aukioloaikoina puhelimitse tai käymällä opistossa.

Ilmoittautua voi niin kauan kuin kursseilla on tilaa.

Sähköpostilla, tekstiviestillä tai puhelinvastaajaviestillä ei voi ilmoittautua.

Ilmoittaudu myös luennoille.

KEVÄÄN KURSSEILLE
ilmoittautuminen alkaa
ke 3.1.2018 klo 18:00.

ILMOITTAUTUMISEN
YHTEYDESSÄ KYSYTÄÄN:

kurssin numero ja nimi,
opiskelijan nimi, henkilötunnus, kotikunta, osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite, koulutustausta, pääasiallinen toiminta ja äidinkieli. Henkilötietoja ei luovuteta ulkopuolisille. Tietoja käytetään opiskelijoiden identifioimiseen ja kurssimaksujen laskuttamiseen.

KURSSIN TOTEUTUMINEN

Kurssin/luennon toteutuminen päätetään viikkoa ennen kurssin kurssin/luennon alkua. Kurssi toteutuu, kun opiskelijoita on riittävä määrä viikkoa ennen kurssin alkua. Ilmoittaudu ajoissa.

ILMOITTAUTUMISEN SITOVUUS

Ilmoittautuessasi sitoudut maksamaan kurssimaksun. Maksamatta jättäminen ei ole kurssipaikan peruamista.

KURSSI TÄYNNÄ?

Suosittu kurssit täyttyvät nopeasti – ilmoittautumisjärjestys ratkaisee. Jos kurssi on täynnä, ilmoittaudu varasijalle, sillä voit päästä varasijalta kurssille tai pystymme ehkä järjestämään uuden kurssin.

MUUTA HUOMIOITAVAA

Yhden opetuskerran peruuntuminen/lukukausi ei oikeuta kurssimaksun alennukseen tai korvaavaan opintokertaan.

AVUSTUKSET KURSSIMAKSUIHIN

Kansalaisopisto on saanut Opetushallitukselta opintotukityyppistä avustusta, jolla opisto myöntää kohderyhmille vapautuksen kurssimaksusta tai alentaa sitä merkittävästi.

Kurssille tulee ilmoittautua ennen avustuksen hakemista.

TYÖTTÖMILLE

Työttömällä henkilöllä tarkoitetaan työhallinnon määritelmän mukaisesti työnhakijaa, joka on ilman työtä ja kokopäivätyöhön käytettävissä tai joka odottaa sovitun työn alkamista. Avustusta voi saada puolet kurssimaksusta yhteen kurssiin lukukaudessa.

Kurssimaksun vapautusta haetaan kirjallisesti opiston toimistosta ja netistä saatavalla lomakkeella. Täytetty lomake palautetaan opistoon. Päätöksestä tiedotetaan opiskelijalle, ja mahdollinen kurssimaksu maksetaan vasta, kun päätös hakemuksesta on tehty.

Lomake

www.rauma.fi/kansalaisopisto

MAAHANMUUTTAJILLE

Suomen kielen kurssien kurssimaksua on huomattavasti alennettu. Alennettu kurssimaksu on mainittu kurssiesittelyn yhteydessä ja siinä lukee:

Opetushallituksen tukema, kurssimaksu alennettu.

SENIORIVÄESTÖ JA ELÄKELÄISET

Lukuvuoden aikana muutamalla kurssilla kurssimaksua on huomattavasti alennettu. Kurssin kohdalla on teksti: Opetushallituksen tukema, kurssimaksu alennettu.

Syksyllä kurssimaksua on alennettu seuraavilla kursseilla:

Haasta aivosi ja Juttutupa.

OPISTOLAISYHDISTYKSEN AVUSTUKSET HAETTAVANA

Opiston opiskelijoilla on mahdollisuus anoa Rauman kansalaisopiston opistolaisyhdistys ry:ltä avustusta kurssimaksuihin tai kurssin tarvikkehankintoihin.

Avustusta myönnetään enintään 50 €/opiskelija/lukuvuosi (Lukuvuosi = syyslukukausi ja kevätlukukausi.). Avustus maksetaan kuittia vastaan ja kuitti liitetään anomuslomakkeeseen. Lomakkeita on saatavana opiston toimistosta.

Toimintakaudella 2017–2018 avustusta myönnetään vain sellaisille opiskelijoille, jotka eivät ole saaneet avustusta kolmen aikaisemman lukuvuoden aikana eivätkä saa opistosta opintotukien avustusta. Syyskaudella avustusta saaneille ei myönnetä avustusta keväällä. Anomukset tulee jättää syyslukukaudella viimeistään pe 17.11. ja kevätlukukaudella viimeistään pe 12.4. opiston toimistoon. Kaikille hakijoille tiedotetaan päätöksestä kirjeellä.

KURSSIMAKSUN MAKSAMINEN

Jokaisella kurssilla on oma **kurssimaksunsa**, joka on ilmoitettu kurssin esittelyn yhteydessä. Maksu ei sisällä oppikirjoja eikä tarvikkeita. **Ilmoittautuessasi sitoudut maksamaan kurssimaksun.**

A) Voit maksaa kurssimaksun netti-ilmoittautumisen yhteydessä verkkopankissa.

B) Jos et maksa kurssimaksua netti-ilmoittautumisen yhteydessä, saat laskun. Lasku lähetetään kurssin alettua.

Laskun voit maksaa pankissa **TAI** kaupungin palvelupiste **Pyyrmannissa, Valtakatu 2** käteisellä, pankkikortilla tai **kulttuuri-/liikuntasetelillä** (ePassi, Smartum Kulttuuriseteli, Edenred Virikeseteli, Tyky-Kuntoseteli+).

Alle 18-vuotiaan opiskelijan kurssimaksu laskutetaan huoltajalta.

Kaikki maksamattomat laskut menevät perintään. Otathan yhteyttä opiston toimistoon viikon sisällä laskun saatuasi, jos laskussa on huomautettavaa.

Tarvikemaksut maksetaan opettajalle tai pankkiin.

ILMOITTAUTUMISEN PERUMINEN JA PERUMISEHDOT

Perumisen voit tehdä itse internetissä tai ilmoittaa opiston toimistoon. Varatun kurssipaikan voit perua **maksutta viimeistään 7 päivää ennen kurssin alkamista**, tämän jälkeen tehtävistä perumisista peritään **toimistomaksua 10 €**. Mikäli perumista ei tehdä lainkaan, veloitetaan **koko kurssimaksu**. Maksamattomat kurssimaksut menevät perintään. Perumista ei voi tehdä opettajalle eikä sähköpostilla.

Ilmoita ajoissa, jos et tule – varalla-olija voi vielä saada paikan.

KURSSIN PERUUNTUMINEN, MAKSUN PALAUTTAMINEN

Jokaisella kurssilla ja luennolla on vähimmäisopiskelijamäärä, joka vaaditaan opetuksen aloittamiseksi. Mikäli opiskelijoita ei ilmoittaudu riittävästi, opetus ei ala. Tiedotamme peruuntumisesta kurssille jo ilmoittautuneille. Kurssien ja luentojen alkamisesta ei erikseen ilmoiteta. Kurssimaksu palautetaan vain, jos kurssi peruuntuu. Mikäli kurssi lakautetaan opiskelijamäärän vähenemisen vuoksi, tai opiskelija itse keskeyttää kurssin, ei jäljellä olevaa kurssimaksuosuutta palauteta. Kesken lopetetun kurssin opiskelijalla on mahdollisuus siirtyä vastaavan hintaiselle toiselle kurssille edellyttäen, että kurssilla on vapaita paikkoja. Jos opiskelija haluaa siirtyä kalliimmalle kurssille, hän maksaa erotuksen.

YHTEYSTIEDOT

sähköpostit: etunimi.sukunimi@rauma.fi

REHTORIT

rehtori **Helinä Seikola**, FM
puh. 02 834 4510
ja 050 303 9671

apulaisrehtori **Leena Haapio-Lehti**, TTO
puh. 02 834 4511
ja 044 793 4511

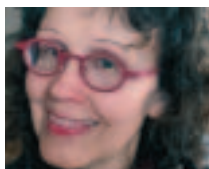
OPETTAJAT, SUUNNITTELIJA

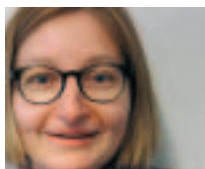
musiikinopettaja
Marika Bindar, MuM, KM
puh. 02 834 4520
ja 044 403 6014

kieltenopettaja
Heli Kajaala, FM
puh. 02 834 4513
ja 044 793 4513

taideaineiden opettaja
Rauman kuvataidekoulun johtaja
Kirsi Kuusisto, TaM
puh. 044 793 3427

käsityönopettaja,
Rauman käsityökoulu Taitava
Johanna Maijala, KM
puh. 02 834 4518 ja 044 793 4518

koulutussuunnittelija
Kristina Haavisto, FM
puh. 02 834 4629 ja 044 403 6177

Rauman Teatterikoulusta vastaava
tuntiopettaja **Aleksi Kumpula**, teatteri-
ilmaisun ohjaaja (AMK), puh. 044 4036 178

YHTEYSTIEDOT

OPISTOTALO

Aittakarinkatu 10, 26100 Rauma

puh. 02 834 4515 ja 02 834 4517

Kotisivu: www.rauma.fi/kansalaisopisto

Kotisivulla on tietoa ajankohtaisista kursseista sekä mahdolliset muutokset.

Opistolla on omat sivut Facebookissa.

Asiointisähköposti: kansalaisopisto@rauma.fi

Henkilökunta: etunimi.sukunimi@rauma.fi

TOIMISTO avoinna

opetusviikkojen aikana 4.9.–8.12.2017

ja 8.1.–13.4.2018

ma, ke ja to klo 9.00–16.00, ti klo 9.00–17.00,

pe klo 9.00–15.00.

Muuna aikana ma–pe klo 9.00–15.00.

Opetusviikkojen aikana vahtimestari paikalla
klo 21.00 asti.

KANSALAIPOISTON YHTEYDESSÄ TOIMIVAT

Rauman kuvataidekoulu, Lyseokatu 2

koulunjohtaja Kirsi Kuusisto puh. 044 793 3427

kuvataidekoulu@rauma.fi

rauma.fi/kuvataidekoulu

Rauman käsityökoulu Taitava, Aittakarinkatu 10

käsityönopettaja Johanna Majjala

puh. 044 793 4518

kasityokoulu@rauma.fi

rauma.fi/kasityokoulutaitava

Rauman teatterikoulu, Pursikatu 4

vastaava opettaja Aleksi Kumpula, puh. 044 4036 178

teatterikoulu@rauma.fi

rauma.fi/teatterikoulu

Täydennyskoulutus Täykkäri, Aittakarinkatu 10

koulutussuunnittelija Kristina Haavisto

puh. 02 834 4629

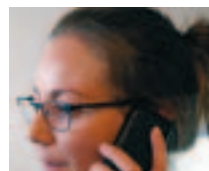
kristina.haavisto@rauma.fi

Kahvila Tovi, Aittakarinkatu 10

Opistotalon alakerrassa

avoinna opetusviikkojen aikana ma–to klo 16.00–20.00

TOIMISTO

vs. kurssisihteeri

Terhi Ojala

puh. 02 834 4515

ja 044 793 4515

toimistos sihteeri

Maija Oikarinen

puh. 02 834 4517

ja 044 793 4517

VAHTIMESTARI- PALVELUT

iltavalvoja **Jenni Kiela**

ma–to klo 16.00–21.00

puh. 02 834 4516

ja 044 793 4516

Viikonloppuisin

Pasi Helminen

puh. 044 7934514

TAPAHTUMAT

9992000 RUNOJA JA ROCKIA

Opistotalo

la 14.10. klo 18.00-23.00

Pääsymaksu 6 €

toimittaja Hanna Hirvonen

Kansainväliset juhlat syksyn kunniaksi. Juhlalavalta kuuluvat runous suomeksi, englanniksi ja arabiaksi luettuna ja DGD-bändin rock-musiikki. Paikalle ovat tervetulleita kaikki elämän juhlistajat, jotka haluavat kohdata uusia ihmisiä ja kulttuureja taiteen äärellä.

1104089 NENÄPÄIVÄN NEULETREFFIT

Vanha opisto

la 11.11. klo 12.00-15.00

KM, käsityönopettaja

Johanna Maijala

”Nenäpäivän visiona on Suomi, jossa jokainen edistää maailman lasten ihmisarvoisen elämän toteutumista. Nenäpäivä kerää varoja kehitysyhteistyöhön ja edistää globaalia oikeudenmukaisuutta viihteen ja yhteisen kansanliikkeen voimalla.”

www.nenapaiva.fi.

Rauman kansalaisopisto on mukana Nenäpäivä-kampanjassa järjestämällä Neuleitreffit, jonka tuotto lahjoitetaan lyhentämättömänä Nenäpäiväkeräykseen. Ota mukaan oma neule- tai virkkaustyö ja tule tekemään käsitöitä. Vaikka tapahtuman nimi viittaa neuletoihin, mikään ei estä ottamasta mukaan kirjontatyötä tai nyplästyynyä. Laitetaan hyvä liikkeelle käsitöitä tekemällä! Osallistumismaksu 6 €, maksetaan käteisellä paikan päällä, sisältää kahvin / teen.

1104480 JOULULAHJA- VALVOJAISET

Vanha opisto

la 9.12. klo 10.00-14.00

Kurssimaksu 9 €

Tule Vanhan opiston joulutunnelmaan, nauti työskentelyn lomassa glögiä ja piparia. Voit painaa joulu-paperia, tehdä pakettikortteja, neula-uuvuttaa pieniä koristeita, taitella kauniin pahvirasian, tehdä perinteisen olkipukin, helpon paperitähden tai taitella enkelin. Kurssimaksu sisältää glögin ja tarvikkeet.

LUENNOT

9991000 PIANON VALINTA JA HUOLTO

Opistotalo

ti 19.9. klo 18.00-19.30

pianonvirittäjä Ville Kukko

Luentomaksu 6 €

Pianoa valittaessa pianistille tärkeimmät asiat ovat kosketus ja ääni. Soitimen omistajaa kiinnostavat myös kestävyys, tulevat huollontarpeet ja ulkonäkö. Ostajalle ratkaisevaa saat-
taa olla hinta. Mitä kannattaa maksaa ja mistä? Mikä on valmistusmaan ja valmistusvuoden merkitys? Luennolla pyritään vastaamaan kaikkiin pianoa, sen hankintaa ja huoltoa koskeviin kysymyksiin.

9991001 KIRJAILIJAVIERAILU: PETRI TAMMINEN

Kaupunginkirjasto
to 28.9. klo 17.30-19.00

kirjailija Petri Tamminen

Luentomaksu 6 €

Kekkosen sinivalkoinen pipo ja muita tärkeitä muistoja. Petri Tamminen haastatteli Suomen historia

-kirjaansa varten yli viittäsataa suomalaista. Kerrotuista muistoista hän kokosi itsenäisyytemme ajan historian, jossa kansalliset merkkihetket näkyvät yksilön katseen tasalta. Mitä Finlandia-talon takaportilla tapahtui, kun maailman päättäjät kokoontuivat Etykiin? Miksi tieto talvisodan päätymisestä löytyi ruokakaapista? Mitä Kekkonen toi tuliaiseksi kylpylän henkilökunnalle?

9991002 KORSNÄSINPAITA JA MUITA ASUSTEITA

Opistotalo

to 28.9. klo 18.00-19.30

FT Marketta Luutonen

Luentomaksu 6 €

Käsitellään neule- ja virkkaushistoriaa ja paneudutaan erityisesti ehkä kiinnostavimpaan suomalaiseen villapaitaan, korsnäsinpaitaan ja kirjovirkattuihin asusteisiin. Korsnäsinpaita on nimensä mukaisesti peräisin Korsnäsistä Pohjanmaan ruotsinkieliseltä rannikkoseudulta. Paita tunnetaan neuleen ja virkkauksen käyttämisestä samassa paidassa sekä runsaista kuvioista ja väreistä.

**Katso sivulta 63 kurssi
KORSNÄSINPAITA JA
MUITA ASUSTEITA OMIN KÄSIN**

9991003 LUOKKARETKELLÄ 100-VUOTIAASSA SUOMESSA

Opistotalo

ma 2.10. klo 18.00-19.30

sosiaalipsykologi ja kulttuuriantropologi Katriina Järvinen

Luentomaksu 6 €

Suomalaiset ovat nykyään kaikki samaa keskiluokkaa. Vai ovatko? Hyvinvointiyhteiskunta

tasa-arvopyrkimyksineen on tuonut eri luokista lähtöisin olevat ihmiset samoihin kouluihin, työpaikkoihin ja naapureiksi tavalla, joka monessa muussa maassa olisi mahdotonta. Ihmisten lähtökohdat ovat silti erilaiset, monien kohdalla kotoa saadut ”kortit” siivittävät menestystä, kun taas joillakin tausta hankaloittaa pärjäämistä. Kuullaan suomalaisten ihmisten lähtökohtien erilaisuuden syistä ja seurauksista, arkisten kohtaamisten törmäyksistä ja niihin sisältyvästä luovasta potentiaalista.

9991004 TOIMIVA ÄÄNI TYÖVÄLINEENÄ

Opistotalo

ti 3.10. klo 18.00-21.15

musiikkipedagogi Solja Virta

Luentomaksu 10 €

Ääni on monelle työväline. Äänen yleensä huomaa vasta siinä vaiheessa, kun siinä on jotain vikaa. Jotta voi ennaltaehkäistä ongelmia äänessä, on tärkeä tietää äänenkäytöstä ja huolehtia hyvästä äänihygieniasta. Tule tutustumaan ääneesi, kuulemaan ja kokeilemaan ääniharjoituksia sekä keskustelemaan ääneen liittyvistä ongelmista.

9991005 RUNOILIJOIDEN NÄKÖKULMA SYYRIAAN

Vanha opisto

ke 4.10. klo 13.00-14.30

YTM Hanna Hirvonen

Raumalla asuva toimittaja Hanna Hirvonen on työskennellyt kesän ajan hankkeessa, jonka keskiössä on syyrialainen runous ja runoilijoiden asema. Luetaan suomeksi käännettyä runoutta ja keskustellaan siitä. Hirvonen pohjustaa keskustelua runoilijoiden taustoilla, joita hän tuntee tekemiensä haastattelujen kautta. Tilaisuus sopii kaikille, jotka ovat kiinnostuneita saamaan valtamediasta eroavaa kuvaa Syyriasta. Hankkeeseen voi tutustua ennakkoon osoitteessa www.kosmi.fi Paikalle voi saapua myös ilman minikäänlaisia pohjatietoja. Luento on osa Senioreiden kulttuuriviikon ohjelmaa. Vapaa pääsy.

9991006 SATA VUOTTA SUOMEA, TUHAT VUOTTA KORUJA

Opistotalo

ti 10.10. klo 18.00-19.30

kaivertajamestari Tarja Luhta

Luentomaksu 6 €

Kaikkina aikakausina ihmiset ovat halunneet korostaa identiteettiään ja arvovaltaansa koruilla,

eivätkä suomalaiset ole poikkeus. Matka muinaisista soljista moderniin muotokieleen, kuvin ja sanoin, suomalaisessa hengessä.

9991007 LIIKKUJAN +50 RAVITSEMUS

Opistotalo

to 12.10. klo 18.00-19.30

TtM Satu Lamminpää

Luentomaksu 6 €

Tietoa ravinnon merkityksestä terveys- ja kuntoliikkujalle: Ravitsemuksella on vaikutusta liikuntasuoritukseen ja palautumiseen. Ruokavalion rytmityksellä saa apua jaksamiseen ja hyvään mieleen.

9991008 100 VUOTTA: ALFRED KORDELIN

Opistotalo

ma 16.10. klo 18.00-19.30

FK Ilkka Koivusalo

Luentomaksu 6 €

Raumalaisen suurmiehen elämä ja kuolema. Alfred Kordelin syntyi Raumalla merimiehen poikana vaatimattomiin oloihin. Hän kuitenkin ryhtyi kauppiaksi ja konkurssin opettamanaan hänestä sukeutui suurmaanomis- taja, teollisuusmies ja mesenaatti, joka kuoli väkivaltaisesti 100 vuotta sitten. Luento on osa Senioreiden kulttuuriviikon ohjelmaa.

9991009 VÄRIEKSPRESSIONISTI YRJÖ SAARINEN

Opistotalo

to 19.10. 18.00-19.30

FM Rauno Luttinen

Luentomaksu 6 €

Taidekouluja käymätön Yrjö Saarinen (1899-1958) maalasi kirkkain taittamattomin värein sekä pitkin, osuvin ja korjailemattomin vedoin. Saarinen oli maalari, jonka luomistyöhön on vaikea löytää vertailukohtaa. Taiteilijana hänet löysivät Mika Waltari ja Alvar Aalto.

9991010 MITEN TUEN LAPSEN KASVUA OMAKSI ITSEKSEEN?

Opistotalo

ti 31.10. klo 18.00-20.15

parisuhdeneuvoja,

terapeutti Anne Hievanen

Luentomaksu 6 €

Itseluottamus, naisen ja miehen malli sekä vuorovaikutustaidot rakentuvat pitkälti jo lapsuudessa. Vanhemmilla ja isovanhemmilla onkin tärkeä roolimallin paikka kasvavan lapsen rinnalla. Tule oivaltamaan, miten voit tukea pieniä tyttöjä ja poikia heidän matkallaan omalta maistuvaan elämään.

9991011 SUOMI JA SUOMALAISET VUONNA 1917

Opistotalo

ke 1.11. klo 18.00-19.30

FT, tietokirjailija Samu Nyström

Luentomaksu 6 €

Miltä Suomi näytti itsenäistymisen kynnyksellä? Entä mitä vallankumouksen, pulan, toivon ja vihan vuonna oikeasti tapahtui? Miksi itsenäistymistä seurasi synkät sisällissodan kuukaudet? Samu Nyström tarjoaa monipuolisen kuvan maailmasta ja tapahtumista, joiden seurauksena vietämme tänä vuonna itsenäistymisen juhlavuotta.

9991012 JÄTTILÄISTEN KIUKAITA JA HIITTEN VAREITA

Lapin koulu

to 2.11. klo 18.00-19.30

arkeologi Leena Koivisto

Luentomaksu 6 €

Satakunnan esihistorian näyttävimpiä jälkiä maisemassa ovat pronssikauden rökkiöt. Tutustutaan Rauman seudun ja erityisesti Lapin pronssikautisiin muinaisjäänköksiin ja kuullaan, mitä rökkiöiden merkityksistä ja niiden rakentajista tiedetään.

9991013 HANNU JA AINUT KISSAPETOMME ILVES

Opistotalo

ti 7.11. klo 18.00-19.30

Hannu Rantala

Luentomaksu 6 €

Asiaa ja tarinoita ilvesperheiden ja muiden eläinyhteisöjen elämästä metsiemme kätköissä. Yhteistyössä Suomen luonnonsuojeluliitto Rauman seutu ry:n kanssa.

9991014 SISILIAN SALAISUUDET

Opistotalo

pe 10.11. klo 18.00-20.00

FM Heidi Amedeo

Luentomaksu 6 €

Välimeren suurin saari Sisilia pitää sisällään lukuisia historiallisia nähtävyyksiä ja upeita maisemia. Tehdään Sisilian kiertomatka ja tutustutaan kuvien kautta saaren mielenkiintoisimpiin paikkoihin. Samalla kuullaan sisilialaisten elämänmenosta ja nykypäivästä.

9991015 PUHUTAAN KUVASTA

Opistotalo

ti 14.11. klo 18.00-19.30

Raimo Sundelin

Luentomaksu 6 €

Puhutaan kuvasta, ei tekniikasta. Puhutaan ideasta, kontrastista, kuva-syvyydestä, rajaamisesta, sisällöstä, sommittelusta, värimaailmasta jne. Tavoitteena on opastaa harkitumpiin ja parempiin kuviin. Lausumista ja väitteistä on aina esimerkkikuva Afrikasta. Luento sopii kaikille enemmän tai vähemmän kuvanneille.

9991016 KURKISTUS LÄHI-IDÄN KURDISTANIIN

Opistotalo

to 16.11. klo 18.00-19.30

toimittaja Aral Kaki

Luentomaksu 6 €

Kurdin näkökulmia kotiseutuun ja sen historiaan Lähi-Idässä. Kurdistan on pääosin kurdien asuttama alue, joka kattaa osia Turkista, Iranista, Irakista, Syyriasta ja Armeniasta. Alueen historia on pitkä esim. maanviljely aloitettiin jo noin 7000 eKr. Kurdien toiveena on oma valtio.

**Tarkista sivulta 8
avustukset
kurssimaksuihin.**

LUENTOSARJAT

SELKÄMEREN KANSALLISPUISTO

Luennot yhteistyössä Selkämeren kansallispuiston ystävät ry:n kanssa. Vapaa pääsy.

9991100 PERHOSET KERTO VAT MUUTOKSESTA

Opistotalo
ma 18.9. klo 17.30-19.00
FT Juhani Itämies
Havaintoja kuuden vuosikymmenen ajalta.

9991101 KUVAKURKISTUS PINNAN ALLE

Opistotalo
ma 27.11. klo 17.30-19.00
meribiologi Heidi Arponen
Valotetaan kuvien avulla Metsähallituksen tutkimuksia.

RAUMA 575

9991102 LUOSTARISTA KUNINKAANKARTANOKSI

Opistotalo
ti 26.9. klo 18.00-19.30
FT Suvianna Seppälä
Luentomaksu 6 €
Reformaatio ja Kustaa Vaasan hallinto muuttivat raumalaisten elämää varsin paljon 1500-luvun puolivälissä. Mitä tapahtui, kun luostari lakkautettiin ja kruunu aloitti uuden hallinnon fransiskaaneilta vapautuneissa tiloissa? Tarkka tilinpito ja kaupunkilaisten varallisuustiedot sekä tullitilit kertovat meille arkielämästä 1500-luvun Raumalla.

9991103 RAUMAN TALOISTA JA ASUKKAISTA 1500-LUVULLA

Opistotalo
ti 3.10. klo 18.00-19.30
rakennustutkija Leena Rautavuori
Luentomaksu 6 €
Raumalla oli kaupunginpalo vuonna 1682, jolloin tuhoutui noin 150 taloa. Tule kuulemaan uutta arkistolähteistä löytynyttä tietoa paloa edeltävästä ajasta, kaupungin taloista ja asukkaista.

IKÄÄNTYVIEN YLIOPISTON VERKKOLUENNOT

Opistotalo
ke 14.00-16.00
Vapaa pääsy
Jyväskylän kesäyliopiston ja Snellman-kesäyliopiston Ikääntyvien yliopiston verkkoluentoja. Luentosarja toteutetaan etäopetuksena siten, että luennoitsija puhuu reaaliaikaisesti Jyväskylässä. Paikallaluentovastaava.

9991104 SUOMEN PRESIDENTTIEN PUOLISOT

ke 18.10.
FM Aava-Leena Kurki

9991105 MAHDOLLISTEN TULEVAISUUKSIEN KARTOIT- TAMINEN VUOTEEN 2035

ke 1.11.
professori Osmo Kuusi

9991106 EUROOPPA NATIONALISMIN KOURISSA

ke 29.11.
ulkomaantoimittaja, tietokirjailija
Heikki Aittokoski

9991131 TORSTAI-AKATEMIA

Seurakuntatalo

to 14.00-15.00

21.9.-7.12.

Vapaa pääsy

Kokoontumisten aiheet vaihtelevat taloudesta taiteeseen. Vierailijoina on niin professoreja kuin paikallisia kiinnostavia henkilöitä. Kaikille avoin, yhteistyössä Rauman seurakunnan kanssa.

21.9. Martti Luther ja olut,

FM Marja Tanhuanpää

19.10. Vuosikymmeniä lääkärinä

Afganistanissa, lastenlääkäri

Leena Kaartinen

16.11. Ajatuksia ja mietteitä

100-vuotiaasta Suomesta,

kenraali (evp) Olli Nepponen

7.12. Enkeli taivaan ja muut

Martti Lutherin virret,

professori Reijo Pajamo

VILLAA SEN OLLA PITÄÄ – VERKKOLUENNOT

Rauman Opettajankoulutuslaitos

to klo 16.45-18.15

Vapaa pääsy

Tekstiilikulttuuriseururan ja Helsingin kaupungin suomenkielisen työväenopiston järjestämä luentosarja toteutetaan etäopetuksena siten, että luennoitsija puhuu reaaliaikaisesti Helsingissä.

9991137 VILLAN OLEMUS

2.11.

MMM, emerita lammastutkija

Marja-Leena Puntila

yliopistonlehtori, dosentti,

Riikka Räisänen

9991138 VILLAN MATKA

TUOTTEEKSI

9.11.

yrittäjä Eeva Piesala

9991139 SARKAHOUSUISTA

CATWALKILLE

16.11.

FT, intendentti Suvi Kettula

opiskelija Jonatan Ingberg

KAHVILA TOVI

Opistotalossa, Aittakarinkatu 10

Avoimena opetusviikkojen aikana
ma–to klo 16.00–20.00.

Poikkea kahville, teelle ja herkuttelemaan.

Vitriineissä myytävänä taidetta ja käsitöitä.

Kahvilanhoitaja Ulla Ruohonen

HYVINVOINTI

3202002 JUTTU-TUPA

Opistotalo

ke 9.30-12.00

4.10.-29.11.

HuK, sosionomi (AMK) Elise Erämaa

Kurssimaksu 10 €

Aivoliitossa on kehitetty Juttu-tupa-kurssi, jonka tavoitteena on tarjota afaattisille henkilöille mahdollisuus opiskella uusia kommunikointikeinoja ja vuorovaikutustaitoja sekä oppia uusia asioita eri teemojen kautta turvallisessa ympäristössä. Kommunikointikeinoja harjoitetaan keskustelun avulla ja teemat vaihtuvat kuukausittain. Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan myös pelien, taiteen sekä musiikin avulla. Kurssille voi osallistua tulkin kanssa, jos kurssilainen niin haluaa. Läheiset ja avustajat voivat saattaa kurssilaiset paikalle ja olla lähettyvillä avustamassa tarpeen mukaan. Opetushallituksen tukema, kurssimaksu alennettu.

3203004 HAASTETTA AIVOILLE A

Vanha opisto

to 16.30-18.00

14.9.-23.11.

terveydenhoitaja Heli Savolainen

Kurssimaksu 10 €

Oletko kiinnostunut aivoterveystesi ja muististasi? Tule kuulemaan tietoa aivoterveystesi ja antamaan aivoillesi uusia haasteita ja parantamaan muistitekniikkaasi. Haastamme aivoja erilaisten tehtävien avulla sekä yksin että ryhmässä. Opetushallituksen tukema, kurssimaksu alennettu.

3203005 HAASTETTA AIVOILLE B

Vanha opisto

to 16.30-18.00

11.1.-22.3.

terveydenhoitaja Heli Savolainen

Kurssimaksu 10 €

Sisältö sama kuin edellä. Opetushallituksen tukema, kurssimaksu alennettu. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

3203008 UNENTAIIDOT

Opistotalo

to 18.00-20.00

21.9.-16.11.

mindfulness-ohjaaja Irmeli Lehtonen

Kurssimaksu 28 €

Lähes kolmannes suomalaisista kärsii jossain elämänsä vaiheessa uniongelmissa. Ongelmat voivat olla nukahtamisvaikeuksia tai heräilyä yön aikana. Opetellaan lääkkeettömiä keinoja riittävän hyvän unen saavuttamiseen. Käydään läpi unen huoltoon liittyviä asioita ja tehdään harjoituksia, jotka rentouttavat ja valmistavat mieltä lepoon. Kokoontuu 21.9.-19.10. ja 16.11.

3203021 REIKI I

Vanha opisto

la-su 9.00-15.00

16.-17.9.

reikimaster Tarja Saarivuori

Kurssimaksu 24 €

Opitaan itsehoito Usuin menetelmällä, Reikin periaatteet, eri hoitoasennot ja -otteet. Saadaan Reiki I -vihkimys. Laita ylessi vaatteet, joissa on hyvä olla ja ota mukaan tyyny ja pehmeä makuualusta. Kurssi on yli 18-vuotiaille.

3203022 REIKI II

Vanha opisto

la-su 9.00-15.00

28.-29.10.

reikimaster Tarja Saarivuori

Kurssimaksu 24 €

Opitaan kaukohoito Usuin menetelmällä ja tutustutaan kaukohoidon käyttötarkoituksiin ja eettisiin periaatteisiin. Saadaan Reiki II -vihkimys ja symbolit. Pääsyaatimuksena Reiki I -kurssin suoritus.

3203024 KÄSILLÄ JA KEHOLLÄ – HYVINVOINTIA MIELELLE

Opistotalo

la 10.00-12.30

7.10.-2.12.

TtM Satu Lamminpää

KM, käsityönopettaja

Johanna Majjala

Kurssimaksu 24 €

Tule kurssille, jossa yhdistetään käsillä tekemisen ja liikunnan tuottama hyvinvointi. Jokaisen kerran tavoitteena on rauhallinen käsillä tekeminen ja liikkuminen ilman suorittamisen paineita, hengästymistä ja hikoilua. Ohjelmassa mm. kankaan kuviointia, lankatöitä, venyttelyä ja vanuttelua. Tällä kurssilla sinun ei tarvitse olla käsitöiden mestaritaitaja eikä himo-likkuja. Tarkempi ohjelma ja tarvike-luettelo toimistosta ja kotisivulta. Kokoontuu 7.10. klo 10.00-12.30, 14.10. klo 13.00-15.30, 25.11. ja 2.12. klo 10.00-12.30.

3203026 MINDFULNESS –

perusteet

Opistotalo

pe 18.00-20.00

la 10.00-14.30

27.10.-18.11.

mindfulness-ohjaaja Irmeli Lehtonen

Kurssimaksu 24 €

Mindfulness on hyväksyvää, tietoista läsnäoloa nykyhetkessä, tässä ja nyt. Tutkimusten mukaan säännöllinen harjoittelu auttaa mm. stressin hallintaan, keskittymisvaikeuksiin ja luo levollisuutta arjen kiireissä. Käydään läpi mindfulnessin perusteet, tutkimustietoa ja perehdytään erilaisiin mindfulness-harjoituksiin. Kokoontuu 27.-28.10. ja 18.11.

3203030 KEHONERO-työpaja A

Opistotalo

la-su 11.00-14.00

11.-12.11.

tanssitaiteilija Jonna Aaltonen

Kurssimaksu 19 €

KehoNero on liikelähtöinen elämäntaitotyöpaja, jossa aktivoidaan ja stimuloidaan aivoja, muistia ja kehoa luovan liikkumisen, tanssin ja luovan itseilmaisun harjoitteita hyväksi käyttäen. Liikutaan, kohdataan, nähdään, kuunnellaan, tanssitaan ja kannustetaan lempeästi rikkomaan rajoja ja tekemään toisin. Tavoitteena on mm. kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen, vireyden lisääminen, kehon ja mielen yhteyden, kehotietoisuuden ja itseluottamuksen vahvistuminen sekä ilon ja luovuuden, joustavan ajattelun ja toiminnan lisääntyminen arjessa.

3203031 KEHONERO-työpaja B

Opistotalo

la-su 11.00-14.00

10.-11.3.

tanssitaiteilija Jonna Aaltonen

Kurssimaksu 19 €

Sisältö sama kuin edellä. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1. klo 18.00.**

Katso sivulta

113 ja 114 kurssit:

8301211 SHINDO

8301223 ASAHI A

8301224 ASAHI B

8301226 KEVÄÄN ASAHI

**Ilmoittautumis-
ohjeet sivulla 7.**

KIRJALLISUUS

1302001 KIRJALLISUUSPIIRI

Kaupunginkirjasto

ma 17.30-19.00

kirjastonhoitaja

Anneli Näätänen

Kurssimaksu 24 €

Vapaamuotoista keskustelua kirjoista ja niiden herättämistä muistoista, ajatuksista ja tunteista.

Syyskaudella:

25.9. LAPIN SOTAA

Kettu, Katja: Kättilö

Köngäs, Heidi: Dora, Dora

Rytisalo, Minna: Lempi

30.10. YLHÄISÖELÄMÄÄ

Hollinghurst, Alan: Vieraan lapsi

Lovell, Mary S.: Mitfordin tytöt

27.11. INTIAN SLUMMEISSA

Adiga, Aravind: Viimeinen mies

Boo, Katherine: Kätkössä kauniin ikuisen

Kevätkaudella:

29.1. HUUMORIA

Lipasti, Roope: Viimeiset polttarit

Nousiainen, Miika: Juurihoito

26.2. ASKO SAHLBERG

Sahlberg, Asko: Tammilehto

Sahlberg, Asko: Irinan kuolemat

26.3. STALININ AIKAA

Kalotay, Daphne: Bolsoin perhonen

Kähkönen, Sirpa: Graniittimies

Sepety, Ruta: Harmaata valoa

Katso sivulta

12 RUNOJA JA ROCKIA

**13 luento KIRJAILIJAVIERAILU:
PETRI TAMMINEN.**

14 RUNOILIJOIDEN

NÄKÖKULMA SYYRIAAN

SANATAIDE

1106001 LUOVA KIRJOITTAMINEN A

Vanha opisto

ke 10.00-12.30

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

FM Kukka-Maaria Cleve

Kurssimaksu 55 €

Tahdotko kirjoittaa? Onko sisälläsi kerrottavaa, joka vaatii ulospääsyä? Tuntuuko aloittaminen hankalalta? Tule mukaan ryhmään! Virittelemme kirjoitushalua leppoisassa hengessä esimerkiksi runojen, musiikin ja valokuvien avulla. Keskustelemme kirjoittamisesta luovana prosessina ja teemme kirjoitusharjoituksia. Jokainen saa purkaa paperille ilojaan ja surujaan, muistojaan ja unelmiaan. Ryhmässä voi laatia joko todenmukaista tai kuvitteellista tekstiä. Tekstejä ei ole pakko lukea muille. Tärkeintä on kokea kirjoittamisen nautinto.

1106002 LUOVA KIRJOITTAMINEN B

Opistotalo

to 18.00-19.30

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

opettaja Ulla-Mari Piipponen

Kurssimaksu 41 €

Etsitään yhdessä kirjoittamiseen inspiraatiota ja kirjoitetaan, vaikkei inspiraatiota aina löydykään. Torjutaan valkoisen paperin kammoa ja jaetaan kokemuksia. Kirjoititpa sitten faktaa tai fiktiota, runoja, proosaa, mitä tahansa – tule mukaan! Kirjoituksiasi ei ole pakko jakaa muille. Tärkeintä on päästä kirjoittamaan! Kurssi koostuu teoriasta ja kirjoitusharjoituksista.

SUKUTUTKIMUS

1398001 1700-LUVUN KÄSIALAT SUKUTUTKIMUKSESSA

Opistotalo

ke 18.00-20.30

13.9.-8.11.

FM Rauno Luttinen

Kurssimaksu 31 €

Pääpaino 1700-luvun käsialojen tulokinnassa. Tulkittavia asiakirjoja ovat kirkolliset väestörekisteriasiakirjat, maa- ja henkikirjat, tuomiokirjat, lainhuutoasiakirjat, perukirjat ja sotilasasiakirjat.

1398005 HENKIKIRJAT, SAY JA MAAKIRJAT SUKU- JA TALOUSHISTORIAN LÄHTEINÄ

Opistotalo

la 9.00-15.30

18.11.

sukututkija Juha Vuorela

Kurssimaksu 13 €

Perehdytään syvällisesti henkikirjojen, Suomen Asutuksen Yleisluetelon (SAY) ja maakirjojen käyttöön suku- ja talohistorian lähdeaineistoina. Sopii erityisen hyvin kaikille suku- ja talohistorian harrastajille, jotka haluavat laajentaa aiempaa lähdeaineisto-osaamistaan.

VUOROVAIKUTUS JA YHTEISKUNTA

2198006 VUOROVAIKUTUS- TAITOJA AIKUISILLE KEHITYSVAMMAISILLE

Opistotalo

to 17.00-18.30

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

HuK, sosionomi (AMK) Elise Erämaa

Kurssimaksu 41 €

Kurssin ohjelma suunnitellaan yhdessä. Kestosuosikeiksi ovat muodostuneet mm. keittiötyöskentely, musiikin kuuntelu sekä vuorovaikutteiset harjoitukset ja pelit. Rahkeiden ja kiinnostuksen mukaan on myös mm. ulkoiltu Karin kentällä, tehty pieniä vierailuja, askarreltu, piirretty, keskusteltu, laulettu ja tietokilpailtu. Kurssilaisilta edellytetään jonkinlaista kykyä toimia tai olla mukana ryhmässä. Tervetuloa vanhat ja uudet jäsenet!

3201002 IKÄIHMISEN VIIMEISET TAHDOT JA OIKEUSTOIMET – TYÖPAJA A

Opistotalo

ti ja ke 18.00-20.00

10.-11.10.

oikeustieteen maisteri Risto Raivio

Kurssimaksu 19 €

Käsitellään luentomonisteen pohjalta hoitotahtoa, edunvalvontavaltuutusta, testamentti- ja perintöoikeutta, lahjoituksia, lesken asemaa ym. kaikille tärkeitä aiheita. Monisteen eri lomakemalleista luonnostellaan osallistujille ko. aiheen tavallisimmat asiakirjat. Monistemaksu sisältyy kurssihintaan.

3201003 IKÄIHMISEN VIIMEISET TAHDOT JA OIKEUSTOIMET – TYÖPAJA B

Opistotalo

ti ja ke 18.00-20.00

14.-5.11.

oikeustieteen maisteri Risto Raivio

Kurssimaksu 19 €

Sisältö sama kuin edellä.

3202004 AJANKOHTAISTA RAUMALTA JA YMPÄRISTÖSTÄ

Vanha opisto

ma 14.00-15.30

18.9.-20.11.

kunnallisneuvos Vesa Heino

Kurssimaksu 28 € / kurssi tai

6 € / kerta

Pohditaan yhdessä Rauman ja ympäristön kysymyksiä ja yritetään löytää niihin vastauksia asiantuntijoiden avulla.

Vierailijoina:

18.09. Kalle Leppikorpi,

kaupunginhallituksen puheenjohtaja, Rauman kaupunki

25.09. Hanna Marva,

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, Rauman kaupunki

2.10. Terttu Nordman,

muutosjohtaja, Sata-sote

9.10. Ritva Toivonen,

toimitusjohtaja, Rauman kauppakamari

16.10. Atso Vainio,

kaupunginjohtaja, Uusikaupunki

30.10. vierailija ilmoitetaan myöhemmin

6.11. vierailija ilmoitetaan myöhemmin

13.11. vierailija ilmoitetaan myöhemmin

20.11. Henry Liivola,

kirkkoherra, Rauman seurakunta

**3202007 AJANKOHTAISTA -
keskustelua, kohtaamisia ja
kulttuuria ikäihmisille**

Vanha opisto

ke 13.00-14.30

20.9.-13.12. ja 10.1.-4.4.

FM Helinä Seikola

Kurssimaksu 41 €

Keskustellaan ajankohtaisista asioista, mukana vierailijoita ja asiantuntijoita. Käydään myös tutustumassa paikallisiin kohteisiin ja tehdään retkiä.

LUONTO JA RETKEILY

**4102107 RETKI PUURIJÄRVI-ISO-
SUON KANSALLISPUISTOON**

su 17.9. klo 16.00-

luontokartoittaja Ari Ahlfors

Kurssimaksu 6 €

Käydään Kärjenkallion ja Mutilahden lintutorneilla ja tehdään kävelyretki Huittisten Isosuolla, pitkospuita pitkin. Toiveissa on nähdä mm. massiivisia kurkiparvia. Lähtö Hong Kongin parkkipaikalta kimppekyydein klo 16. Kokoontuminen parturiikiinteistön lähelle. Matkan kokonaiskesto noin 5-6 tuntia. Eväät ja kiikarit mukaan. Puheutuminen sään mukaan.

4102108 LINTUKURSSI

Opistotalo

ma 18.00-19.30

22.1.-30.5.

luontokartoittaja Ari Ahlfors

Kurssimaksu 37 €

Opetellaan tunnistamaan Satakunnan pesimälinnustoa sekä yleisimpiä läpimuuttajia. Lajituntemuksen lisäksi tutustutaan myös elinympäristöihin, muuttoon, levinneisyyteen yms. Kurssi on tarkoitettu aloitteleville harrastajille. Myös alle 15-vuotiaille.

Teoriaopetusta 22.1., 29.1., 5.2., 5.3. 12.3. ja 19.3. Neljä maastoretkeä sisältävät kurssiin ja retkipäivät ilmoitetaan kurssilla.

Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.

7102001 RAIVAUSSAHAKURSSI

la 9.00-15.00

30.9.

Kurssimaksu 6 €

Tietoa taimikonhoidosta, ennako-raivauksesta ja muista metsäisistä asioista. Maastokohteessa opetellaan raivaussahan huoltoa ja säätöjä sekä oikeaa työtekniikkaa. Aamupäivän osuus on sellutehtaalla, iltapäivällä siirrytään omilla autoilla maastokohteeseen. Hintaan sisältyy aamukahvit ja keittolounas. Tarkempi ohjelma lähetetään sähköpostina ilmoittautuneille, saatavana myös opiston toimistosta. **Sitova ilmoittautuminen 25.9. mennessä.**

Yhteistyössä Metsä Groupin Rauman sellutehdas ja puunhankinta sekä Metsäkeskus.

7102102 VILLIYRTIT TUTUKSI 1

Opistotalo

ti 18.00-19.30

12.-19.9.

luonnonyrttineuvoja Anna Nikkari

Kurssimaksu 13 €

Perusasioita keräämisestä ja kasvien tunnistuksesta. Otetaan selvää yleisistä villiyrteistä ja niiden käytöstä ja tietysti maistellaan yrttejä. Sopii kaikille villiyrteistä kiinnostuneille.

7102103 VILLIYRTIT TUTUKSI 2

Opistotalo

ti 18.00-19.30

26.9.

luonnonyrttineuvoja Anna Nikkari

Kurssimaksu 6 €

Käydään läpi syksyn keruukasveja. Sopii kaikille villiyrteistä kiinnostuneille.

7198001 METSÄSTÄJÄKURSSI

Opistotalo

ke 18.00-20.45

6.9.-4.10.

Ilkka Hollmén, Jari Toivonen ja

Tero Virtanen

Kurssimaksu 24 €

Käsitellään mm. lajituntemusta, riistaekologiaa, riistanhoitoa, ampumaseita ja niiden käyttöä metsästyksessä, metsästysmuotoja, hyviä metsästäjätapoja, riistan hakua ja saaliin käsittelyä, metsästysoikeutta, metsästyslainsäädäntöä sekä riistahallinto- ja metsästysjärjestöjä.

Metsästäjäutkinnot: 11.10. ja 18.10. klo 18-19.30, osallistuminen vapaaehtoista, tutkintomaksu 20 €. Kurs-siohjelma kotisivulta ja toimistosta.

LAULU

1101011 LAULAJAISET: MAA KUNNASTEN JA LAAKSOJEN

Opistotalo
ti 18.00-20.00
10.10.

MuM Jukka Ritakorpi
Ylistyslauluja 100-
vuotiaalle Suomelle
Aleksis Kiven ajoista
meidän päiviimme
saakka Jukka Rita-
korven johdolla. Laulajaisiin on vapaa
pääsy ja opistolaisyhdistys tarjoaa
väliaikakahvit. **Ilmoittaudu ennak-
koon.**

1101014 MUSIKAALIKURSSI

Vanha opisto
la-su 10.30-13.00
25.-26.11.
musiikkipedagogi (AMK)
Sanna Kuusisto
Kurssimaksu 13 €

Tutustutaan rennolla otteella hienoim-
piin musikaalisävelmiin yhdessä lau-
laen, sooloilla ja ensemblenumeroil-
la väritettynä. Käydään läpi erilaisia
tulkinnallisia keinoja ja ilmaisutapoja
sekä etsitään monipuolisia sävyjä ää-
nestä. Ei tarvita aiempaa kokemusta
yksinlaulusta.

1101015 KARAOKESTARAT

Opistotalo
la-su 10.00-15.00
23.-24.9.
musiikkipedagogi (AMK) Solja Virta
Kurssimaksu 19 €
Asuuko sisälläsi karaoketähti, joka
kaipaisi vielä apua laulutekniikkaan?
Oletko aina halunnut laulaa karaokea,

mutta rohkeutta ei ole löytynyt? Käym-
me läpi karaokelaulamisen perusasi-
oita, opiskelemme laulutekniikkaa ja
hiomme esiintymistä turvallisessa il-
mapiirissä. Voit miettiä etukäteen pari
kappaletta, joita haluaisit laulaa. Tule
ja löydä sisäinen starasi!

1101016 KUOROLAULAJAN NUOTINLUKU

Opistotalo
ma 18.00-20.30
11.-25.9.
musiikkipedagogi (AMK)
Sanna Kuusisto
Kurssimaksu 13 €

Musiikista saa enemmän ja nopeam-
min irti, kun osaa nuotinluvun perus-
teet. Lyhytkurssi ei keskity pelkkään
teoriaan vaan antaa käytännön apua
esim. stemmansa oppimiseen. Teh-
dään ryhmässä harjoituksia, joiden
kautta nähty nuottikuva alkaa yhdis-
tyä kuultuun. Sopii esim. kuorolaula-
jille ja yksinlaulun harrastajille.

1101018 ÄÄNTÄ ETSIMÄSSÄ A

Opistotalo
ma 18.00-19.20
11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.
musiikkipedagogi (AMK) Solja Virta
Kurssimaksu 50 €

Onko sinulla ongelmia äänenkäytön
kanssa, laulutaito hukassa tai jän-
nitätkö esiintymistilanteita? Pääset
tutustumaan ääneesi ja kehittämään
sitä turvallisessa ja rennossa ympä-
ristössä ryhmässä. Nuotinluku- tai
laulutaitoja et tarvitse. Tule ja löydä
äänesi!

1101019 ÄÄNTÄ ETSIMÄSSÄ B

Opistotalo
ma 19.25-20.35
11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.
musiikkipedagogi (AMK) Solja Virta
Kurssimaksu 50 €
Sisältö sama kuin edellä.

1101021 POP-LAULUKURSSI

Opistotalo
ti 18.30-20.30
12.9.-5.12. MuM Anneli Pere
Rauman Lyseon lukio
ma 16.15-18.15
8.1.-9.4. muusikko Alina Lehti
Kurssimaksu 50 €
Tutustutaan pop-musiikin lauluteknii-
koihin, tulkintaan ja ilmaisukeinoihin
äänenkäytön perusasioiden kautta.
Opiskellaan ryhmässä, mutta jokai-
nen saa myös yksilöllistä ohjausta
muiden seurattessa. Ei lähtötasovaa-
timuksia. Halukkaat esiintyvät kevääl-
lä kansalaisopiston kevätnäyttelyssä.
Syksy Opistotalossa ja kevät Rau-
man Lyseon lukiossa.

1101022 LAULUKURSSI A

Opistotalo
ke 17.30-19.00
13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.
MuM Anneli Pere
Kurssimaksu 50 €
Laulun ja terveen äänenkäytön yk-
silöllistä opetusta. Erilaisten lämmit-
tely-, hengitys- ja laulutekniikoiden
harjoittelua pienryhmässä, yksin ja
pareittain. Omien suosikkilaulujen
harjoittelua. Aiempaa laulukoulutusta
ei tarvita. Pienryhmiin jako tapahtuu
ensimmäisellä tapaamiskerralla.

1101023 LAULUKURSSI B

Opistotalo
ke 19.15-20.45
13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.
MuM Anneli Pere
Kurssimaksu 50 €
Sisältö sama kuin edellä.

1101024 LAULUYHTYE

Opistotalo
su 12.00-16.45
26.11., 3.12. ja 10.12.
Rauman Lyseon lukio
ma 18.30-20.30
8.1.-9.4.
muusikko Alina Lehti
Kurssimaksu 41 €
Moniäänistä kevyttä musiikkia ja
lauluimprovisaatiota. Edellytetään
hieman nuotinlukutaitoa tai stemma-
kokemusta esim. kuorosta. Ensimmäisellä kerralla muodostetaan kaksi
5-8 hengen ryhmää. Syyskaudella
kolme workshop-sunnuntaita Opis-
totalossa, keväällä maanantai-iltaisin
Rauman Lyseon lukiossa.

1101025 VARTTUNEIDEN LAULUPIIRI

Vanha opisto
ma 10.00-11.30
11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.
MuM Jukka Ritakorpi
Kurssimaksu 41 €
Lauluja Kulmaisesta laulukirjasta ja
monipuolisesti eri lähteistä: kansan-
lauluja, ikivihreitä ja välillä myös va-
kavampaa ohjelmistoa. Taustatietoa
lauluista ja niiden tekijöistä. Yhteis-
laulutuoquio on virkistävää aloitus vii-
kolle!

1101030 LAULAMATTOMAT A

Opistotalo

ma 17.00-18.30

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

MuM, KM Marika Bindar

Kurssimaksu 41 €

Laulu kuuluu kaikille! Tässä kuorossa sävelkorvalla tai musiikillisilla taidoilla ei ole väliä, tärkeintä on tekemisen meininki ja laulun ilo. Hyödyllisiä ääniharjoituksia ja monipuolisia lauluja rennossa ilmapiirissä.

1101031 LAULAMATTOMAT B

Opistotalo

ti 10.00-11.30

12.9.-5.12. ja 9.1.-10.4.

MuM, KM Marika Bindar

Kurssimaksu 41 €

Sisältö sama kuin edellä.

KUOROT

Kuorot ottavat mielellään uusia laulajia mukaan toimintaansa. **Kaikki kuorolaiset ilmoittautuvat** normaalisti kansalaisopistoon netissä tai puhelimitse.

1101032 RAUMAN KAMARIKUORO

Vanha opisto

ti 18.00-20.30

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

musiikkipedagogi (AMK)

Sanna Kuusisto

Kurssimaksu 60 €

Kuoro koostuu kokeneista kuorolaulajista, joiden tavoitteena on laadukkaasti ja vaativan kuoromusiikin harrastaminen ja esittäminen. Suuri-

muotoisten teosten rinnalla kuorolla soivat myös modernit miniatyyriset a cappella -teokset. Alkavalla kaudella kuoron pääkohde on levytysprosessiin valmistautuminen. Taiteellisenä johtajana toimii ammattikuoronjohtaja Sanna Kuusisto. Kuoroon otetaan uusia laulajia äänenkuuntelun kautta. Lisätietoja: kuusisto.sanna@gmail.com ja osoitteesta www.raumankamarikuoro.fi.

1101033 NAISKUORO I (Rauma Flickatten Göör)

Vanha opisto

ma 18.30-20.30

11.9.-4.12. ja 15.1.-16.4.

musiikkipedagogi (AMK)

Niiki Nuutinen

Kurssimaksu 60 €

Aktiivista naiskuorotoimintaa hyvällä meninillä. Raikasta ohjelmistoa ja eväitä soivaan äänenkäyttöön. Uudet laulajat lämpimästi tervetulleita! Lisätietoa: niiki.nuutinen@rauma.fi, puh. 040 7386 390.

1101034 NAISKUORO II (Rauman Työväen Naiskuoro)

Vanha opisto

to 18.00-20.00

14.9.-7.12. ja 11.1.-12.4.

tradenomi, muusikko Jani Huhtala

Kurssimaksu 60 €

Mukava ja perinteikäs raumalainen kuoro, joka laulaa monipuolista 2-4-äänistä naiskuoro-ohjelmistoa. Kauden aikana pieniä esiintymisiä ja laululeirejä. Kuoro konsertoi säännöllisesti.

1101035 MIESKUORO
(Rauman Työväen Mieslaulajat)

Pyynpään koulu

ma 18.00-20.30

to 18.00-20.30

11.9.-7.12. ja 8.1.-12.4.

dir. cant. Matti Hentilä ja

Reino Suominen

Kurssimaksu 60 €

Monipuolista neliäänistä mieskuoro-
laulua eri teemoin. Lisäksi laulutek-
niikkaa, kvartettilaulua ja musiikin
teoriaa.

1101036 VIIHDEKUORO
(Rauma Hupiköör)

Vanha opisto

ke 18.00-20.00

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

tradenomi, muusikko Jani Huhtala

Kurssimaksu 55 €

Kuoroon ovat tervetulleita naiset ja
miehet. Ohjelmistossa viihdemusiik-
kia monipuolisin sovituksin. Kauden
lopussa kevätkonsertti. Lisätietoja:
www.hupikoor.net

1101038 SEKAKUORO LAPPONIA

Linnavuoren palvelukeskus, Lappi

ti 18.45-20.45

12.9.-5.12. ja 16.1.-10.4.

musiikkipedagogi (AMK) Niiki Nuuti-
nen

Kurssimaksu 60 €

Monipuolista, säestyksetöntä seka-
kuoro-ohjelmistoa ja laulun iloa. Uu-
det laulajat tervetuloa mukavaan po-
rukkaan. Lisätietoa: [niiki.nuutinen@](mailto:niiki.nuutinen@rauma.fi)
rauma.fi, puh. 040 7386 390.

1101039 VAHVISTETTU

KVARTETTI

(Lappikvartetti)

Linnavuoren palvelukeskus, Lappi

ma 17.00-19.15

11.9.-18.12. ja 8.1.-23.4.

soitonopettaja Olli Luntamo

Kurssimaksu 41 €

Monipuolista kvartettiohjelmistoa, pääpaino meriaiheisilla laulelmilla ja George de Godzinskyn tuotannolla. Kokoontuu joka toinen viikko.

SOITINMUSIIKKI

1101072 BIG BAND

Musiikkiopisto

su 16.00-18.00

17.9.-10.12. ja 11.2.-13.5.

muusikko Reijo Ylinen

Kurssimaksu 50 €

Haluatko kehittyä soittajana? Kiinnostaaako fraseeraus, improvisointi ja kurinalainen yhteissoitto? Tarkoitettu instrumenttinsa kohtuullisesti hallitseville soittajille, jotka haluavat laajentaa musiikillista osaamistaan big band -musisoinnin puolelle. Valmistetaan ohjelmistoa pienimuotoisia esiintymistilaisuuksia varten.

1101073 PUHALLINORKESTERI

(Pläkkploosarit)

Rauma-Sali

ti 19.00-21.00

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

vaskisoiton opettaja, kapellimestari

Anne Lehtomäki-Koskinen

Kurssimaksu 50 €

Pläkkploosareiden yhteishenki on hyvä ja soittajat motivoituneita. Oh-

jelmistossa perinteistä, klassista ja kevyttä puhallinmusiikkia. Soittokunta ottaa mielellään riveihinsä uusia, jo perustaidot omaavia soittajia. Harjoitukset ovat yhteisharjoituksia, ei varsinaista soitinkohtaista yksilöopetusta.

1101074 PUHALLINMUSIIKKI

(Vermuntilan soittokunta)

Vermuntilan rukoushuone

ma 18.00-19.30

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

DI Jouko Kangas

Kurssimaksu 41 €

Vermuntilan soittokunta tarjoaa hyvän harrastusmahdollisuuden sekä nuorille että varttuneille. Ohjelmisto on monipuolista sisältäen viihteellistä, harrasta ja klassista musiikkia. Esiintymisiä vuoden aikana erilaisissa tapahtumissa. Ohjausta myös aloittajille.

1101075 HARMONIKKA- JA MANDOLIINIPIIRI

Opistotalo

ma 16.30-19.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

muusikko Arto Malmsten

Kurssimaksu 41 €

Perinteistä iskelmälistä musiikkia lla skanssissa -valssista Heikin polkkaan helppoina sovituksina hanurille ja mandoliinille. Nuotinlukutaitoa tarvitaan. Tule mukaan ja ota kunnon fiilikset hyvästä menosta.

1101076 BÄNDISOITON ALKEET

Hj. Nortamon peruskoulu
ti 17.00-18.30

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

muusikko Kalle Valanne

Kurssimaksu 41 €

Opitaan bändissä soittamisen perusasioita ja opiskellaan bändisoittimia sekä äänentoistolaitteiden käyttöä. Ryhmään voi ilmoittautua, vaikka ei olisi aiempaa kokemusta mistään soittimesta. Halu soittaa ja laulaa yhdessä on tärkeintä. Tarkoituksena on nauttia yhdessä soittamisesta ja löytää oma tapa tulkita musiikkia.

1101077 BÄNDISOITON JATKO

Hj. Nortamon peruskoulu
ti 18.45-20.15

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

muusikko Kalle Valanne

Kurssimaksu 41 €

Kurssi sopii omassa instrumentissaan jo vähän pidemmälle kehittyneille soittajille. Instrumentti voi olla mikä tahansa myös laulu. Pyritään löytämään hyvä soittotyyli ja tutkitaan eri tapoja sovittaa kappaleita. Mahdollisuuksien mukaan tutustutaan myös musiikin tallentamiseen ja muokkaamiseen tietokoneella.

1101078 KEHITYSVAMMAISTEN KOULULAISTEN BÄNDI

Ryhmäkoti Lumikki

ke 15.15-16.00

20.9.-15.11. ja 17.1.-14.3.

musiikkiterapeutti Taru Nevavuori

Kurssimaksu 32 €

Yhteissoittoa kuvionuottien avulla soittajana tai laulajana. Konsertti viimeisellä kokoontumiskerralla. Ryhmä jaetaan tarvittaessa kahteen pienryhmään. Opettaja ilmoittaa oman ryhmän kokoontumisajan ennen kurssin alkua.

1101079 KEHITYSVAMMAISTEN AIKUISTEN BÄNDI

Ryhmäkoti Lumikki

ke 16.00-19.00

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

musiikkiterapeutti Taru Nevavuori

Kurssimaksu 46 €

Yhteismusisoinnin avulla mahdollisuus musiikista nauttimiseen, itseilmaisuuksiin ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen omien resurssien mukaan. Soitetaan ja lauletaan kuvionuotteja käyttäen monenlaisia kappaleita. Osallistujat jaetaan kolmeen pienryhmään.

**Tarkista sivulta 8
avustukset
kurssimaksuihin.**

UKULELEN SOITTO

1101081 UKULELEN ALKEET

Opistotalo

ti 17.30-20.00

19.9.-3.10.

MuM, musiikkipedagogi (AMK)

Markus Rantanen

Kurssimaksu 13 €

Ukulele on Havaijilla 1860-luvulla kehitetty "minikitara". Luonteeltaan ukulele on iloinen ja helposti omaksettava soitin. Tutustutaan ryhmässä ukulelen soiton perusteisiin, viritykseen ja soittotekniikkaan. Opetellaan muutamia sointuotteita ja säestetään niillä lauluja. Etukäteistaitoja ei tarvita. Voi osallistua myös ilman omaa soitinta.

1101082 UKULELE JA SATAVUOTIAAN SUOMEN HITIT

Opistotalo

ti 17.30-20.00

31.10.-14.11.

MuM, musiikkipedagogi (AMK)

Markus Rantanen

Kurssimaksu 13 €

Suomen ensimmäinen hittisingle oli vuonna 1929 Tuure Aran laulama Emma. Vuoden 1974 suurin hitti oli naisesta nimeltä Marilyn. Vuonna 1985 kuljettiin yhdessä autiotaloon. Vuonna 1996 mietittiin yhdessä, missä se Väinö on? Opetellaan soittamaan Ukulelella hittejä Suomen 100-vuotisen historian varrelta. Sopii kaikille, joilla on ukulelen perusteet hallussa.

KITARANSOITTO

1101091 KITARANSOITON PERUSTEET

Opistotalo

ke 16.45-20.00

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

muusikko Nikolai Suova

Kurssimaksu 46 €

Kitaransoiton ryhmäopetusta vasta-alkajille ja edistyneemmille. Opiskelijat jaetaan taitotasonsa mukaan tasoryhmiin. Mukaan kitara ja avoin mieli, materiaalin saa kurssilta!

1101092 NUOTIOLAULUJA KITARALLA

Opistotalo

la 15.00-18.15

7.10.

muusikko Nikolai Suova

Kurssimaksu 13 €

Lauletaan ja opetellaan säestämään kitaralla tunnettuja lauluja. Perusasiat sointujen soittamisesta on hyvä olla hallussa. Voit ehdottaa harjoiteltavia lauluja etukäteen: nikolai.suova@gmail.com viimeistään viikkoa ennen kurssin alkua. Mukaan tarvitset kitaran ja rohkeutta laulaa porukassa!

**Ilmoittautumis-
ohjeet sivulla 7.**

PIANONSOITTO

Katso sivulta 12 luento PIANON VALINTA JA HUOLTO

1101151 LEPPONASTI PIANOLLA A,

aikuisten pianoryhmä

Opistotalo

ma 11.30-12.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

MuM, KM Marika Bindar

Kurssimaksu 46 €

Etkö ole koskaan koskenutkaan pianoon, mutta olet aina haaveillut lähteväsi soittotunneille? Kenties olet joskus soittanut, mutta haluaisit taas palata vanhan harrastuksen pariin? Koskaan ei ole liian myöhäistä aloittaa tai jatkaa soittoharrastusta. Opettelemme yhdessä nuotteja, melodiansoittoa ja säestämistä lähtötaso huomioiden.

1101152 LEPPONASTI PIANOLLA B,

aikuisten pianoryhmä

Opistotalo

ma 12.05-12.35

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

MuM, KM Marika Bindar

Kurssimaksu 46 €

Sisältö sama kuin edellä.

1101153 PIKKU PIANISTIT, lasten pianoryhmä

Opistotalo

ma 15.45-16.15

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

MuM, KM Marika Bindar

Kurssimaksu 46 €

Älä enää pimputtele yksin, yhdessä soittaminen on kivempaa! Opetellaan

nuotteja, melodiansoittoa ja säestämistä mukavassa pienryhmässä. Opiskelu suunnitellaan pienten soittajien toiveet ja lähtökohdat huomioiden. 6–12-vuotiaille lapsille.

1101154 PIANONSOITTOA YHDESSÄ,

aikuinen-lapsi pianoryhmä

Opistotalo

ma 16.20-16.50

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

MuM, KM Marika Bindar

Kurssimaksu 92 €

Oletko unelmoinut pianotunneista myös itsellesi? Nyt aikuinen ja lapsi voivat harrastaa pianonsoittoa samaan aikaan. Yhdessä oppiminen ja musisoiminen on hauskaa! Opiskelu suunnitellaan soittajien toiveet ja lähtökohdat huomioiden. Ryhmään mahtuu kaksi aikuinen-lapsi -paria.

Aikuinen ilmoittautuu, lapsen tiedot kysytään myöhemmin. Yhden aikuisen mukana yksi lapsi. Kurssimaksu 46 €/hlö eli 92 €.

1101155 TOIVEKAPPALEET, pianoryhmä

Opistotalo

to 17.30-18.00

14.9.-7.12. ja 11.1.-12.4.

Katriina Karvinen

Kurssimaksu 46 €

Mikä on unelmiesi kappale? Soitetaan itselle mieluista musiikkia. Opetellaan nuoteista, sointumerkeistä, korvakuulolta erilaisia vapaan säestuksen tyylejä. Opetus rakennetaan soittajien toiveiden ja tason mukaan. Mukaan sekä aloittelevat että jatkavat, aikuiset ja lapset.

1101156 TOIVELAULUT,

pianoryhmä

Opistotalo

to 18.05-18.35

14.9.-7.12. ja 11.1.-12.4.

Katriina Karvinen

Kurssimaksu 46 €

Haluatko oppia säestämään itseäsi ja omia suosikkilaulujasi? Soitetaan sointumerkkien mukaan, nuoteista ja korvakuulolta. Mahdollisuus myös laulaa oman säestyksen mukana. Soittajien tasoa huomioivaa ja yksilöllisten lauluvalintojen mukaista ohjausta. Mukaan sekä aloittelevat että jatkajat, aikuiset ja lapset.

1101157 TANSSIKOMPIT

TUTUKSI, pianoryhmä

Opistotalo

to 18.40-19.10

14.9.-7.12. ja 11.1.-12.4.

Katriina Karvinen

Kurssimaksu 46 €

Kaipaanko apua pianon komppaus-taitoihisi? Soitetaan sointumerkkien mukaan, nuoteista ja korvakuulolta. Opetellaan monipuolisesti erilaisia vapaan säestyksen tyylejä. Soittajien tason mukaista ja yksilöllisiä kap-palevalintoja huomioivaa ohjausta. Mukaan sekä aloittelijat että jatkajat, aikuiset ja lapset.

1101161 PIANOTUOKIO A

Opistotalo

ma 17.00-18.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

Katriina Karvinen

Kurssimaksu 170 €

Pianonsoitonopetusta vasta-alkajille ja edistyneille. Soitamme nuoteista ja korvakuulolta, opettelemme nuotteja,

sointumerkkejä ja säestyskompeja oppilaan oman halun ja tarpeen mukaan. Iloista soittamista niin aikuisille kuin lapsille. Henkilökohtainen soittoaika 20 min sovitaan ensimmäisellä kokoontumiskerralla.

1101162 PIANOTUOKIO B

Opistotalo

ma 18.30-19.30

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

Katriina Karvinen

Kurssimaksu 170 €

Sisältö sama kuin edellä.

1101163 PIANOTUOKIO C

Lapin seurakuntakoti

ma 14.10-15.30

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

Katriina Karvinen

Kurssimaksu 170 €

Sisältö sama kuin edellä.

1101164 PIANOTUOKIO D

Opistotalo

ti 14.40-16.00

12.9.-28.11. ja 9.1.-3.4.

MuM, KM Marika Bindar

Kurssimaksu 170 €

Sisältö sama kuin edellä.

1101165 PIANOTUOKIO E

Unajan koulu

pe 13.30-15.30

15.9.-8.12. ja 12.1.-13.4.

Katriina Karvinen

Kurssimaksu 170 €

Sisältö sama kuin edellä.

TEATTERI JA NÄYTTÄMÖTAIDE

1102101 LASTEN JA NUORTEN IMPRORYHMÄ

Kellariteatteri

to 17.30-19.00

14.9.-23.11. ja 11.1.-22.3.

ohjaaja Jarmo Koski

Kurssimaksu 35 €

Hauskoista ja rennoista improharjoituksista on iloa ja hyötyä jokaiselle niitä harjoittavalle. Lähde rohkeasti mukaan luovan ilmaisun ryhmään.

1102111 SETTERI- NUORTENTEATTERIRYHMÄ

Kellariteatteri

su 11.30-13.30

24.9.-9.12. ja 14.1.-22.5.

KM Nina Rintala

Kurssimaksu 70 €

Iloa, rohkeutta ja luovuutta teatterin tekemisestä! Syksyllä luvassa monipuolisia improvisaatio- ja teatteriharjoituksia joilla luodaan pohjaa ja taitoja kevään yhteiselle esitykselle. Tule irrottelemaan ja tekemään näköistäsi teatteria, aiempaa näyttämökoke-musta ei tarvita. Esityksen käsikirjoittamiseen, lavastukseen, musiikin, tanssien tekemiseen ja ideointiin saat osallistua oman kiinnostuksesi mukaan. Harjoitukset yleensä joka toinen viikonloppu la-su. Ajat toimistolta ja kotisivulta. 14–18-vuotiaille.

1102116 NUORISOTEATTERI

Kellariteatteri

ma 18.00-20.00

18.9.-27.11. ja 29.1.-3.5.

teatteri-ilmaisun ohjaaja (AMK)

Aleksi Kumpula

Kurssimaksu 80 €

Tehdään rennosti, mutta tosissaan.

Nuorisoteatterissa kasvetaan ryhmäksi, joka ei pelkää ja jonka syke koskettaa. Harjoitukset luovat vankan pohjan kevään esityksille. Tule mukaan, uskallat enemmän. Luovuus on vapaus. Tarkoitettu 15–23-vuotiaille.

1102121 NÄYTTELIJÄNTYÖ

Opistotalo

to 17.30-19.00

14.9.-16.11.

teatteri-ilmaisun ohjaaja (AMK)

Aleksi Kumpula

Kurssimaksu 28 €

Tule mukaan tutustumaan näyttelijäntyön harjoitteisiin ja roolinrakentamisen erilaisiin työkaluihin. Perehdytään näyttelijäntyön perusteisiin ja etsitään omaa ilmaisua ja varmuutta lavalla olemiseen. Tarkoitettu yli 18-vuotiaille.

1102124 ÄÄNENKÄYTTÖ

Opistotalo

pe 17.00-20.15

la-su 13.00-17.15

6.-8.10.

teatteri-ilmaisun ohjaaja (AMK)

Aleksi Kumpula

Kurssimaksu 24 €

Opetellaan äänenkäytön perusteita erilaisten tekniikka- ja teatteriharjoitteiden kautta. Äänenkäyttötaito on hyödyllistä kaikille ja sen oppeja voi hyödyntää niin teatterissa kuin muusakin elämässä. Tule rohkeasti mukaan ja löydä oma äänesi! Tarkoitettu yli 18-vuotiaille.

1102130 AIKUISTEN IMPRORYHMÄ

Kellariteatteri

ti 18.00-19.30

12.9.-28.11. ja 9.1.-3.4.

ohjaaja Jarmo Koski

Kurssimaksu 41 €

Sopii kaikille, jotka haluavat löytää itsestään uusia luovan ilmaisun lähteitä ja kykyjä. Opit voittamaan esiintymispelon haitat ja räsitukset. Lähde rohkeasti mukaan iloiseen porukkaan - odotamme juuri sinua.

1102134 RAUMAN OPISTOTEATTERI

Kellariteatteri

to 19.15-21.30

14.9.-30.11. ja 11.1.-10.4.

ohjaaja Jarmo Koski

Kurssimaksu 65 €

Tule rohkeasti mukaan iloiseen porukkaan, kaipaamme juuri sinua. Valmistamme kevääksi näytelmän Kellariteatteriin.

**Tarkista sivulta 8
avustukset
kurssimaksuihin.**

MAALAUS

Katso sivulta 15
VÄRIEKSPRESSIONISTI
YRJÖ SAARINEN

1103001 ATELJEE –
KUVATAITEEN TEKNIIKAT

Vanha opisto

ma 10.00-13.00

11.9.-20.11.

kuvataiteilija Merja Ala-Olla

Kurssimaksu 40 €

Erilaisia piirustus-, maalaus- ja grafiikan tekniikoita kuten hiili, pastelli, lino- ja puupiirros, karborundum, kuivaneula, öljy, vesiväri, guassi, akryyli ja sekatekniikat. Tutustutaan kuukausittain uuteen tekniikkaan. Lisäksi tehdään väriopin harjoituksia ja poimitaan taidehistoriasta esimerkkejä ja ideoita. Voit myös halutessasi tehdä omasta aihepiiristäsi omalla tekniikalla.

1103003 TIISTAIN
PÄIVÄMAALARIT

Vanha opisto

ti 11.00-14.15

12.9.-21.11.

kuvataiteilija Riitta Lehto-Toivanen

Kurssimaksu 40 €

Kertaamme tuttua ja opettelemme uutta. Etsimme uusia näkökulmia ja ilmaisua tarpeen mukaan. Käytämme helppoja perustekniikoita. Voit hyödyntää valokuvia, luonnoksia, kangasta, tapettia ym. ja keskeneräisiä töitä ja /tai maalata teeman mukaan. Omat värit, maalauspohjat /paperit ja siveltimet mukaan tai kynä ja paperia. Sopii kaikille kiinnostuneille.

1103006 MUOTOKUVIA MAALATEN JA PIIRTÄEN

Opistotalo

ma 13.15-16.30

11.9.-27.11.

kuvataiteilija (AMK)

Monica Häggström

Kurssimaksu 38 €

Opitaan havainnointia ja toteuttamaan kohteen näköisyys, olemus ja ilme sekä sekoittamaan värejä monipuolisesti ja löytämään ihon sävyt. Akryyli- tai öljyvärit tai lyijykynät ja hii-let. Tutkitaan sävyeroja mustavalko-asteikossa. Toteuttamistapoja ja -tyy-lejä persoonalliselle työlle on useita. Sopii kaikille ihmisten kuvaamisesta kiinnostuneille, myös vasta-alkajille. Ota mukaan valokuvia tai luonnoksia esim. läheisestäsi. Huom! Öljyväri-maalarit käyttävät hajutonta tärpättiä ja pellavaöljyä. Tarkempi info materi-aaleista ensimmäisellä kerralla.

1103008 ÖLJY- JA AKRYYLIVÄRIMAALAUUS

Opistotalo

ke 17.30-20.45

13.9.-29.11. ja 10.1.-28.3.

kuvataiteilija (AMK)

Monica Häggström

Kurssimaksu 75 €

Opitaan sekoittamaan laaja kirjo sävyjä muutamasta värituubista ja toteuttamaan eri tekniikoin kiinnos-tuksesi mukaisia aiheita. Tervetuloa vasta-alkajat ja aiemmin maallanneet luovien hetkien pariin. Huom! Öljyvä-rimaalarit käyttävät hajutonta tärpättiä ja pellavaöljyä. Tarkempi info materi-aaleista ensimmäisellä kerralla.

1103010 ÖLJYVÄRIMAALARIEN ILTAPÄIVÄ 1

Vanha opisto

to 13.00-16.15

14.9.-30.11.

kuvataideopettaja Nikolay Nikolov

Kurssimaksu 43 €

Tule maalaamaan öljyväreillä omia kuva-aiheitasi. Perehdytään värien käyttöön, sommitteluun ja maalaus-tekniikoihin sekä sivellin- ja paletti-veitsimaalaukseen. Myös sekatek-niikat, kollaasit ja luovat kokeilut ovat mahdollisia. Sopii sekä alkajille että jatkajille.

1103011 ÖLJYVÄRIMAALARIEN ILTAPÄIVÄ 2

Vanha opisto

to 13.00-16.15

18.1.-5.4.

kuvataideopettaja Nikolay Nikolov

Kurssimaksu 43 €

Sisältö sama kuin edellä. **Ilmoittau-tuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

1103012 AKRYYLIEN JA AKVARELLIEN ILTAPÄIVÄ 1

Vanha opisto

pe 13.00-16.15

15.9.-1.12.

kuvataideopettaja Nikolay Nikolov

Kurssimaksu 43 €

Tule maalaamaan omia kuva-aihei-tasi. Perehdytään värien käyttöön, sommitteluun ja maalaustekniikoihin sekä sivellin- ja palettiveitsimaalauk-seen. Myös sekatekniikat, kollaasit ja luovat kokeilut ovat mahdollisia. Sopii sekä alkajille että jatkajille.

1103013 AKRYYLIEN JA AKVARELLIEN ILTAPÄIVÄ 2

Vanha opisto

pe 13.00-16.15

19.1.-6.4.

kuvataideopettaja Nikolay Nikolov

Kurssimaksu 40 €

Sisältö sama kuin edellä. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

1103015 ÖLJYVÄRIMAALAUS KORTELESSA

Kortelan koulu

ke 17.45-21.00

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

kuvataideopettaja Nikolay Nikolov

Kurssimaksu 80 €

Tule maalaamaan öljyväreillä asetelmia, eläimiä ja omien kuva-aiheiden innoittamana. Perehdytään värien käyttöön, sommitteluun ja maalaus-tekniikoihin sekä sivellin- ja paletti-veitsimaalaukseen.

1103017 MAALAUS JA PIIRUSTUS KODISJOELLA

Kodisjoen koulu

ma 18.00-20.30

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

kuvataideopettaja Nikolay Nikolov

Kurssimaksu 55 €

Tule maalaamaan ja piirtämään omien kuva-aiheiden innoittamana. Perehdytään sommitteluun, maalaus-tekniikoihin ja piirustusmenetelmiin. Ensimmäisellä kerralla mukaan ne materiaalit ja välineet, joilla haluat työskennellä. Lähdetään ihan alusta, joten vasta-alkajatkin ovat tervetulleita!

1103023 PIIRUSTUS JA VESIVÄRIMAALAUS

Vanha opisto

ke 14.00-16.30

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

kuvataiteilija Riitta Lehto-Toivanen

Kurssimaksu 55 €

Maalataan ja piirretään vesiväreillä, vesivärikynillä ja muilla väreillä mielenmaisemia ja muita aiheita. Opetellaan tekniikkaa jokaisen omista lähtökohdista. Kurssi sopii sekä aloittelijoille että jatkaajille.

PIIRUSTUS JA SARJAKUVA

PIIRUSTUS IHAN ALUSTA

Piirtäminen on tärkeä lähtökohta kaikessa kuvataiteessa. Opettaja piirtää mukana ja näyttää kaikki vaiheet. Löytyy haastetta sekä alkajille että jatkaajille. Omat välineet mukaan: piirustuspaperia, lehtiö, lyijykyniä, piirustushiiltä, muovikumi ja muotoiltava pyyhekumi.

1103032 IHMINEN

Vanha opisto

la-su 10.00-15.45

11.-12.11.

kuvataideopettaja Nikolay Nikolov

Kurssimaksu 24 €

Opi piirtämään ihmisten tärkeät yksityiskohdat. Harjoitellaan mittasuhteita, sommittelua ja piirustusmenetelmiä. Piirustuspaperi 50x70 cm.

1103034 MUOTOKUVA 1

Vanha opisto

la-su 10.00-15.45

10.-11.2.

kuvataideopettaja Nikolay Nikolov

Kurssimaksu 24 €

Opi piirtämään muotokuvan tärkeät yksityiskohdat. Piirustuspaperi 40x50 cm. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

1103035 MUOTOKUVA 2

Vanha opisto

la-su 10.00-15.45

10.-11.3.

kuvataideopettaja Nikolay Nikolov

Kurssimaksu 24 €

Sisältö sama kuin edellä. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

1103036 PIIRTÄMINEN ELÄVÄN MALLIN MUKAAN

Opistotalo

ma 18.00-21.00

11.9.-27.11. ja 8.1.-26.3.

kuvataiteilija Riitta Lehto-Toivanen

Kurssimaksu 75 €

Piirretään ihmisestä croquis-piirustuksia ja tutkielmia. Sopii sekä aloittelijoille että jatkaajille. Aikaisempaa kokemusta ei tarvita. Mukaan piirustushiili, lyijykynä, muovikumi, säämiskäpala ja piirustuspaperia (esim. litoposteria).

1103037 PIIRUSTUS

Opistotalo

ti 17.30-20.00

12.9.-28.11. ja 9.1.-3.4.

TaM Kirsi Kuusisto

Kurssimaksu 55 €

Piirrä mallista ja mielikuvituksesta erilaisin piirtimin: lyijykynillä, puuväreillä, hiilillä, kuivapastelleilla, vahaliiduilla tai tusseilla. Voit myös opetella musteella ja vesiväreillä laveeraamista. Aiheina asetelmat, maisema ja ihminen. Välillä irrotellaan vapaammin ja tehdään pari luonnosteluretkeäkin. Ensimmäisellä kerralla mukaan lyijykyniä/värikyniä ja itselle sopivan kokoista piirustuspaperia.

1103040 STRIPPISARJAKUVAN PIIRTÄMINEN

Vanha opisto

ti 17.45-20.15

3.10.-28.11.

sarjakuvataiteilija Janne Nurminen

Kurssimaksu 31 €

Strippisarjakuvan piirtämistä Fingerporin ja muun huumorin hengessä. Opetellaan 2–4 ruutuisen sarjakuvan hahmottelua, aiheiden löytämistä, tarinan tiivistämistä ja huumorin rytmikkaa. Ensimmäisellä kerralla mukaan lyijykyniä ja piirustuspaperia. Myös nuorille yli 12 v.

TAIDEGRAFIikka

1103044 TAIDEGRAFIikkaA MONELLA TAVALLA

Opistotalo

ke 17.30-20.45

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

taidegraafikko Riitta Lehto-Toivanen

Kurssimaksu 80 €

Tutustutaan taidegraafiikan erilaisiin menetelmiin ja vedostetaan grafiikkaa. Aikaisempaa kokemusta ei tarvita. Opiskelu tapahtuu työpajamaisesti. Tarvittavia materiaaleja löytyy luokasta. Materiaalimaksu 15 € /luku-kausi maksetaan opettajalle.

1103047 KARTONKIGRAFIikkaA

Opistotalo

to 18.00-19.00

la-su 10.00-15.00

12.-15.10.

TaM, taidegraafikko Kirsi Kuusisto

Kurssimaksu 24 €

Monipuolisen, syv- ja kohopainoa yhdistävän grafiikantekniikan alkeita sekä vedostuspaja. Voit ottaa mukaa omia materiaaleja ja välineitä (et-sauspiikki, paperiveitsi, tela, tarlatan, mainoskartonki, kertakäyttökäsineet, syväpainovärit, sellakka) tai käyttää työpajan värejä yms. (materiaalimaksu käytön mukaan). Syväpainovedospaperit kurssilaiset hankkivat itse. Info tekniikasta ja materiaaleista to 12.10. klo 18-19.

TAITEEN ERIKOISKURSSI

1103051 KALLIGRAFIA

Opistotalo

to 17.15-20.15

14.9.-23.11.

kalligrafi Sari Vuorenoja

Kurssimaksu 24 €

Kalligrafia on kauniisti kirjoittamista. Opettelemme tekstityylejä erilaisilla tekstausterilla ja väreillä. Ota mukaan perustyövälineet: lyijykynä, 50 cm viivoitin ja A3-kokoista paperia. Ota myös kalligrafiavälineet, jos on. Tähän ryhmään ovat tervetulleita niin aloittelijat kuin kalligrafiaa aiemminkin harrastaneet. Kokoontuu 14.9., 12.10. ja 23.11.

KUVANVEISTO

1103107 PUUTARHAVEISTOKSIA – GARDEN SCULPTURES

Ankkuri

pe 17.30-20.45

15.9.-1.12. ja 12.1.-6.4.

kuvataideopettaja

Nikolay Nikolov

Kurssimaksu 80 €

Opi luomaan ja suunnittelemaan ulkotiloihin taiteellisia kokonaisuuksia. Siporeksia veistämällä tai betonia ja tukirunkoa käyttämällä teet veistoksia, reliefejä, keinoitekoisia kallioita, suihkulähteitä, taiteellisia grillejä tai kukkapurkkeja. Opetus suomeksi ja englanniksi. Teaching also in English.

IKONIMAALAUUS

1103087 IKONIMAALAUUS

Opistotalo

ke 11.00-14.00

20.9.-29.11. ja 17.1.-21.3.

ikonografi Mari Zabyshnyi

Kurssimaksu 60 €

Tule oppimaan ikonimaalauksen keinoin, mitä ovat kerubit ja Kristuksen tähden houkat. Mukaan ovat tervetulleet alkajat ja jatkajat. Materiaalikutannus aloittajalle noin 35 €. Materiaalit voi ostaa myös opettajalta.

1103089 IKONIMAALAUKSEN LAUANTAIT

Opistotalo

la 10.00-14.30

16.9.-11.11. ja 13.1.-17.3.

ikonografi Mari Zabyshnyi

Kurssimaksu 41 €

Vasta-alkajille ja ikonimaalauksen perustiedot ja -taidot hallitseville maalaajille. Kokoontuu 16.9., 14.10., 11.11., 13.1., 17.2. ja 17.3.

1103091 IKONIMAALAUKSEN KEVÄTKURSSI

Opistotalo

ma-pe 10.00-14.30

23.-27.4.

ikonografi Mari Zabyshnyi

Kurssimaksu 34 €

Maalataan ortodoksisen perinteen mukaisia ikoneita. Myös aloittelijoille. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

POSLIININ JA PUUN MAALAUS

1103095 POSLIININMAALAAJIEN ILTAPÄIVÄ

Opistotalo

ke 13.00-15.30

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

posliininmaalaaajamestari

Päivi Kähkönen

Kurssimaksu 55 €

Posliinin pinta on sileä ja liukas. Sitä voi maalata siveltimellä ja tuputtaa ohuita ja paksuja väripohjia, joihin voi kuvioda raapetyöskentelyllä. Yhdistämällä samaan työhön sekä lystereitä että jauhevärejä syntyy aivan erilainen kuviointi. Lysteri hohtaa ja kulta ja hopea kimmeltävät luoden aivan uudenlaisen tunteen työhön. Kokeilemalla jokainen löytää itselleen sopivan tavan maalata. Opistolla löytyy jonkin verran työvälineitä ja värejä, jotka ovat kurssilaisten käytettävissä. Sopii sekä alkajille että jatkajille.

**Ilmoittautumis-
ohjeet sivulla 7.**

1103097 Lysterien ja Värien loistoa

Opistotalo

ti 17.30-20.00

19.9.-28.11.

posliininmaalaajamestari

Päivi Kähkönen

Kurssimaksu 34 €

Tule tutustumaan tai kertaamaan erilaisia maalaustyyliä lystereistä jauheväreihin. Yhdistämällä samaan työhön sekä lystereitä että jauhevärejä syntyy aivan erilainen kuviointi. Lystereillä voit maalata siveltimellä, marmoroida kuviolliseksi marmorointiaineilla ja pinnan voi tuputtaa myös sileäksi. Jauheväreillä voit kuvioda pintaa myös raapetyöllä ja piirtää tekstausterällä piirroksia. Mahdollisuuksia on todella paljon. Opistolla löytyy työvälineitä ja jonkin verran myös erilaisia värejä, jotka ovat käytettävissä. Posliinit jokainen hankkii itse. Kurssi sopii sekä vasta-alkajille että jatkaajille.

1103099 Posliininmaalausta aikuisille ja nuorille Lapiassa

Lapin kunnantalo

ma 18.00-20.30

11.9.-27.11. ja 8.1.-26.3

posliininmaalaajamestari

Päivi Kähkönen

Kurssimaksu 55 €

Tutustutaan posliininmaalauksen materiaaleihin ja maalaustapoihin monenlaisten harjoitustöiden avulla. Pidemmälle ehtineet voivat tehdä omavalintaisia töitä käyttäen aikaisemmin opittuja tekniikoita ja yhdistellä niitä mielensä mukaan. Posliinit ja työvälineet jokainen hankkii itse. Kurssipaikalla on jonkin verran värejä yhteisessä käytössä. Työt poltetaan valmiiksi seuraavalle kerralle. Kurssi sopii sekä alkajille että jatkaajille.

1103102 Koristemaalaus

Opistotalo

ma 17.30-20.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

Kirsi Uusen

Kurssimaksu 55 €

Koristemaalaa esineitä kauniilla aiheilla ja kuvioilla. Maalaa puuta, lasia ja kangasta öljyväreillä. Myös posliinimaalausta. Hyviä ideoita sisustukseen.

1103103 Koristemaalausta Kodisjoella

Kodisjoen koulu

ti 17.30-20.00

12.9.-28.11.

Kirsi Uusen

Kurssimaksu 32 €

Sisältö sama kuin edellä.

**Tarkista sivulta 8
avustukset
kurssimaksuihin.**

KERAMIikka

Katso myös sivulta 68 kurssi AIKUISTEN KÄSITYÖPAJA/ KERAMIikka

Opitaan saven käsittelyä ja perehdytään värien käyttöön keramiikassa. Aloittelijat oppivat perustekniikat ja jatkajat jalostavat taitojaan. Materiaalina on korkeapolttoinen savi, joka soveltuu myös ruoka-astioihin. Voit valmistaa käsin rakentamalla astioita, veistoksia ja reliefejäkin. Lähtökohtana omat ideat ja taidot. Arvioitu materiaalimaksu 40-100 €.

1104200 KERAMIIKAN ALKEET

Opistotalo

ke 18.00-20.30

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

Leena Rantama-Palviainen

Kurssimaksu 55 €

1104202 MAANANTAIN PÄIVÄKERAMIikka

Opistotalo

ma 15.00-17.30

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

Leena Rantama-Palviainen

Kurssimaksu 60 €

1104204 TIISTAIN PÄIVÄKERAMIikka

Opistotalo

ti 12.00-14.30

12.9.-11.12. ja 9.1.-3.4.

Leena Rantama-Palviainen

Kurssimaksu 60 €

Syksyn viimeinen kerta ma 11.12.

1104206 KESKIVIIKON PÄIVÄKERAMIIKKA

Opistotalo

ke 15.15-17.45

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

Leena Rantama-Palviainen

Kurssimaksu 55 €

1104208 KESKIPÄIVÄN KERAMIIKKA

Opistotalo

to 12.00-14.30

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

Leena Rantama-Palviainen

Kurssimaksu 60 €

1104210 TORSTAIN ILTAPÄIVÄKERAMIIKKA

Opistotalo

to 14.30-17.00

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

Leena Rantama-Palviainen

Kurssimaksu 60 €

1104220 KERAMIIKKA LAPISSA

Lapin kunnantalo

ti 18.00-21.15

12.9.-28.11. ja 9.1.-3.4.

Jenny Vuorela

Kurssimaksu 80 €

Toteutetaan savesta käsin rakennus-
tekniikalla, omien ideoiden pohjalta
veistoksia ja käyttöesineitä. Arvioitu
materiaalimaksu 40-100 €.

1104224 KERAMIIKKA LAPSILLE JA NUORILLE LAPISSA

Lapin kunnantalo

to 18.00-19.30

14.9.-19.10.

Jenny Vuorela

Kurssimaksu 24 €

Tule muovailemaan, kaulimaan, vai-
vaamaan ja rakentamaan savesta

veistoksia. Aiheen voit päättää itse,
joskus myös yhteisiä aiheita opet-
tajan johdolla. Tutustumme saven
käsinsäveltämisen eri menetelmiin.
Kurssi soveltuu lapsille ja nuorille 2.lk
alkaen. Materiaalimaksu koko luku-
vuodelta noin 40 € maksetaan opet-
tajalle.

1104235 KERAMIIKAN JATKOKURSSI

Opistotalo

ma 17.45-21.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

Leena Rantama-Palviainen

Kurssimaksu 80 €

Opitaan saven käsittelyä ja perehdy-
tään värien käyttöön keramiikassa.
Arvioitu materiaalimaksu 40-100 €.

1104237 KERAAMINEN KUVANVEISTO

Opistotalo

ti 15.00-18.15

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

nuoriso-ohjaaja Eija Hietanen

Kurssimaksu 80 €

Valmistetaan käsinsäveltämismene-
telmällä keraamisia veistoksia kor-
keapolttosavesta. Kerrataan saven
käsittelyn eri tekniikoita sekä lasitus-
ja pintakäsittelymenetelmiä. Syksyn
aikana muutamina opiskelukertoina
elävämalli mukana. Arvioitu materi-
aalimaksu 40-100 €.

1104245 RUUKKUKURSSI

Opistotalo

to 17.30-20.00

11.1.-15.2.

Leena Rantama-Palviainen

Kurssimaksu 28 €

Valmistetaan ruukkuja ja veistoksia
yms. lähinnä pihalle, terassille tai par-

vekkeelle, myös sisäkäyttöön. Materiaalina on puna- ja mustasavi. Osallistua voit vaikkeet olisi ennen savea käsitellytkään. Kukat viihtyvät muheissa käsin tehdyissä ruukuissa ja ruukut kestävät myös pakkasen. Arvioitu materiaalimaksu noin 40 €.

Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.

1104248 RAKUKERAMIikka

Opistotalo

ti 18.30.-21.00

la 10.00-18.00

27.2.-14.4.

Leena Rantama-Palviainen

Kurssimaksu 28 €

Tuli - hapeton tila - vesi: siitä syntyy upea mustan ja säihkyvien värien yhdistelmä. Voit valmistaa koriste-esineitä, reliefejä ja pienehköjä astioita. Työt valmistetaan opistolla ja poltetaan lauantaina luonnon helmassa eväsretkitunnelmissa. Tekniikka on yllätyksellinen ja kokemus on kiehtova! Sopii myös alkajille. Arvioitu materiaalimaksu 20-30 €. Kokoontumiset: ti 27.2. ja 6.3., poltto la 14.4. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

1104258 KERAMIikka LAPSELLE JA AIKUISELLE A

Opistotalo

to 17.30-20.00

14.9.-19.10.

Leena Rantama-Palviainen

Kurssimaksu 56 €

Keramiikka lapsen ja aikuisen yhteiseksi harrastukseksi. Molemmat voivat tehdä omia töitään tai työskennellä yhdessä. Lapsi ja aikuinen

kokevat yhteistä tekemisen iloa. Savi tulee molemmille tutuksi ja pienetkin sormet muotoilevat suuria ajatuksia. Aikaisempaa kokemusta keramiikasta ei tarvita ja työt saavat (ja niiden kuuluukin) olla jokaisen oman taidon mukaisia. Ikärajaa kurssille ei ole. Kurssin aikana mahdollisuus käydä mehu/kahvitauolla, mikä auttaa pientä taiteilijaa jaksamaan. Arvioitu materiaalimaksu 20-30 €. **Aikuinen ilmoittautuu, lapsen tiedot kysytään myöhemmin. Yhden aikuisen mukana yksi lapsi.** Kurssimaksu 28 € / henkilö eli yhteensä 56 €.

1104259 KERAMIikka LAPSELLE JA AIKUISELLE B

Opistotalo

to 17.30-20.00

2.11.-7.12.

Leena Rantama-Palviainen

Kurssimaksu 56 €

Sisältö sama kuin edellä. **Aikuinen ilmoittautuu, lapsen tiedot kysytään myöhemmin. Yhden aikuisen mukana yksi lapsi.** Kurssimaksu 28 € / henkilö eli yhteensä 56 €.

1104260 KERAMIikka LAPSELLE JA AIKUISELLE C

Opistotalo

to 17.30-20.00

1.3.-5.4.

Leena Rantama-Palviainen

Kurssimaksu 48 €

Sisältö sama kuin edellä. **Aikuinen ilmoittautuu, lapsen tiedot kysytään myöhemmin** Kurssimaksu 24 € / henkilö eli yhteensä 48 €. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

VÄRIKYLPLYT

Minkä värinen saippuakupla on? Millainen jälki jää minusta? Voiko liikettä maalata? Värikylpy on kokemuksellinen ja elämyksellinen hyppy kuvataiteen maailmaan. Prosessi tapahtuu lapsilähtöisesti kaikkia aisteja käyttäen ja ilmiöitä tutkien, yhdessä aikuisen kanssa. Materiaalit 25 € sisältyvät kurssihintaan. Lapselle mukaan sutunkestävä ja varpaat paljaaksi jättävä maalausvaatetus, vaihtovaatteet ja pyyhe. Myös aikuisen kannattaa pukeutumisessaan varautua mahdollisiin maalitahroihiin. Värikylpytö-pajoja kuvataan tiedotus-, näyttely- ja koulutustarkoituksiin. **Yhden lapsen mukana vähintään yksi aikuinen. Aikuinen ilmoittautuu, lapsen tiedot kysytään myöhemmin.**

Opistotalo

Vauvojen Värikylpy -ohjaaja

Merja Ala-Olla

Kurssimaksu 53 €

1103117 VAUVOJEN VÄRIKYLPLY 4-12 kk A

pe 13.00-14.00

15.9.-24.11.

1103118 VAUVOJEN VÄRIKYLPLY 4-12 kk B

pe 13.00-14.00

19.1.-6.4.

1103120 VAUVOJEN VÄRIKYLPLY 12-24 kk A

pe 14.30-15.30

15.9.-24.11.

**1103121 VAUVOJEN VÄRIKYLPI
12-24 kk B**

pe 14.30-15.30

19.1.-6.4.

**Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018
klo 18.00.**

**1103127 IPANAVÄRIKYLPI
2-3 -vuotiaille A**

pe 10.30-12.00

15.9.-24.11.

**1103128 IPANAVÄRIKYLPI
2-3 -vuotiaille B**

pe 10.30-12.00

19.1.-6.4.

**Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018
klo 18.00.**

**1103130 MUKULAVÄRIKYLPI
4-6 -vuotiaille A**

pe 18.00-19.30

15.9.-24.11.

**1103131 MUKULAVÄRIKYLPI
4-6 -vuotiaille B**

pe 18.00-19.30

19.1.-6.4.

**Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018
klo 18.00.**

**1103134 SISARUSVÄRIKYLPI
VAUVOILLE JA HEIDÄN
SISARUKSILLEN A**

pe 16.00-17.00

15.9.-24.11.

Kurssimaksu 53 €/lapsi.

**HUOM! Ilmoittautuminen alkaa
pe 1.9. klo 10-15 toimistoon
puh. 044 793 4515.**

**1103135 SISARUSVÄRIKYLPI
VAUVOILLE JA HEIDÄN
SISARUKSILLEN B**

pe 16.00-17.00

19.1.-6.4.

Kurssimaksu 53 €/lapsi.

**HUOM! Ilmoittautuminen alkaa
ti 9.1. klo 10-15 toimistoon
puh. 044 793 4515.**

LASTEN JA NUORTEN KUVATAIDE

1103170 LASTEN JA NUORTEN KUVATAIDE UOTILASSA

Sininen koulu, Uotila

ma 15.15-16.45

11.9.-27.11. ja 8.1.-26.3.

kuvataiteilija Riitta Lehto-Toivanen

Kurssimaksu 38 €

Piirretään ja maalataan sadunomaisia aiheita ja harjoitellaan piirtämistä. Opetellaan taidegrafiikan ja savimuu-
toilun alkeita. 6–16-vuotiaille. Materi-
aalimaksu 20 € maksetaan opettajal-
le.

1103172 KÄSSÄÄ JA KUVISTA LAPISSA

Lapin kunnantalo

ma 15.15-17.00

18.9.-27.11. ja 8.1.-19.3.

ohjaustoiminnan artemomi

Mia Heikkilä

Kurssimaksu 61 €

Kädentaitoja, valokuvaa, digitarinaa, taiteilua, siveltimiä, villaa, värejä. Eri materiaaleja ja tekniikoita. Kokeillaan pajassa monenmoista ja monella tavalla kaikin aistein. Suunnitellaan tekemistä yhdessä toiveiden mukaan. Tule mukaan luovaan porukkaan! Tarvikemaksu 20 € sisältyy kurssihintaan.

1103173 AVARUUSSEIKKAILU

Opistotalo

la 10.00-14.00

23.9.

kuvataiteilija Merja Ala-Olla

Kurssimaksu 28 €

Mitä löytyy mustasta aukosta? Koe elämyksellisessä taidetyöpajassa läpi avaruuden kiitävät pyrstötähdet, kaukaiset galaksit ja tähtisumut. 3–7-vuotiaille lapsille aikuisen kanssa. Yhden aikuisen mukana yksi lapsi. Materiaalimaksu 15 € sisältyy kurssin hintaan.

Aikuinen ilmoittautuu, lapsen tiedot kysytään myöhemmin.

1103174 PIIRRETÄÄN MANGAA ja muita sarjakuvahahmoja Lapissa

Lapin kunnantalo

la 10.30-15.00

14.10.

Jenny Vuorela

Kurssimaksu 22 €

Tutustutaan japanilaiseen manga-piirtämiseen ja yleisesti sarjakuva-
hahmojen piirtämiseen. Soveltuu aloittelijoille ja jo aiemmin kurssilla olleille. Omia työvälineitä saa käyttää, paikalla tarjolla lisäksi paperia, kyniä, tusseja. Materiaalimaksu 3 € sisältyy kurssihintaan. 9–13-vuotiaille. Omat eväät.

1103175 PIIRRETÄÄN MANGAA ja muita sarjakuvahahmoja

Opistotalo

la 10.30-15.00

18.11.

Jenny Vuorela

Kurssimaksu 22 €

Sisältö sama kuin edellä.

FROZEN HUURTEINEN SEIKKAILU

Frozen-elokuvaan perustuva elämyksellinen taidetyöpaja 3-7 -vuotiaille lapsille (aikuisen kanssa). Taakse jää harmaa arki! Elsan ja Annan kanssa seikkailusta ei kimallusta puutu ja jäänkin kanssa päästään kosketuksiin. Svenin ja Olafin kanssa liukastellaan vekkulimaisen lumiukon ja poron jalanjäljillä jäävuorella. Tehtäisiinkös lumiukko vai haluatko porkkanoita? Materiaalimaksu 10 € sisältyy kurssihintaan. **Aikuinen ilmoittautuu, lapsen tiedot kysytään myöhemmin. Yhden aikuisen mukana yksi lapsi.**

Opistotalo

Vauvojen Värikytely -ohjaaja

Merja Ala-Olla

1103177 SEIKKAILU ELSAN JA ANNAN KANSSA A

la 10.00-14.00

25.11.

Kurssimaksu 23 €

1103178 SEIKKAILU SVENIN JA OLAFIN KANSSA A

la 10.00-14.00

2.12.

Kurssimaksu 23 €

1103180 SEIKKAILU ELSAN JA ANNAN KANSSA B

Opistotalo, värikytelyä

la 10.00-14.00

3.2.

Kurssimaksu 23 €

**Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018
klo 18.00.**

1103181 SEIKKAILU SVENIN JA OLAFIN KANSSA B

Opistotalo, värikytelyä

la 10.00-14.00

10.2.

Kurssimaksu 23 €

**Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018
klo 18.00.**

**Katso sivulta 49 KERAMIKKAA
LAPSILLE JA NUORILLE**

KAHVILA TOVI

Opistotalossa, Aittakarinkatu 10

Avoimena opetusviikkojen aikana
ma-to klo 16.00–20.00.

Poikkeaa kahville, teelle ja herkuttelemaan.

Vitriineissä myytävänä taidetta ja käsitöitä.

Kahvilanhoitaja Ulla Ruohonen

DIGIKUVAUS

1103195 VALOKUVATAAN

Opistotalo

ke 17.00-20.00

13.9.-11.10.

valokuvaaja Nils Nyman

Kurssimaksu 28 €

Haluatko oppia käytännön valokuvausta? Oletko ehkä hankkinut juuri uuden kameran? Opi käyttämään oman kameran eri toimintoja. Oppiminen tapahtuu lyhyiden teoriajaksojen ja eri kohteissa eri tyyppisten valokuvaustehtävien avulla. Soveltuu sekä pökkari- että järjestelmäkameran käyttäjille. Kurssiin voi valmistautua tutustumalla omaan kameraan käyttöoppaan kanssa.

1103197 STUDIOVALOKUVAUS ALOITTELIJOILLE 1

Kellariteatteri

la ja su 11.00-17.00

25.11.-3.12.

ammattivalokuvaaja Tiina Poimio

Kurssimaksu 38 €

Tutustutaan studiosalaman käyttöön, tehdään helppoja harjoituksia ja valaisuja mallin kanssa ja pidetään hauskaa. Opitaan perusasioita kuvattavan henkilön ohjauksesta ja poseeraamisesta. Vaatimuksena oma järjestelmäkamera. Kurssi on tarkoitettu kameran perustoiminnot hallitseville, joille studiokuvaus on vielä uusi asia. Studiovalojen käyttömaksu 4 € sisältyy kurssimaksuun. Kokoontuu 25.-26.11. ja 2.-3.12.

1103198 STUDIOVALOKUVAUS 2

Kellariteatteri

la ja su 11.00-17.00

3.-11.3.

ammattivalokuvaaja Tiina Poimio

Kurssimaksu 38 €

Tutustutaan studiosalaman käyttöön, tehdään helppoja harjoituksia ja valaisuja. Opitaan perusasioita studiokuvaamisesta. Vaatimuksena oma järjestelmäkamera. Kurssi on tarkoitettu kameran perustoiminnot hallitseville, joille studiokuvaus on vielä uusi asia. Studiovalojen käyttömaksu 4 € sisältyy kurssimaksuun. Kokoontuu 3.-4.3. ja 10.-11.3. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

Katso sivulta 102 kurssi KUVAN- KÄSITTELY JA ARKISTOINTI

Adobe Photoshop CC

Katso sivulta 16 luento PUHUTAAN KUVASTA

**Ilmoittautumis-
ohjeet sivulla 7.**

OMPELU

1104002 OMPELUA

AAMUPÄIVÄLLÄ

Opistotalo

ma 10.00-13.00

18.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

KM, käsityönopettaja

Johanna Majjala

Kurssimaksu 65 €

Ompele kotiin, itselle tai lahjaksi vaatteita tai kodintekstiilejä oman mielenkiinnon ja taidon mukaan. Kerrataan myös kaavojen piirtämistä ja kankaan leikkaamista. Opitaan ompelun perustaitoja ja perehdytään tarvittaessa vaativimpien yksityiskohtien valmistamiseen. Ommellaan ja onnistutaan. Mukaan ompelutarvikkeet.

1104003 OMPELEMISEN ILOA A

Raumanmeren koulu

ma 17.30-20.00

11.9.-27.11.

vaatetusalan ammatinopettaja

Arja Lehtonen

Kurssimaksu 32 €

Tunnetko kipinän tehdä käsilläsi? Etsitkö uutta harrastusta vai jatkatko vanhaa? Varaa itsellesi aikaa toteuttaa suunnitelmiasi ompelun parissa. Koetko erityisen haastavana esim. kaavat, leikkuun, ompelukoneen tai ompelutekniikat vai tarvitsetko vain koneet ja laitteet toteuttaaksesi ideat? Oli miten tahansa, saat opetusta kaikenlaisessa vaatetuksen ja sisustustekstiilien valmistukseen liittyvissä asioissa. Käytämme lehtien ja kirjojen kaavoja. Mukaan muistiinpanovälineet, ompelutarvikkeet sekä paljon intoa ja ideoita.

1104004 OMPELEMISEN ILOA B

Raumanmeren koulu

ma 17.30-20.00

8.1.-26.3.

vaatetusalan ammatinopettaja

Arja Lehtonen

Kurssimaksu 32 €

Sisältö sama kuin edellä. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

1104007 TAKKEJA ULKOILUUN JA VAPAA-AIKAAN

Opistotalo

to 18.00-20.30

21.9.-30.11.

KM Mirjami Haapalahti

Kurssimaksu 32 €

Ommellaan takki ulkoiluun tai vapaa-aikaan. Perehdytään erilaisiin ulkoiluvaatteiden materiaaleihin, ominaisuuksiin ja rakenteisiin. Käytetään valmiskaavoja ja kuositellaan niitä ulkoiluvaatteen vaatimusten ja oman maun mukaiseksi.

1104008 TUNIKOITA JOKA LÄHTÖÖN A

Opistotalo

pe 17.00-21.00

la-su 9.00-14.45

22.9.-1.10.

KT käsityötieteen lehtori

Marja-Leena Rönkkö

Kurssimaksu 31 €

Valmistetaan tunika yksinkertaisella ja helpolla kaavalla, jota voidaan muokata oman mallin mukaan. Ompele persoonallinen tunika trikoosta ja harjoittele saumurin käyttöä. Ensimmäisellä kerralla suunnitellaan omaa työtä, keskustellaan materiaaleista ja piirretään kaavat. Kokoontuu pe 22.9. ja pe-su 29.9.-1.10. Tarvikeluettelo kotisivulta ja toimistosta.

1104009 TUNIKOITA JOKA LÄHTÖÖN B

Opistotalo

pe 17.00-21.00

la-su 9.00-14.45

10.-19.11.

KT käsityötieteen lehtori

Marja-Leena Rönkkö

Kurssimaksu 31 €

Sisältö sama kuin edellä. Kokoontuu pe 10.11. ja pe-su 17.-19.11.

1104012 SUJUVASTI SAUMURILLA

Opistotalo

pe 17.00-21.00

la-su 9.00-14.45

27.-29.10.

KT käsityötieteen lehtori

Marja-Leena Rönkkö

Kurssimaksu 28 €

Opetellaan saumurin käyttöä ja tutustutaan sen moniin mahdollisuuksiin ommellen joustavista kankaista pipoja, muita asusteita tai yksinkertaisia vaatteita. Yksityiskohtien ompeluun käytetään myös tavallista ompelukonetta. Oman saumurin ja/tai ompelukoneen voi ottaa mukaan. Tarvikeluettelo kotisivulta ja toimistosta.

Katso sivu 101 ja 102 PINTEREST JA KÄSITYÖ

Katso sivulta 20 kurssi KÄSILLÄ JA KEHOLLA – HYVINVOINTIA MIELELLE

1104014 KIERRÄTYSHUOVAN MONET MAHDOLLISUUDET

Opistotalo

to 17.00-19.30

2.-23.11.

Marja Porkka

Kurssimaksu 24 €

Valmistetaan kotimaisesta Green Craft -kierrätyshuovasta sisustus- ja käyttötuotteita: koreja, kasseja, tyy-nyjä, seinätekstiilejä, istuinalusia ja kaitaliinoja erilaisilla tekniikoilla: pu-nonta, neulahuovutus, kankaanpaino ja applikointi. Materiaalit ostettavissa opettajalta tai Taitokeskuksesta, ma-teriaalikustannukset noin 20 €. Ota mukaan sakset, mittanauha, huovu-tusvillaa, applikointiin puuvillakankai-ta. Tarkemmat materiaalitiedot tarvit-taessa opettajalta puh. 040 5116 036.

KÄSITYÖPÄIVÄT

Opistotalo

KM, käsityönohjaaja

Johanna Maijala

Kurssimaksu 6 € / kurssi

Jatka keskeneräistä, tee uutta tai korjaa vanhaa. Ompele verhojen käänteet tai lyhennä farkut. Voit neuloa, virkata tai ommella. Tek-niikka on vapaa! Tee omaksi iloksi tai lahjaksi. Ota mukaan ompelu-tarvikkeet, materiaalit sekä työt ja tule tekemään ne valmiiksi.

1104018 KÄSITYÖPÄIVÄ A

ma 9.10. klo 14.00-17.00

1104019 KÄSITYÖPÄIVÄ B

ma 6.11. klo 14.00-17.00

1104020 KÄSITYÖPÄIVÄ C

ma 27.11. klo 14.00-17.00

1104028 MARTTA-NUKKE

Opistotalo

pe 17.00-20.15

la-su 10.00-16.30

13.-22.10.

opettaja Teija Ruuhikorpi-Mäki

Kurssimaksu 41 €

Martta-nukke on yleisnimitys Turun Martta-yhdistyksen nukketeollisuuden valmistamille nukeil-

le, joita valmistettiin Turussa vuosina 1908–1974. Tällä kurssilla voi valmistaa Suomi 100 -juhlan kunniaksi mm. Lotta-nuken, suomalaisen sotilaan tai Suomi-neidon. Nykyään nuo nuket ovat keräilykohteita. Kurssilla nuket valmistetaan aitojen antiikkisten Martta-nukkien tapaan. Näitä nukkeja, joiden pää oli tehty paperimassasta ja vartalo kankaasta sahanpurutäyttein, oli sodan jälkeen lähes joka kodissa. Opi hiomaan, pohjustamaan ja maalaamaan nuken pää, kädet, kasvot ja hiukset. Vartalo ommellaan lakanakankaasta ja täytetään tiiviiksi sahanpurulla. Paljon tietoa myös Martta-nukkien historiasta sekä ohjeita nukkien vaateuksesta, joita voi valmistaa ommellen, neuloen tai virkatien. Materiaaleista ja työvälineiden käytöstä 23 € maksu. Nukke-paketit alkaen 31 €. Kokoontumiset 13.-15.10. ja 20.-22.10. **Ilmoittautuminen 6.10. mennessä materiaalitilauksen vuoksi.** Kurssilaisille lähetetään tietoa kurssista ja materiaaleista. Lisätietoja www.nukkekamari.fi

1104029 VANHANAJAN TONTTU / MAAHINEN

Opistotalo

to 17.00-20.15

pe 16.30-20.45

la-su 10.00-16.30

1.-7.12.

opettaja Teija Ruuhikorpi-Mäki

Kurssimaksu 31 €

Tonttu ilmestyi suomalaiseen kulttuuriin 1800-luvun lopulla. Valmistetaan noin 50 cm pitkä nostalginen vanhan ajan tonttu. Tontun pää on paperimassaa, joka hiotaan ja maalataan. Tontulle maalataan kasvot ja ilme. Lampaantaljasta ommellaan hiukset ja parta. Tontulle tehdään taipuisa vartalo ja ommellaan yksilölliset villavaatteet. Opettaja tuo kaikki tarvittavat materiaalit ja työvälineet, alk. 30 € / pää ja muu materiaalmaksu 23 €. Materiaalmaksu sisältää tarvittavien työvälineiden käytön ja materiaalit ”alastoman” tontun valmistamiseen. Vaateuskankaat eivät sisälly materiaalmaksuun. **Ilmoittautuminen 23.11. mennessä materiaalitilauksen vuoksi.** Kurssilaisille lähetetään tietoa kurssista ja materiaaleista. Lisätietoja www.nukkekamari.fi

**Ilmoittautumis-
ohjeet sivulla 7.**

KUDONTA

1104040 KUDONTA A

Opistotalo

to 18.00-20.30

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

tekstiilityön opettaja Oili Lehtomäki

Kurssimaksu 55 €

Kudotaan erilaisia sisustus- ja käyttöteksteilejä kuten mattoja, pöytäliinoja, huiveja, kantoliinoja ym. Toteutettavat työt suunnitellaan, loimet luodaan ja rakennetaan kangaspuihin yhteistyönä kurssilaisten kesken. Tutustutaan kudonnan perusasioihin, kuten työvälineisiin, eri työvaiheisiin ja sidoksiin, joten aloittelijatkin voivat tulla mukaan.

1104041 KUDONTA B

Kodisjoen kudontatupa

ke 18.15-20.45

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

tekstiilityön opettaja Oili Lehtomäki

Kurssimaksu 55 €

Sisältö sama kuin edellä.

1104042 KUDONTA C

Lapin kunnantalo

ma 18.00-20.30

la 9.00-14.00

11.9.-20.11. ja 8.1.-19.3.

ohjaustoimen artenomi Marja Porkka

Kurssimaksu 60 €

Tule oppimaan kudonnan alkeet tai syvennä aikaisemmin hankittuja taitoja. Kudottavat työt suunnitellaan kurssilaisten toiveiden mukaan. Loimet luodaan ja rakennetaan yhdessä. Koontuu la 23.9. ja 30.9. sekä la 27.1., jotta saadaan loimet nopeasti kudontakuntoon. Kutoa voi myös kurssin ulkopuolisina aikoina, silloin kun tiloissa ei kokoonnu muita ryhmiä.

KIRJONTA

1104051 KIRJONTA

Vanha opisto

to 10.00-12.30

21.9.-30.11. ja 18.1.-5.4.

TTO, apulaisrehtori

Leena Haapio-Lehti

Kurssimaksu 47 €

Kirjontamatka maailmalle ja historiaan. Tutustutaan mm. venetsialaiseen leikekirjontaan, norjalaiseen hardanger-ompeluun, kirjoitun peiton tekniikkaan ja vanhoihin suomalaisiin kirjontatapoihin. Suunnitellaan ja valmistetaan töitä opittua soveltaen. Sopii alkajille ja jatkajille.

1104053 KONEKIRJONTA

Opistotalo

ti 17.45-20.15

3.10.-7.11.

KM Mirjami Haapalahti

Kurssimaksu 24 €

Tutustutaan kotiompelukoneen mahdollisuuksiin erilaisten kirjoitusten ompelemisessä. Tehdään erilaisia keuhkuluja konekirjonnan ja koneparsinnan tekniikoilla ja valmistetaan pieniä työ-

1104054 GLAMOURKIRJONTAA ARKEEN

Opistotalo

ke 18.00-20.30

15.-29.11.

artenomi (AMK) Riikka Santonen

Kurssimaksu 19 €

Koristele ja kirjo farkkusi, huivisi, laukkusi, kenkäsi tai korurasiasi hurmaavilla koristeilla. Käsien ja koneella koristelun mahdollisuudet ovat monipuoliset. Voit käyttää kaikenlaisia nauhoja, metallilankoja, helmiä ja

nappeja tai kierrättää rikkoutuneita koruja. Ota mukaan käsinompelevälineet, haluamaasi materiaalia ja esim. pieni laukku tai kangastilkkuja koristeltavaksi. Sopii kaikille alkajista taitajiin. Tarvikeluettelo toimistosta ja kotisivulta.

TILKKUTYÖ

1104060 TILKKUTYÖT

Opistotalo

ti 10.00-12.30

12.9.-28.11.

artenomi Sointu Varjus

Kurssimaksu 28 €

Tilkkuillaan yhdessä! Ommellaan perinteisiä tilkkutöitä sisustus-, käyttö- ja koriste-esineiksi. Opitaan pieniä ompeluvinkkejä, uusia blokkimalleja sekä erilaisia tilkkutyömalleja. Ideoidaan ohjelmaa yhdessä ensimmäisellä kerralla. Kokoontuu 12.9., 26.9., 10.10., 7.11., 21.11. ja 28.11.

1104062 TILKKUTYÖN

JATKOKURSSI

Opistotalo

ma 18.00-20.30

18.9.-27.11. ja 15.1.-19.3.

TTO, apulaisrehtori

Leena Haapio-Lehti

Kurssimaksu 35 €

Tilkkutyön jatkokurssi alkeet hallitseville. Suunnitellaan ja valmistetaan tilkkutöitä oman valinnan mukaan. Kerrataan aikaisemmin opittua ja kokeillaan uusia malleja. Kokoontuu joka toinen viikko opettajan johdolla. Joka toinen viikko opiskelijat voivat kokoontua keskenään.

NAHKATYÖT

Katso sivulta 66 kurssi

HUOVUTUSTA JA NAHKATÖITÄ – LAUKKU TAI PUSSI

1104067 NAHKALAUKKU

Opistotalo

pe 17.00-21.00

la 12.00-17.00

su 11.00-17.00

13.-15.10.

suutari Rita Saarinen

Kurssimaksu 28 €

Valmistetaan nahkalaukku käsin ompelemalla joko valmiita tai itse suunnittelemlia kaavoja käyttäen. Mukana ihan uusi pikkulaukun kaava. Voi tulla tekemään valmiiksi edellisiltä kursseilta kesken jääneet työt. Perehdytään nahan ominaisuuksiin ja perustyötapoihin. Materiaaleja voi ostaa opettajalta. Työkaluja saa lainaksi 3 €:n korvausta vastaan. Materiaalikutannukset alkaen noin 30 €. Kurssi ei sovellu hajuyliherkille.

**Tarkista sivulta 8
avustukset
kurssimaksuihin.**

1104068 KALANNAHAN RASVAPARKITUS

Opistotalo

pe 17.30-20.45

la 10.00-16.45

14.10. ja 17.-18.11.

perinnenahkuri

Liisa-Maija Mäki-Tanila

Kurssimaksu 28 €

Valmistetaan rasvaparkittua kalannahkaa luonnonmukaisin ja perinteisin menetelmin. Lisäksi tutustutaan nahkojen värjäämiseen. Parkitut kalannahat ovat kestäviä ja sopivat mainiosti materiaaliksi erilaisiin käsitöihin. Kurssin aikana ehtii valmistaa muutaman nahan. Mukaan terävä puukko, suojaessu ja kumihanskat. Kurssimateriaaleja saa ostaa ja työvälineitä saa lainata opettajalta, materiaalikustannukset noin 10-15 €. Voit tuoda myös omia raakamateriaaleja: esim. hauki, lohi, kirjolohi ja kuha soveltuvat hyvin työstettäväksi. Säilö tuoreet kalannahat pakastamalla ja ota sulamaan kurssia edeltävänä iltana kylmään, vahvaan suolaveteen. Lisätietoja tarvittaessa opettajalta puh. 040-5605650 tai yhteys@cuccula.fi

LANKATYÖT

**Katso sivulta 12 tapahtuma
NENÄPÄIVÄN NEULETREFFIT
Katso sivulta 13 luento
KORSNÄSINPAITA JA
MUITA ASUSTEITA**

1104074 SILMUKASTA SILMUKKAAN

Opistotalo
to 11.00-13.30
14.9.-30.11. ja 11.1.-29.3.
KM, käsityönopettaja
Johanna Maijala
Kurssimaksu 55 €
Tutustutaan ja opitaan monipuoli-
sesti erilaisia lankatekniikoita, kuten
virkkaus, koukkuaminen ja neulonta.
Kurssi sopii hyvin myös aloittelijoille.
Aloitustyönä virkattu tarvikepussi. Ota
ensimmäiselle kerralle mukaan tiuk-
kakierteistä puuvillalankaa (50-100 g),
paksuudeltaan noin 3,5 mm koukulla
virkattavaa tai oma käsityö.

**Katso sivu 18
verkkoluentosarja
VILLAA SEN OLLA PITÄÄ**

1104075 VIRKATAAN JA NEULOTAAN VAIKKA MITÄ

Opistotalo
to 17.30-20.00
14.9.-30.11. ja 11.1.-22.3.
KM, käsityönopettaja
Johanna Maijala
Kurssimaksu 50 €
Virkataan koukulla ja välillä tartutaan
puikkoihin ja neulotaan nurin ja oikein.
Kerrataan jo aikaisemmin opittua ja
opitaan uusia tekniikoita. Odotetta-
vissa mielenkiintoisia töitä, tekniikoita
ja materiaaleja. Aloitustyönä virkattu
tarvikepussi. Ota ensimmäiselle ker-
ralle mukaan tiukkakierteistä puuvil-
lalankaa (50-100 g), paksuudeltaan
noin 3,5 mm koukulla virkattavaa tai
oma käsityö.

1104079 TEE ITTE -käsityöillat

Vanha opisto
ke 17.00-19.30
KM, käsityönopettaja
Johanna Maijala
Kurssimaksu 6 € / ilta
Tule tekemään käsitöitä hyvässä
seurassa. Voit tarttua illan ohjattuun
neule- tai virkkaustyöhön tai ottaa
mukaasi oman käsityön. Tarkempi
ohjelma iltojen aiheista ja tarvittavista
materiaaleista kansalaisopiston toi-
mistosta, kotisivulta ja facebookista.
Voit ilmoittautua ja maksaa myös pai-
kan. Kokoontuu 20.9., 4.10., 18.10.,
1.11., 15.11. ja 29.11.

1104082 KORSNÄSINPAITA JA MUITA ASUSTEITA OMIN KÄSIN A

Opistotalo

ti 11.00-13.30

3.10.-28.11. ja 16.1.-13.3.

KM, käsityönohjaaja Johanna Maijala
Kurssimaksu 32 €

Valmistetaan perinteinen Korsnäsinpaita tai kirjovirkattu asuste esim. lauku, lapaset tai rannekkeet. Opetellaan yhdessä paidan valmistuksessa käytettävät tekniikat: kirjovirkkaus ja kirjo-neule, eri työvaiheet ja yksityiskohdat. Varsinainen työskentely tapahtuu kotona kokoontumiskertojen välillä. Paidan materiaalikustannukset n. 75 €. Tilataan langat yhdessä.

Ensimmäisellä kerralla mukaan 2 ja 2,5 mm virkkuukoukut ja muistiinpanovälineet.

HUOM! Kurssin aloituskerta to 28.9. klo 18.00-19.30 KORSNÄSINPAITA JA MUITA ASUSTEITA -luento, jonka pitää dosentti Marketta Luutonen.

Muut kokoontumiset ti 3.10., 10.10., 17.10., 31.10., 14.11., 28.11. ja 16.1., 30.1. sekä 13.2. ja 27.2.

1104083 KORSNÄSINPAITA JA MUITA ASUSTEITA OMIN KÄSIN B

Opistotalo

ma 17.30-20.00

9.10.-4.12. ja 15.1.-12.3.

KM, käsityönohjaaja Johanna Maijala
Kurssimaksu 32 €

Sisältö sama kuin edellä.

HUOM! Kurssin aloituskerta to 28.9. klo 18.00-19.30 KORSNÄSINPAITA JA MUITA ASUSTEITA -luento, jonka pitää dosentti Marketta Luutonen. Muut kokoontumiset ma 9.10., 16.10., 6.11., 20.11., 4.12. ja 15.1., 29.1., 12.2., 26.2. ja 12.3.

1104085 MAKRAMEE-SOLMEILU

Opistotalo

pe 17.30-20.45

la 9.00-15.45

10.-11.11.

ohjaustoiminnan artonomi

Marja Porkka

Kurssimaksu 24 €

Makramee-solmeilulla voit tehdä trendikkäitä sisustustekstiilejä, lampunvarjostimia ja pieniä koruja. Voit tehdä mallien mukaisia tai päästää oman luovuutesi valloilleen ja muutaman perussolmun opittuasi tehdä uniikkeja tuotteita. Materiaaleina käytetään Paula-punoskudetta, mopparia ja korunyörejä. Tarvikkeet voit ostaa opettajalta, materiaalikustannukset n. 30-50 €. Ota mukaan sakset, mittanauha ja muistiinpanovälineet. Lisätietoja opettajalta puh. 040 5116 036.

1104087 NOVELLIKOUKKU

Kaupunginkirjasto

ke 17.00-18.45

13.9., 11.10., 8.11. ja 20.12.

Vapaa pääsy

Novellikoukussa neulotaan tai virkataan ja kuunnellaan novelleja. Joka kerralla luetaan muutama novelli eri kirjailijoilta, mutta aikaa jätetään myös keskustelulle. Voit aloittaa tai jatkaa omaa käsityötä tai osallistua hyväntekeväisyyteen lahjoitettavien neule- tai virkkaustöiden tekoon. Paikan päällä on saatavilla käsityöohjeet ja lahjoituksena annettuja lankoja. Osallistujat voivat myös itse tuoda mukanaan omaa villalankaa. Hyväntekeväisyyskäsitöistä kertomassa ja opastamassa käsityönohjaaja Johanna Maijala. Yhteistyössä kirjaston kanssa.

Katso sivulta 78 kurssi VIRKATAAN TÖLKKIEN KLIPSUISTA

PITSINNYPLÄYS

Nypläyskurssien opetuksen tarkoituksena on ylläpitää perinteistä käsityötaitoa ja soveltaa sitä nykypäivään. Opetusta annetaan raumalaisen perinteen mukaan. Nyplätään pitsejä eri käyttötarkoituksiin mm. liinat, taulut, korut, huivit. Jatkajille ideoita ja niksejä myös vaativampien mallien nypläämiseen. Opiskellaan myös pitsien yhdistäminen ja kankaaseen kiinnittäminen. Oma nypläystyyny ja tarvikkeet mukaan. Nypläystyynyn voi saada lainaksi opistolta. Aloittelijoille ja nypläystä harrastaneille. Myös alle 15-vuotiaalle.

1104091 PITSINNYPLÄYS ALOITTELIJOILLE

Opistotalo

ti 18.00-20.30

12.9.-21.11. ja 9.1.-27.3.

KM, käsityönopettaja Leena Töykkälä

Kurssimaksu 50 €

Tule oppimaan nypläyksen alkeet.

Käydään läpi nypläykseen liittyvät perusasiat, välineet sekä materiaalit.

Nypläyksen perustaitoja opitaan nypläämällä edeten helpoista malleista vaativimpiin pitseihin. Kurssi sopii hyvin aloittelijoille ja vähän aikaa nyplänneille.

1104092 PITSINNYPLÄYS A

Vanha opisto

ke 10.00-12.30

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

Heli Laine

Kurssimaksu 55 €

1104093 PITSINNYPLÄYS B

Opistotalo

ke 17.30-20.00

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

Aila Rismala

Kurssimaksu 55 €

1104094 PITSINNYPLÄYS C

Lapin kunnantalo

ke 18.00-20.30

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

Heli Laine

Kurssimaksu 55 €

1104095 PITSINNYPLÄYS D

Syvärauman koulu

to 17.30-20.00

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

Taina Uitto

Kurssimaksu 55 €

1104096 PITSINNYPLÄYS E

Unajan koulu

to 17.30-20.00

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

Aila Rismala

Kurssimaksu 55 €

NYPLÄYSNEUVONTA

Onko nypläyksessä ongelmakohtia, joihin tarvitset apua? Onko pitsin aloittamisessa haasteita? Tule kysymään neuvoa ja saamaan apua sekä opetusta nypläyksen asioissa. Poikkeaa tai tule pidemmäksi aikaa. Voit maksaa kurssimaksun myös paikan päällä.

1104099 NYPLÄYS-NEUVONTA A

Vanha opisto

la 30.9. klo 13.00-16.00

nypläyksen ohjaaja Maija Salonen

Kurssimaksu 6 €

1104100 NYPLÄYS-NEUVONTA B

Vanha opisto

la 28.10. klo 13.00-16.00

nypläyksen ohjaaja Maija Salonen

Kurssimaksu 6 €

WWW.RAUMALACE.FI

Pitsinnypläyksen sivusto

osoitteessa www.raumalace.fi

Voit käyttää sivustoa omatoimiseen opiskeluun tai nypläyskurssien oheismateriaaliksi.

HUOVUTUS

Huovutuskurssien materiaaleja voi ostaa opettajalta. Tarvikeluettelo kotisivulta ja toimesta.

1104131 KOTIIN JA ITSELLE

Opistotalo
ma 17.30-20.45
2.10.-13.11.
muotoilija (AMK), huovuttaja
Terhi Laitila
Kurssimaksu 31 €
Huovutetaan tyynyjä, liinoja ja muita pieniä sisustustekstiilejä kotiin yhdistämällä neulahuopalevyä ja huovutusvilla. Toki voi huovuttaa itselle hatun, lapaset tai huopatosut talven pakkasiin. Tutustutaan myös pesukoneen käyttöön huovuttamisessa ja valmistetaan mm. huopa-astia.

1104132 MANDALA-MATTO

Opistotalo
pe 17.00-19.30
la 9.30-16.00
su 9.30-14.45
6.-8.10.
muotoilija (AMK), huovuttaja
Terhi Laitila
Kurssimaksu 28 €
Valmistetaan märkähuovuttamalla huovutusvillasta pyöreä matto. Matto tehdään pinnasta pohjan suuntaan mandala-kuvioin. Voit jo etukäteen katsoa mieluisia mandala-kuvioita netistä, kirjoista tai värityskirjoista. Pe suunnitellaan mallit, la ja su huovutetaan. Maton koko valmiina noin 80-90 cm. Materiaalikustannukset noin 30 €.

1104133 PONCHO TAI LIIVI

Opistotalo
la-su 9.30-16.00
21.-22.10.
muotoilija (AMK), huovuttaja
Terhi Laitila
Kurssimaksu 28 €
Valmistetaan märkähuovuttamalla nunotekniikalla eli yhdistämällä neulahuopalevyä, silkkisifonkia ja huovutusvilla poncho, liivi tai keppi.

1104134 HUOVUTUSTA JA NAHKATYÖTÄ – LAUKKU TAI PUSSI

Opistotalo
su 9.30-16.00
29.10. ja 12.11.
muotoilija (AMK), huovuttaja
Terhi Laitila,
suutari Rita Saarinen
Kurssimaksu 28 €
Yhdistetään huovutusta ja nahkatöitä. Tee itsellesi upea laukku tai pienempi pussi. 29.10. huovutetaan kassin tai pussin huopaosat 12.11. leikataan nahasta kassille tai pussille nahkaosat ja valmistetaan käsin ompelemalla työ valmiiksi.

Katso sivulta 68 kurssi AIKUISTEN KÄSITYÖPAJAT / HUOVUTUS

KÄSITÖITÄ LAPSELLE JA AIKUISELLE

Kurssien tarvikeluettelot opiston toimistosta ja kotisivulta. Opettajalta voi ostaa materiaaleja.

Aikuinen ilmoittautuu, lapsen tiedot kysytään myöhemmin. Yhden aikuisen mukana yksi lapsi.

1104161 PAINETAAN KANGASTA JA VÄRJÄTÄÄN LANKAA YHDESSÄ

Opistotalo

la 16.9. klo 9.00-12.15

KM, Jaana Siivonen

Kurssimaksu 26 €

Tutustutaan erilaisiin kankaanpainenomenetelmiin ja värjätään lankaa. Kankaanpainoa varten valmistetaan itse leimasimia ja sabluunoita, joilla painetaan valmiita tuotteita tai kangasta. Villasekoitelankoja värjätään turvallisilla Kool-Aid-mehujauheilla. 4–7-vuotiaille lapsille. Materiaalimaksu käytön mukaan.

1104135 HUOVUTETAAN YHDESSÄ ELÄIN

Opistotalo

la 23.9. klo 9.00-12.15

KM Jaana Siivonen

Kurssimaksu 26 €

Huovutetaan märkä- ja neulahuovutamalla pieni eläinhahmo leikkeihin tai koristeeksi. Yhdessä tekemisen iloa. 4–7-vuotiaille lapsille. Materiaalimaksu käytön mukaan.

1104136 HUOVUTETAAN YHDESSÄ KEPPIHEVONEN

Lapin kunnantalo

pe 17.00-20.15

la 9.00-15.00

24.-25.11.

muotoilija (AMK) huovuttaja

Terhi Laitila

Kurssimaksu 38 €

Huovutetaan yhdessä keppihevosen pää joka kiinnitetään puukeppiin esim. harjan varteen. Jokainen tuo kepin mukanaan. Arvioitu materiaalmaksu 10 €. Yli 4-vuotiaille.

KÄSITYÖPAJAT

1104164 NUORTEN DIY KÄSITYÖPAJA

Opistotalo

ti 15.30-17.45

12.9.-5.12.

KM, käsityönopettaja

Johanna Maijala

Kurssimaksu 35 €

Suunnittelemme yhdessä erilaisin käsityötekniikoin tehtäviä töitä ja yhteisiä aiheita. Kestävän kehityksen ajatuksen mukaisesti pyrimme käyttämään kierrätysmateriaaleja, jolloin materiaalikustannukset pysyvät alhaisina. Jokainen maksaa itse käytettävät materiaalit. Ensimmäisellä kerralla mukaan vihko ja kynä sekä omat ideat. 13–18-vuotiaille.

1104165 AIKUISTEN KÄSITYÖPAJAT

Opistotalo

Kurssimaksu 55 € / lukuvuosi tai

28 € / paja

Käsityöpajoissa pääset kokeilemaan erilaisia tekniikoita, opit uutta ja innostut! **Voit ilmoittautua koko lukuvuodeksi netissä tai voit ilmoittautua erikseen yksittäisiin pajiin soittamalla toimistoon puh. 044 793 4515.**

20.9.-18.10. klo 10.00-12.30

Huovutus

Terhi Laitila

Huovutetaan erilaisia töitä oman mieltymyksen mukaan. Samalla opitaan huovutuksen eri tekniikat.

1.11-13.12. klo 11.00-13.30

Keramiikka

Leena Rantama-Palviainen

Tutustutaan saveen materiaalina ja opitaan perustekniikoita sekä perehdytään värien käyttöön. Valmistetaan esim. astioita, veistoksia tai reliefejä korkeapolttoisesta savesta.

10.1.-14.2. 2018 klo 10.00-12.30

Kirjansidonta

Meri Pauniahho

Sidotaan käsin kirja tai pieni albumi. Kiinnostuksen mukaan voidaan opetella myös paperintekoa tai erilaisia koristelutekniikoita. Tarvikeluettelo toimistosta ja kotisivulta.

28.2.-4.4. klo 10.00-12.30

Ompelua ja kirjontaa

käsin ja koneella

Johanna Majala

Kirjotaan ja ommellaan, käsin ja koneella. Ommellaan helppo lempivaate tai asuste, paita, tunika tai laukku. Koristellaan kirjontapistoin. Mahdollisuus jatkaa vaikka Huovutus-käsityöpajassa tehtyjä töitä – laukun vuoritus, vetoketjun ompelu yms. Opetellaan uutta tai syvennetään omia taitoja. Suunnitellaan työt yhdessä mielenkiinnon mukaan.

KAHVILA TOVI

Opistotalossa, Aittakarinkatu 10

Avoimna opetusviikkojen aikana
ma–to klo 16.00–20.00.

Poikkea kahville, teelle ja herkuttelemaan.

Vitriineissä myytävänä taidetta ja käsitöitä.

Kahvilanhoitaja Ulla Ruohonen

KETJU- JA HOPEAKORUT

1104301 LENKKEJÄ JA HELMIÄ KETJUKORUPAJA A

Opistotalo

ke 10.00-12.30

20.9.-29.11.

posliinimaalajamestari

Päivi Kähkönen

Kurssimaksu 34 €

Punotaan ketjuja vanhalla käsityömenetelmällä erilaisista langoista hopeasta tompakkiin. Tehdään haastavampia malleja ja lisätään niihin erilaisia helmiä sekä riipuksia. Kokeillaan myös värjättyjä valmiita lenkkejä, jotka antavat koruille erilaisen ilmeen. Työvälineet ovat opistolla ja opettajalta voi ostaa lankoja ja lukkoja. Työvälinemaksu 3 €.

1104303 LENKKEJÄ JA HELMIÄ KETJUKORUPAJA B

Opistotalo

la-su 10.00-15.45

11.-12.11.

posliinimaalajamestari

Päivi Kähkönen

Kurssimaksu 24 €

Punotaan monenlaisista langoista ketjuja, joihin voi lisätä helmiä, kiviä ja riipuksia omien mieltymysten mukaan. Lankoina käytetään kaikenlaisia korulankoja hopeasta tompakkiin. Aikaisempaa punontakokemusta ei tarvita. Työvälineitä on kurssipaikalla ja opettajalta voi ostaa lankoja ja lukkoja. Työvälinemaksu 3 €.

1104305 KETJUKORUPUNONNAN ALKEET A

Opistotalo

la-su 10.00-15.45

23.-24.9.

posliininmaalaajamestari

Päivi Kähkönen

Kurssimaksu 24 €

Tutustutaan vanhalla käsityömenetelmällä punottaviin ketjukoruihin. Korulangoista veivataan jousia, jotka sahataan lenkeiksi. Niistä punotaan erilaisia ranne-, kaula- ja nilkkaketjuja, korvakoruja ja solmionpidikkeitä. Aloitetaan helposta muinaisketjusta ja edetään haastavampiin malleihin. Metallintyöstövälineitä on käytettävissä kurssipaikalla ja opettajalta voi ostaa erilaisia lankoja ja lukkoja. Kurssi sopii sekä miehille että naisille. Työvälinemaksu 3 €.

1104307 KETJUKORUPUNONNAN JATKO A

Opistotalo

la-su 10.00-15.45

14.-15.10.

posliininmaalaajamestari

Päivi Kähkönen

Kurssimaksu 24 €

Tutustutaan monenlaisiin haastavampiin ketjumalleihin. Muunnellaan ketjumalleja käyttämällä erilaisia kuvioituja ja värillisiä lankoja. Ketjuihin voi lisätä myös helmiä tai riipuksia. Työvälineitä on kurssipaikalla. Lankoja ja lukkoja voi ostaa opettajalta tai hankkia itse alan liikkeistä. Työvälinemaksu 3 €.

1104310 HOPEALUSIKASTA KORU A

Opistotalo

la-su 10.00-15.45

30.9.-1.10.

korumuotoilija (AMK)

Mari Syren-Fawaz

Kurssimaksu 24 €

Tehdään vanhoista hopealusikoista erilaisia koruja ja pieniä esineitä taivutteleamalla, sahaamalla, juottamalla ja pintakäsittelemällä. Ota mukaan omia lusikoita (mieluiten hopeaa). Opettajalta voi ostaa hopealankaa ja -levyä sekä korukiviä yhdistettäväksi lusikkaosiin. Työvälinemaksu 5 € ja materiaalimaksu käytön mukaan.

1104312 HOPEAVALU SEEPIANKUOREEN

Opistotalo

la-su 10.00-15.45

7.-8.10.

korumuotoilija (AMK)

Mari Syren-Fawaz

Kurssimaksu 24 €

Opetellaan ikivanha valutekniikka, jossa valumuotti valmistetaan seepiansuomuun kaivertaen. Voit valmistaa uniikkeja hopeakoruja tai korun osia. Kurssilla on mahdollista käyttää omaa, esimerkiksi ketjukursilta ylijäänyttä, 925-pitoista hopeaa. Työkalut, tarvikkeet ja materiaalit voi ostaa opettajalta. Tarvikemaksu 3 €, materiaalimaksu käytön mukaan.

**1104314 HOPEAKORUKURSSI,
ALKEET**

Opistotalo

la-su 10.00-16.30

21.-22.10.

koru- ja esinemuotoilija (AMK)

Annaleena Soini

Kurssimaksu 28 €

Valmistetaan ensin sileä sormus ja opitaan kultasepän perustekniikoita: piirrottamista, sahaamista, viilaamista, juottamista, metallin pintojen käsittelyä ja korun viimeistelyä ym. Tämän jälkeen tehdään vaativampia töitä, kuten kivisarjan tekoa, kiven istutusta, vaativampia juotostöitä opettajan esimerkeistä ja/tai omien suunnitelmien mukaan. Opettajalta saa ostaa hopeaa ja jonkun verran kiviä ym. Kurssi-paikalla on tarvittavat työkalut, myös omia työkaluja ja materiaaleja voi ottaa mukaan. Työvälinemaksu 5 €, materiaalmaksu käytön mukaan.

**1104318 LENKKEJÄ JA HELMIÄ
KETJUKORUPAJA C**

Opistotalo

ke 10.00-12.30

17.1.-28.3.

posliininmaalaajamestari

Päivi Kähkönen

Kurssimaksu 34 €

Sisältö kuten kurssilla 1104301.

**Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018
klo 18.00.**

**1104320 LENKKEJÄ JA HELMIÄ
KETJUKORUPAJA D**

Opistotalo

la-su 10.00-15.45

3.-4.3.

posliininmaalaajamestari

Päivi Kähkönen

Kurssimaksu 24 €

Sisältö kuten kurssilla 1104303.

**Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018
klo 18.00.**

**1104322 KETJUKORUPUNONNAN
ALKEET B**

Opistotalo

la-su 10.00-15.45

27.-28.1.

posliininmaalaajamestari

Päivi Kähkönen

Kurssimaksu 24 €

Sisältö kuten kurssilla 1104305. Kurs-si sopii sekä miehille että naisille. Työ-välinemaksu 3 €. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

**1104324 KETJUKORUPUNONNAN
JATKO B**

Opistotalo

la-su 10.00-15.45

10.-11.2.

posliininmaalaajamestari

Päivi Kähkönen

Kurssimaksu 24 €

Sisältö kuten kurssilla 1104307. Työ-välinemaksu 3 €. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

**Katso sivulta 14 luento
SATA VUOTTA SUOMEA,
TUHAT VUOTTA KORUJA**

1104326 HOPEAKORUKURSSI

Opistotalo

la-su 10.00-16.30

17.-18.2.

koru- ja esinemuotoilija (AMK)

Annaleena Soini

Kurssimaksu 28 €

Sisältö kuten kurssilla 1104314.

Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018

klo 18.00.

1104330 HOPEALUSIKASTA

KORU B

Opistotalo

la-su 10.00-15.45

3.-4.3.

korumuotoilija (AMK)

Mari Syren-Fawaz

Kurssimaksu 24 €

Sisältö kuten kurssilla 1104310.

Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018

klo 18.00.

1104332 HOPEALUSIKASTA

KORU C

Opistotalo

la-su 10.00-15.45

10.-11.3.

korumuotoilija (AMK)

Mari Syren-Fawaz

Kurssimaksu 24 €

Sisältö kuten kurssilla 1104310.

Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018

klo 18.00.

TEKNINEN TYÖ JA PUUTYÖ

1104351 PERHONSIDONTAA

ALKEISTA ETEENPÄIN

Opistotalo

ke 18.00-20.30

20.9.-29.11.

Timo Varis

Kurssimaksu 28 €

Opi sitomaan perhoja. Aloitetaan tutustuminen perhonsidontaan aivan alkeista ja kurssin edetessä sidotaan toimivia perhoja niin virtaavaan veteen joelle kuin seisovaankin veteen. Opettaja näyttää sidottavat perhot malliksi ja auttaa opiskelijoita vaihe vaiheelta. Kaikki välineet ja materiaalit kuuluvat kurssihintaan. Sopii kaikenikäisille, myös aikuinen ja lapsi voivat osallistua yhdessä.

1104354 PIENPUUTYÖ 1

Opistotalo

to 17.00-19.30

14.9.-7.12.

KM, teknisen työn opettaja

Joonas Mäkinen

Kurssimaksu 35 €

Harjoitellaan puuntyöstöä käsi- ja sähkötyökaluin. Opetus tapahtuu yksilöllisesti opiskelijan tarpeiden mukaan. Kurssilla on mahdollista työstää myös metallia. Kurssitoitit voivat olla mm. nukkekodit, lintulaudat, rasiat, korut, lelut, valaisimet, kellot ym. Sopii myös aloittelijoille.

**Ilmoittautumis-
ohjeet sivulla 7.**

1104355 PIENPUUTYÖ 2

Opistotalo

to 17.00-19.30

11.1.-12.4.

KM, teknisen työn opettaja

Joonas Mäkinen

Kurssimaksu 35 €

Sisältö sama kuin edellä. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

1104358 SOITINRAKENNUS

Nanun koulu

ke 18.00-20.30

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

artesaani Leo Hatamo

Kurssimaksu 60 €

Opastusta kitaran, ukulelen, kanteleen yms. soittimien valmistamisessa. Lisäksi mahdollisuus korjata, entisöidä tai kustomoida omia soittimia. Osallistujilta toivotaan perustietoja puuntyöstöstä.

1104360 NAISTEN PUUTYÖ

WinNova, Satamakatu 19

ma 17.00-20.15

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

KM, teknisen työn opettaja

Joonas Mäkinen

Kurssimaksu 80 €

Valmistetaan puusta erilaisia esineitä omien suunnitelmien pohjalta. Opettaja neuvoo suunnittelussa ja toteutuksessa. Opetellaan työkonoiden ja -välineiden käyttöä. Tilat ja välineet mahdollistavat monipuolisen työskentelyn. Kurssilla voi myös korjata vanhoja puuesineitä. Opiskelijat hankkivat itse omat materiaalinsa.

1104362 PUUTYÖ A

WinNova, Satamakatu 19

ti 17.00-20.15

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

KM, Teknisen työn opettaja

Joonas Mäkinen

Kurssimaksu 80 €

Voit suunnitella ja toteuttaa erilaisia puutöitä omista lähtökohdista. Opettajalta saat tarpeen mukaan ohjausta materiaaleista, työtavoista, valmistustekniikoista ja opastusta eri laitteiden turvallisesta käytöstä. Opiskelijat hankkivat itse kurssilla tarvitsemansa materiaalit.

1104364 PUUTYÖ B

WinNova, Satamakatu 19

ke 17.00-20.15

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

KM, Teknisen työn opettaja

Joonas Mäkinen

Kurssimaksu 80 €

Sisältö sama kuin edellä.

1104366 TEKINEN TYÖ A

Nanun koulu

to 17.30-20.45

14.9.-7.12. ja 11.1.-12.4.

KL, teknisen työn lehtori

Sampsa Kullas

Kurssimaksu 80 €

Suunnitellaan ja valmistetaan omien suunnitelmien pohjalta koriste- ja tarve-esineitä sekä harjoitellaan puu- ja metalliteknologian perusvälineistön käyttöä. Tavoitteena on eri työstötekniikoihin tutustuminen ja turvallisen työskentelyn perusteiden oppiminen. Kurssilla voi tehdä myös pienimuotoista entisöintiä.

1104368 TEKINEN TYÖ B

WinNova, Satamakatu 19

to 17.30-20.45

21.9.-7.12. ja 11.1.-12.4.

KM, käsityön lehtori Janne Malmelin

Kurssimaksu 80 €

Opetellaan teknisen työn puuntyöstökoneiden ja -laitteiden oikeaa ja työturvallista käyttöä. Valmistetaan puusta omien suunnitelmien pohjalta erilaisia käyttö- ja koriste-esineitä sekä korjataan ja entisöidään vanhoja.

1104381 PUUKKOKURSSI A

Nanun koulu

ma 18.00-21.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

seppäharrastaja

Seppo Hannula

Kurssimaksu 80 €

Valmistetaan hyvä puukko alusta loppuun: Terä taotaan, karkaistaan ja hiotaan. Pää eli kahva valmistetaan erilaisista materiaaleista kuten puu, luu tai tuohi ja tuppi valmistetaan nahasta (puinen lesta).

1104382 PUUKKOKURSSI B

Nanun koulu

ti 18.00-21.00

12.9.-12.12. ja 9.1.-3.4.

puukkoseppä Hannu Laine

Kurssimaksu 80 €

Sisältö sama kuin edellä.

VERHOILU JA ENTISÖINTI

Opistotalo
AMK verhoilijamestari
Hannele Männistö
Perinteisten ja teollisten huonekalujen verhoilua alkeista lähtien, tarvittaessa myös pienten puuosien korjauksia ja pintakäsittelyä. Voit verhoilla pikkutuoleja tai kevytrakenteisia nojatuoleja sekä raheja, joissa on kangas- tai nahkaverhoilu, joustinsidonta, juuttivöitä, vaahtomuovia tai haapalastu- ja meriheinäpehmustus sekä vanupehmustus. Ensimmäisellä opintokerralla käydään läpi muutamia perusasioita verhoilusta.

1104391 HUONEKALU- VERHOILU A

ma 17.30-20.30

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

Kurssimaksu 65 €

Alkajille suositellaan pikkutuolin tai rahin verhoilua. Ei kokoonnu 9.10., 23.10. ja 19.2., 26.2. ja 2.4..

1104392 HUONEKALU- VERHOILU B

ke-su 10.00-16.00

25.-29.10.

Kurssimaksu 34 €

Ota verhoilutyösi mukaan heti ensimmäisenä kurssipäivänä. Materiaalitarpeista voit kysyä opettajalta. Kokoon-tuu 25.-27.10. ja 29.10.

1104393 HUONEKALU- VERHOILU C

ma-to 10.00-16.00

19.-22.2.

Kurssimaksu 34 €

Ota verhoilutyö mukaasi jo ensimmäisenä kurssipäivänä. **Ilmoittautumisen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

1104396 HUONEKALUJEN ENTISÖINTI JA VANHAT MAALAUSTEKNIIKAT

Nuorten työpaja

ti 18.00-20.30

12.9.-5.12.

koristemaalari Erja Koski

puualan artemi Ari Ruusuranta

Kurssimaksu 35 €

Huonekalujen entisöintiä ja vanhoja maalaustekniikoita: puutyöt ja pinta-käsittely, ooteraus, marmorointi ja koristemaalaus. Mukaan sellainen työ, jonka itse jaksat kantaa.

**Tarkista sivulta 8
avustukset
kurssimaksuihin.**

LASITYÖ

Lasityökurssien tarvikkeita voi ostaa kurssipaikalta. Ota mukaan muistiinpanovälineet, lyijykynä, sakset, viivain ja musta vedenpitävä ohutkärkinen tussi ja lasityövälineet, jos on. **Materiaalien hankinnan takia kurssille pitää ilmoittautua tiettyyn päivämäärään mennessä.** Tarkista päivämäärä kurssin kohdalta. Tervetuloa uudet ja aiemmin opiskelleet. Lisätietoa opettajalta puh. 050 5590056. Lasityön ohjaaja Eeva-Liisa Rintanen.

1104280 LASITYÖ

Opistotalo

to 17.30-20.30

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

Kurssimaksu 80 €

Tule lasien upeaan ja värikkääseen maailmaan ja kokeile eri tekniikoita yksin ja yhdistellen. Perinteinen lyijykisko-, tiffany-, lasimosaiikki- ym. tekniikat. Laseja ja tarvikkeita voit ostaa kurssipaikalta. **Ilmoittaudu viimeistään 6.9.**

1104282 LASINSULATUS

Opistotalo

la-su 9.00-16.00

14.-15.10.

Kurssimaksu 28 €

Valmistetaan uunisulatustekniikalla lautasia, vateja, ikkunakoristeita, koruja tai vaikkapa puutarhaan talveksi lasitaidetta. Sulatuslaseja voi ostaa kurssipaikalta. Työkalumaksu 6 €, sulatusmaksu työn koon mukaan.

Ilmoittaudu viimeistään 9.10.

1104284 LASITAIDETTA PUUTARHAAN KODISJOELLA

Kodisjoen koulu

la-su 9.00-16.00

11.-12.11.

Kurssimaksu 28 €

Tule tekemään uunisulatustekniikalla lasitaidetta puutarhaan, parvekkeelle tai terassille ym. Työt kiinnitetään esim. raudoitusverkkoon, jonka voi ripustaa roikkumaan, painaa maahan pystyyn tai sitoa pajukeppiin tai metallipuikkoon. Työt ovat talvenkestäviä. Työkalumaksu 6 €, sulatusmaksu työn koon mukaan. **Ilmoittaudu viimeistään 6.11.**

1104285 LASITAIDETTA PUUTARHAAN

Opistotalo

la-su 9.00-16.00

17.-18.2.

Kurssimaksu 28 €

Sisältö sama kuin edellä. Työkalumaksu 6 €, sulatusmaksu työn koon mukaan. **Ilmoittaudu viimeistään 12.2. Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

MUUT KÄSITYÖTAIDOT

Katso sivulta 12
JOULULAHJAVALVOJAISET

1104403 HURMAAVIA HELMITÖITÄ

Opistotalo
ke 18.00-20.30
13.-27.9.

artenomi (AMK) Riikka Santonen
Kurssimaksu 19 €

Valmista erilaisia helppoja ja vaativampia helmikoruja kaikenlaisista helmistä, taitojesi ja toiveidesi mukaan. Samalla opit helmitöiden perusteita ja monenlaisia niksejä. Voit myös korjata koruja tai hyödyntää niiden materiaaleja. Helmiä yms. tarvikkeita voi ostaa myös opettajalta.

1104405 KAHVIPUSSIN UUSIOKÄYTTÖÄ A

Opistotalo
su 10.00-14.00
17.9.-3.12.

Seija Saarinen
Kurssimaksu 28 €

Opetellaan valmistamaan kahvipusseista erilaisia käyttöesineitä esim. ostoslaukku, iltalaukku, pannunalusia, foliovu oanpäällisiä, kulhoja, himmeli tai koruja. Tekniikat: ruutupunonta, vinopunonta, suorapunonta, vahvennettu hakaketju, 3D origami ja erilaiset taittelut pannunalusiin. Opettaja tehnyt kirjat Kahvipussin uusi ulottuvuus ja Kahvipussin toinen ulottuvuus. Kokoontuu: 17.9., 15.10., 5.11. ja 3.12.

1104406 KAHVIPUSSIN UUSIOKÄYTTÖÄ B

Opistotalo

su 15.00-19.00

17.9.-3.12.

Seija Saarinen

Kurssimaksu 28 €

Sisältö sama kuin edellä.

1104408 HARTSISTA KORUJA

Opistotalo

ma 18.00-19.30

la 10.00-14.30

2.-28.10.

artenomi (AMK) Riikka Santonen

Kurssimaksu 24 €

Valetaan koruiksi sopivasta hartsista riipuksia ja korvakoruja muottiin tai riipuspohjaan. Valamalla saa helposti ja nopeasti ihania koruja. Koristeeksi voi käyttää hileitä, helmiä, pieniä kuvia tai kuivattuja kasveja.

Opettaja hankkii yhteisesti hartsin, maksu noin 10 €, josta saa kymmeniä koruja. Melko voimakas tuoksu tehdessä, ei sovi hajuherkille. Aloituskerralla ma 2.10. klo 18-19.30 käydään läpi tarvittavat materiaalit. Työskentelyä 14.10. ja 28.10.

1104410 METALLILANKATYÖT

Opistotalo

la-su 10.00-16.00

7.-8.10.

artenomi Sointu Varjus

Kurssimaksu 28 €

Tule punomaan rautalangasta näytäviä vateja, koreja tai ulkotulilyhtyjä. Voit taivutella myös kransseja, sydämiä, kynttiläkruunuja tai naulakoita. Mahdollisuus tehdä pienempiäkin koristeita, kuten tuikkulyhtyjä tai kukkia. Ota mukaan käsineet, sivuleikkurit, taivutuspihtejä, rautalankoja (1-2 mm paksuisia sekä ohuempaa puolalan-kaa). Töiden viimeistelyä varten voit ottaa mukaasi helmiä tai muita koristeita. Ulkotulilyhtyä varten tarvitset harjanvarren/puukepin. Rautalankoja voi ostaa myös opettajalta (3-6 € / työ).

1104412 VIRKATAAN TÖLKKIEN KLIPSUISTA

Vanha opisto

pe 17.00-20.00

la 10.00-15.00

su 10.00-14.15

20.10.-5.11.

KM, käsityönopettaja

Johanna Majjala

Kurssimaksu 24 €

Tölkkien avausklipsut hyötykäyttöön. Opitaan erilaisia tapoja yhdistää klipsuja virkkaamalla. Voit valmistaa kukkaron, korun tai laukun. Tarkoitettu aloittelijoille ja myös enemmän harastaneille. Tarvikeluettelo kotisivulta ja toimistosta. Kokoontuu 20.10., 21.10. ja 5.11.

1104414 HAVUORAVA

Opistotalo
ke 18.00-21.00
1.11.

KM Jaana Siivonen
Kurssimaksu 13 €
Valmistetaan veikeä havuorava talvisen pihan koristeeksi. Tarvikeluettelo kotisivulta ja toimistosta.

1104416 TALVISIA RISUTÖITÄ

Opistotalo
to 18.00-21.00
2.11.

KM Jaana Siivonen
Kurssimaksu 13 €
Tutustutaan koivunrisutöiden tekemiseen ja opetellaan helppoja tekniikoita, joilla pääsee risutöiden alkuun. Tehdään erilaisia töitä, esim. tähtiä, poroja, sydämiä, enkeleitä ja tonttuja kotiin ja puutarhaan. Tarvikeluettelo kotisivulta ja toimistosta.

1104418 KORISTEPUU

Opistotalo
ke 18.00-21.00
15.-22.11.

KM Jaana Siivonen
Kurssimaksu 19 €
Rakennetaan talvinen koristepuu valamalla heinäseiväs tai puun runko betoniin ja tekemällä latvus havuista. Koristepuu kestää kauniina koko talven pihalla ja sen voi koristella uudelleen taas seuraavana talvena. Ensimmäisellä kerralla tehdään betonivalu, koristepuun lisäksi on mahdollista tehdä pieniä betonitöitä. Toisella kerralla tehdään puunlatva havuista, mahdollisuus tehdä myös pienempiä havutöitä. Betoni sekoitetaan ulkona. Tarvikeluettelo kotisivulta ja toimistosta.

1104420 JOULUKORTTIPAJA

Vanha opisto
la-su 10.00-15.30
18.-19.11.

kuvataiteilija Soile Kujala
Kurssimaksu 24 €
Joulukortteja luovasti monin eri tekniikoin ja ideoin kuten kohopintaa, vahapaperia, kimallekuviointia, origamia ym. Kaikkia materiaaleja voi ostaa opettajalta.

1104422 TALVISIA HAVUTÖITÄ

Voiluodon kylätalo
ke 18.00-21.00
29.11.

KM Jaana Siivonen
Kurssimaksu 13 €
Tehdään kuusen ja katajan havuista talviselle pihamaalle erilaisia koristeita, kuten palloja, kransseja, köynnöksiä ja seinäkoristeita. Tekniikat ovat helppoja ja tulokset näyttäviä. Tarvikeluettelo kotisivulta ja toimistosta.

1104424 HELMEILEVIÄ JOULUKORISTEITA

Opistotalo
la 10.00-15.00
2.12.

artenomi (AMK) Riikka Santonen
Kurssimaksu 13 €
Valmista erilaisia helppoja ja vaativampia helmikoruja kaikenlaisista helmistä, taitojesi ja toiveidesi mukaan. Samalla opit helmitöiden perusteita ja monenlaisia niksejä. Voit myös korjata koruja tai hyödyntää niiden materiaaleja. Helmiä yms. tarvikkeita voi ostaa myös opettajalta.

1104426 KUPPIKYNTTILÄT

Lapin kunnantalo

la 11.00-15.00

2.12.

kuvataiteilija Soile Kujala

Kurssimaksu 13 €

Tule mukaan tekemään parittomista posliinikupeista tunnelmallisia kuppi-
kynttilöitä. Ota mukaan kupit ja kipot,
opettaja tuo kynttilämassan, josta
maksu käytön mukaan.

1104440 KAHVIPUSSIN UUSIOKÄYTTÖÄ C

Opistotalo

su 10.00-14.00

21.1.-25.3.

Seija Saarinen

Kurssimaksu 28 €

Sisältö kuten kurssilla 1104405.

Kokoontumiskerrat: 21.1., 11.2., 11.3.
ja 25.3.

**Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018
klo 18.00.**

1104441 KAHVIPUSSIN UUSIOKÄYTTÖÄ D

Opistotalo

su 15.00-19.00

21.1.-25.3.

Seija Saarinen

Kurssimaksu 28 €

Sisältö kuten kurssilla 1104405.

**Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018
klo 18.00.**

1104464 RISUTÖITÄ

Opistotalo

to 18.00-21.00

14.3.

KM Jaana Siivonen

Kurssimaksu 13 €

Tutustutaan koivunrisutöiden teke-
miseen ja opetellaan helppoja tekni-
koita, joilla pääsee risutöiden alkuun.
Tehdään erilaisia töitä, esim. tähtiä,
poroja, sydämiä, enkeleitä ja tonttuja
kotiin ja puutarhaan. Tarvikeluettelo
kotisivulta ja toimistosta. **Ilmoittau-
tuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

1104468 PIENIÄ BETONITÖITÄ

Opistotalo

pe ja ke 18.00-21.00

la 9.00-14.00

16.3.-21.3.

KM Jaana Siivonen

Kurssimaksu 24 €

Valetaan esimerkiksi pieniä be-
tonilaattoja, ruukkuja, kynttilänjalko-
ja ja koristeita. Muotteina käytetään
valmiita muoviasioita tai tehdään
muotit itse. Töihin on mahdollista yh-
distää mosaiikkipintaa. Materiaalina
käytetään hienoa rakennusbetonia ja
erilaisia mosaiikkilaattoja ja kaakelin
paloja. Kurssilla työskennellään osit-
tain ulkona. Perjantaina ja lauantaina
tehdään muotteja ja valetaan työt.
Torstaina kuivuneet työt otetaan yh-
dessä pois muoteista. Tarvikeluettelo
kotisivulta ja toimistosta. **Ilmoittautu-
minen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

**LISÄÄ KÄSITYÖTAITOKURSSEJA
KEVÄÄN OPINTO-OPPAASSA.**

YKI – YLEISET KIELITUTKINNOT

Yleiset kielitutkinnot ovat virallisia kielitutkintoja, joihin voi osallistua kuka tahansa riippumatta siitä, miten ja missä on kielitaitonsa hankkinut. Suomen kielen testit on tarkoitettu maahanmuuttajille tai ulkomaalaisille. Kaikki muut kielitestit soveltuvat suomalaisille, joiden äidinkieli on joko suomi tai ruotsi. Testiin osallistuja tutustuu etukäteen 6-portaiseen taitotasosteikkoon (löytyy Opetushallituksen internet-sivuilta) ja arvioi sanallisten kuvausten avulla, millä tasolla hänen kielitaitonsa on.

Perustason testi soveltuu taitotasosteikon tasoille 1-2. Se sopii kielinoppimisen alkuvaiheessa oleville aikuisille, esimerkiksi perus- tai kansa- ja oppikoulun oppimäärän suorittaneille. Tutkintomaksu 100 €.

Keskitason testi on kohdistettu taitotasosteikon tasoille 3-4. Se sopii esimerkiksi lukion oppimäärän suorittaneille tai muuten pidemmälle edistyneille aikuisille. Tutkintomaksu 123 €

Ylimmän tason testiä ei ole mahdollista suorittaa Raumalla.

Kaikissa testeissä on neljä osakoetta. Tutkintotodistukseen tulee kielitaidon yleistasoarvio numeroina ja sen lisäksi tasoarviot kaikista kielitaidon osa-alueista. Kielitaitoa kuvataan myös sanallisesti. Lisätietoa saa Opetushallituksen internet-sivuilta osoitteesta www.oph.fi/kielitutkinnot/

Tutkinto on lauantaisin
Hj. Nortamon peruskoulussa,
Nummenvahe 5.

Suomen tutkinnot klo 9.30-14.00
muut kielet klo 10.00-14.00.

Ilmoittautumiset opiston toimistoon tai kansalaisopisto@rauma.fi
Jos et voi osallistua, peru paikkasi.
Perumatta jättämisestä perimme 50 €.

Syksy 2017

7.10. suomi (keskitaso),

Ilmoittautuminen 21.-31.8.

28.10. englanti (perus- ja keskitaso)

11.11. suomi (perus- ja keskitaso)

18.11. espanja, ruotsi, saksa (perus- ja keskitaso),

Ilmoittautuminen 1.-29.9.

Kevät 2018

27.1. suomi (keskitaso)

Ilmoittautuminen 1.-8.12.

24.3. englanti, italia

(perus- ja keskitaso)

7.4. suomi (perus- ja keskitaso)

14.4. ranska, ruotsi

(perus- ja keskitaso)

Ilmoittautuminen 1.-28.2.

Elokuu 2018

25.8. suomi (keskitaso)

Ilmoittautuminen 1.-15.6.

KIELIKURSSIEN TASOKUVAUKSET

Kurssin kohdalle on merkitty taso, joka noudattaa pääpiirteittäin yleiseurooppalaista viitekehystä. Asteikko on yhteismitallinen Yleisten kielitutkintojen (Yki) kuusiportaisen asteikon kanssa. Yleiseurooppalaisella viitekehyksellä on EU:ssa virallinen asema kielikoulutuksen lähtökohtana.

Lisätietoja:

<http://oph.fi/kielitutkinnot> ->

Taitotasokuvaukset

Perustaso - Aloita ja etene sitkeästi!

(A1-A2, YKI 1-2) - Selviytyjän taso
Perustason kielitaidon saavuttaminen vie opistossa kurssin tuntimäärästä riippuen 3-5 vuotta. Esimerkiksi englannin kurssit etenevät alkeistasosta jatkotaso neljään. Oppimäärän hyvin hallitessa si voit yltää yleisen kielitutkinnon taitotasoon 2. Kaikilla tämän tason kursseilla opitaan monipuolisin harjoituksin käytännön kielitaitoa, jolla selviää arkielämän tilanteista. Parhaan mahdollisen oppimistuloksen eteen kannattaa uurastaa myös kotona.

Keskitaso - Pidä yllä ja kartuta!

(B1-B2, YKI 3-4) - Itsenäisen kielenkäyttäjän taso

Keskitason kurssit sopivat täydentävinä ja syventävinä vähintään perustason opintojen tai lukion lyhyen oppimäärän jatkoksi. Ne sisältävät kuullunymmärtämis- ja puheharjoituksia, monipuolisia tekstejä, rakennekertausta sekä kulttuuri- ja tapatietoutta. Tällä tasolla kurssit usein myös eriytyvät aiheiltaan. Voit yltää yleisen kielitutkinnon taitotasolle 3-4 riippuen siitä, miten hyvin oppimäärän hallitset. Taitotaso 4 on työelämän sujuva kielitaito.

Ylin taso - Hio taitojasi!

(C1-C2, YKI 5-6) - Taitavan kielenkäyttäjän taso

Erikoiskursseja, jotka syventävät jo erittäin hyvää kielitaitoa. Taitotaso 5-6 on todella korkeatasoinen kielitaito.

**Tarkista sivulta 8
avustukset
kurssimaksuihin.**

SUOMI

1201001 SUOMEA SUOMEKSI 1A - FINNISH IN FINNISH 1A

Opistotalo

ti 17.30-19.00

12.9.-5.12.

KK Pilvi Kauppi

Kurssimaksu 10 €

Opiskellaan suomen kielen alkeita. Keskitytään sanaston, ääntämyksen ja kommunikaation harjoitteluun. Aiheina ovat mm. tervehdykset, itsestä kertominen, numerot, perhe ja asuminen. Opetuskielenä on suomi. Oppikirjana Suomen mestari 1 (oma sanakirja on hyvä olla). Kurssin tavoitetaito on A1. **Ilmoittaudu suoraan opettajalle kurssin alussa.** Opetushallituksen tukema, kurssimaksu alennettu.

You will learn pronunciation, vocabulary and basic grammar while getting to know Finnish culture and habits. Topics are e.g. greetings, introducing oneself, numbers, family and living. Teaching in Finnish. Study material Suomen mestari 1. You also need a dictionary. **Please enroll during the first lessons directly to the teacher.**

1201002 SUOMEA SUOMEKSI 1B - FINNISH IN FINNISH 1B

Opistotalo

ti 19.10-20.40

12.9.-5.12.

KK Pilvi Kauppi

Kurssimaksu 10 €

Sisältö sama kuin edellä. Kurssin tavoitetaito on A1. **Ilmoittaudu suoraan opettajalle kurssin alussa.** Opetushallituksen tukema, kurssimaksu alennettu.

See the course 1201001. **Please enroll during the first lessons directly to the teacher.**

1201021 SUOMEA SUOMEKSI 2 - FINNISH IN FINNISH 2

Opistotalo

ma 19.10-20.40

11.9.-4.12.

KK Antti Aaltonen

Kurssimaksu 10 €

Jatkoa Suomea suomeksi 1 -kurssille, mutta sopii myös aivan alkeisiin tutustuneille. Opit lisää ääntämistä, sanastoa ja kielioppia. Opetuskielenä on suomi. Oppikirjana Suomen mestari 1 kappaleesta 4 (oma sanakirja on hyvä olla). Kurssin tavoitetaito on A1. **Ilmoittaudu suoraan opettajalle kurssin alussa.** Opetushallituksen tukema, kurssimaksu alennettu. You will learn pronunciation, vocabulary and basic grammar while getting to know Finnish culture and habits. Topics are e.g. greetings, introducing oneself, numbers, family and living. Teaching in Finnish. Study material Suomen mestari 1 from chapter 4. You also need a dictionary. A1 **Please enroll during the first lessons directly to the teacher.**

1201031 SUOMEA SUOMEKSI 3 - FINNISH IN FINNISH 3

Opistotalo

ti 17.30-19.00

12.9.-5.12.

KK Antti Aaltonen

Kurssimaksu 10 €

Jatkoa Suomea suomeksi 2 -kurssille, mutta sopii myös alkeisiin tutustuneille. Opit lisää ääntämistä, sanastoa ja kielioppia. Opetuskielenä on suomi. Oppikirjana Suomen mestari 1 kappaleesta 6 (oma sanakirja on hyvä olla). Kurssin tavoitetaidotaso on A1. **Ilmoittaudu suoraan opettajalle kurssin alussa.** Opetushallituksen tukema, kurssimaksu alennettu.

This course is a sequel to the basic Finnish course Finnish 2, but it is suitable also for those language learners who already know some basic Finnish. You will learn more about pronunciation, vocabulary and grammar. Course book: Suomen mestari 1 from chapter 6. Teaching in Finnish (supportive language is English). You also need a dictionary. A1-A2 **Please enroll during the first lessons directly to the teacher.**

1201041 SUOMEN JATKOKURSSI 1

Opistotalo

to 19.00-20.30

14.9.-7.12.

Samuli Veteläsuo

Kurssimaksu 10 €

Jatkoa Suomea suomeksi 3 -kurssille, mutta sopii myös alkeisiin tutustuneille. Opit lisää ääntämistä, sanastoa ja kielioppia. Opetuskielenä on suomi. Oppikirjana Suomen mestari 1 kappaleesta 8 (oma sanakirja on hyvä olla). Kurssin tavoitetaidotaso on A1. **Ilmoittaudu suoraan opettajalle kurssin**

alussa. Opetushallituksen tukema, kurssimaksu alennettu.

This course is a sequel to the basic Finnish course Finnish 2, but it is suitable also for those language learners who already know some basic Finnish. You will learn more about pronunciation, vocabulary and grammar. Course book: Suomen mestari 1 from chapter 6. Teaching in Finnish (supportive language is English). You also need a dictionary. **A1-A2 Please enroll during the first lessons directly to the teacher.**

1201051 SUOMEN JATKOKURSSI 2

Opistotalo

ti 19.10-20.40

12.9.-5.12.

KK Antti Aaltonen

Kurssimaksu 10 €

Tarkoitettu sinulle, joka osaat suomea jo hiukan, mutta haluat oppia lisää kielioppia, sanastoa ja puhumista. Kurssilla on monipuolisesti puheharjoituksia eri aihepiireistä. Oppikirjana Suomen mestari 2 kappaleesta 5. Taitotaso A2. **Ilmoittaudu suoraan opettajalle kurssin alussa.** Opetushallituksen tukema, kurssimaksu alennettu.

1201061 SUOMEN JATKOKURSSI 4

Opistotalo

to 17.30-19.00

14.9.-7.12.

Samuli Veteläsuo

Kurssimaksu 10 €

Osaat suomea jo jonkin verran, mutta haluat oppia lisää puhuttua ja kirjoitettua kieltä. Oppikirjana Suomen mestari 3 kappaleesta 6. Taitotaso A2.2 **Ilmoittaudu suoraan opettajalle kurssin alussa.** Opetushallituksen tukema, kurssimaksu alennettu.

RUOTSI

1202021 RUOTSIN JATKOKURSSI

Opistotalo

ma 17.00-18.30

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

FM Anne Perttula

Kurssimaksu 45 €

Sopii ruotsin kielen perustiedot hallitseville, esim. Hålligång 1 -kirjan opiskelleille tai ruostuneiden tietojen kertaajille. Syvennetään perusasioiden tuntemusta rauhalliseen tahtiin. Aihealueina mm. asuinympäristö ja työelämä. Oppikirjana Hålligång 2. B1

1202101 LÄTT PRAT PÅ SVENSKA

Opistotalo

to 11.30-13.00

14.9.-7.12.

11.1.-5.4.

Sirpa Eklund

Kurssimaksu 45 €

Välkommen att prata svenska med oss! Leppoisaa jutustelua hyvässä hengessä ilman suorituspaineita. Tule mukaan vaikka olisit jo unohtanut "kaiken" koulussa oppimasi. A2-B1.

1202103 VARDAGSSVENSKA

Opistotalo

ke 17.00-18.30

13.9.-29.11.

FM Anne Perttula

Kurssimaksu 26 €

Tule aktivoimaan suullista ruotsin kielen taitoasi leppoisassa seurassa! Kurssilla käymme läpi erilaisia arkipäivän tilanteita ja opimme uusia sanoja ja ilmauksia. Käsittelemme ja/tai käännämme erilaisia tekstejä, kuten lehtiartikkeleita, lyhyitä kertomuksia ja sarjakuvia, joiden pohjalta juttelemme pareittain ja/tai ryhmissä. Sopii kaikille, joilla on ruotsin perusnavarasto hallussa ja jotka haluavat kehittää suullista ilmaisua. Opettajan materiaali. B1

1202200 SKA VI SMÅPRATA VIA SKYPE?

pe 9.30-10.30

22.9.-24.11.

FM Pia Pihlanto

Kurssimaksu 24 €

Kom och prata svenska via skype! Diskussionsteman kan vi välja tillsammans, när vi träffas på skype på fredagsförmiddagarna. Vi kan tillsammans välja dagsaktuella tidningsartiklar och diskutera dem. Kanske kan vi studera kulturskillnaderna mellan Sverige och Finland! Du kan också gärna berätta om dina resor eller dina hobbyer. Vi kan kolla, hurdana nyord svenskan har. Målet är att prata så mycket svenska som möjligt. B1-B2
Tunnin alkaessa opettaja soittaa skypeissä koko ryhmälle. Sinun tarvitsee vain osata vastata skypepuheluun sekä käyttää chat-toimintoa, jossa voimme tarvittaessa samanaikaisesti esim. kirjoittaa vaikeampia sanoja

näkyviin. Ryhmäpuheluun tarvitset kuulokkeet. (Pelkkä tietokoneen oma mikrofoni tuottaa usein häiriöääniä, kun keskustelussa on monta osallistujaa.) Käytämme vain skypen ääniyhteyttä. Ilmoittaudu käymällä opiston toimistossa tai puhelimitse 31.8. klo 8 alkaen. **Ilmoittaudu 15.9. mennessä.**

ENGLANTI

1203011 ENGLANTI, PERUS 1A

Opistotalo

ke 17.00-18.30

13.9.-29.11.

10.1.-4.4.

FM Katja Siivonen

Kurssimaksu 45 €

Sopii englannin kieleen tutustuneille ja alkeiden kertausta haluaville. Pääpaino on suullisen kielitaidon kehittämisessä. Mukaansatempaavat keskusteluharjoitukset kannustavat opiskelijaa käyttämään kieltä rohkeasti. Kirjan kahdeksassa kappaleessa harjoitellaan monipuolisesti arkielämän puhetilanteita, tutustutaan mm. matkailu- ja ruokasanastoon sekä opiskellaan englannin kielen perusrakenteita. Oppikirjana Everyday English 1. A1-A2

1203012 ENGLANTI, PERUS 1B

Opistotalo
ma 10.00-11.30
11.9.-4.12.

8.1.-26.3.

FM Lenita Lehto

Kurssimaksu 45 €

Viime vuoden alkeiskurssi jatkaa rauhallista tahtia eteenpäin. Tavoitteena on oppia selviytymään englanniksi arkielämän tilanteissa, kertomaan itsestään ja lähipiiristään. Opitaan englannin ääntämistä ja keskeistä sanastoa. Sopii myös alkeet jo osaaville. Oppikirjana Everyday English Starter kpl:sta 5, myöhemmin Everyday English 1. A1-A2

1203013 ABC ENGLISH IN ENGLISH

Opistotalo
to 9.15-10.45

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

FM Lenita Lehto

Course fee 45 €

Welcome to learn basic English! An elementary English course for beginners. Teacher's material. **Enrolment starts 30 August at 6 pm.** A1-A2

1203015 ENGLANTI, PERUS 2

Opistotalo
ma 19.10-20.40

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

KM Jari Suvikas

Kurssimaksu 45 €

Jatkoa viimevuotiselle kurssille, johon uudetkin tervetulleita. Sopii opistossa vuoden verran kieltä opiskelleille ja perusteiden kertausta haluaville. Pääpaino on suullisen kielitaidon kehittämisessä. Mukaansatempaavat keskusteluharjoitukset kannustavat opiskelijaa käyttämään kieltä roh-

keasti. Oppikirjana Everyday English 1 kpl:sta 5, jonka jälkeen siirrytään kirjaan Everyday English 2. A1-A2

1203031 ENGLANTI, PERUS 3A

Opistotalo

ke 9.30-11.00

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

FM Lenita Lehto

Kurssimaksu 45 €

Sopii opistossa 2-3 vuotta kieltä opiskelleille. Oppikirjana Everyday English 2. Ryhmissä 3A ja 3B sama ohjelma, voi käydä vuoroviikoin. A1-A2

1203032 ENGLANTI, PERUS 3B

Opistotalo

ma 16.45-18.15

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

FM Lenita Lehto

Kurssimaksu 45 €

Sopii opistossa 2-3 vuotta kieltä opiskelleille. Oppikirjana Everyday English 2. Ryhmissä 3A ja 3B sama ohjelma, voi käydä vuoroviikoin. A1-A2

1203041 ENGLANTI, PERUS 4

Pyynpään koulu

ma 17.30-19.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

FK Tuula Mäkipää

Kurssimaksu 45 €

Oppikirja English for You, Too! Book 3 tutustuttaa sinut englannin kielen käyttäjiin eri puolilta maailmaa. Opit runsaasti uutta sanastoa, kertaat ja syvennät englannin perusrakenteita sekä rohkaistut käyttämään kieltä arkielämän tilanteissa. Sopii englantia 3-4 vuotta opiskelleille. A1-A2

1203060 PAT & POLLY, PASSPORT TO FINLAND 1

Opistotalo

ti 17.30-19.00

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

FM Katja Siivonen

Kurssimaksu 45 €

Lähde englantilaisen pariskunnan, Patin ja Pollyn mukaan kiehtovalle matkalle Suomeen ja koe maamme ulkomaalaisen silmin. Oppikirja Pat and Polly, Passport to Finland sopii sinulle, joka olet opiskellut englantia viitisen vuotta. Kartutat sanavarastoasi ja vahvistat englannin keskeisten rakenteiden hallintaa. Ennen kaikkea kehität suullista kielitaitoasi runsaiden puhetehtävien avulla unohtamatta kuitenkaan kuullun ymmärtämistä. B1-B2

1203061 PAT & POLLY, PASSPORT TO FINLAND 2

Pyynpään koulu

ke 17.30-19.00

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

FK Tuula Mäkipää

Kurssimaksu 45 €

Jatkamme matkaa Pat and Polly, Passport to Finland -kirjan parissa kpl:sta 5. Opit kertomaan mm. arkiaskareista, ruoasta ja nähtävyyksistä. Monipuoliset puheharjoitukset auttavat sinua saamaan puheeseesi sujuvuutta ja varmuutta. Sopii englantia viitisen vuotta harrastaneille. B1-B2

1203065 LIVING ENGLISH

Vanha opisto

ti-to 9.30-14.00

15.-17.5.

B.A. Beverley Griffiths

Kurssimaksu 24 €

Elvytä ja syvennä englannin kiel-
len taitojasi mukavassa ja rennossa
tunnelmassa mini-intensiivikurssilla.
Puhutaan, hengitetään ja syödään
englannin kieltä käyttäen! Opitaan
pärjäämään jokapäiväisissä käytän-
nön tilanteissa. Pohjatiedoiksi sopi-
vat aktiiviset perus- tai keskikoulun
tai lukion lyhyen englannin tiedot.
Opetus englanniksi, mutta opettaja
puhuu myös suomea. Lounas kau-
pungilla omalla kustannuksella. A2-
B1 **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018**
klo 18.00.

1203071 PAT & POLLY, FIVE YEARS ON

Opistotalo

ma 17.30-19.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

KM Jari Suvikas

Kurssimaksu 45 €

Jatkoa viimevuotiselle kurssille, jo-
hon uudetkin ovat tervetulleita. Op-
pikirjana Pat and Polly 2 - five yea-
rs on kpl:sta 2. Kirjan monipuoliset
puheharjoitukset, kuuntelutehtävät
sekä sanaston toistuvuus helpottavat
uusien asioiden omaksumista. Sopii
englantia opistossa 5-6 vuotta harras-
taneille. B1-B2

1203075 ENGLANNIN KERTAUS JA TÄYDENNYS 1

Kaupunginkirjasto

ti 9.45-11.15

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

FK Tuula Mäkipää

Kurssimaksu 45 €

Jatkoa viimevuotiselle Pat & Polly 2,
Five years on -kurssille. Sopii muille-
kin kielen perusrakenteet osaaville,
jotka haluavat kerrata oppimaansa,
rohkaistua puhumaan ja täydentä-
mään sanavarastoaan. Oppikirja
Stepping Stones 2 (Finn Lectura)
innostaa omakohtaiseen kielenkäyt-
töön. Aihepiireinä mm. kotiseutu,
opiskelu ja työelämä, uutiset, kulttuuri
sekä kansalaistoiminta. B1-B2

1203080 ENGLANNIN KERTAUS JA TÄYDENNYS 2A

Opistotalo

ma 16.30-18.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

FM Heli Kajaala

Kurssimaksu 45 €

Jatkoa viimevuotiselle kurssille, jo-
hon uudetkin ovat tervetulleita. Sopii
kielen perusrakenteet osaaville, jotka
haluavat kerrata oppimaansa, roh-
kaistua puhumaan ja täydentämään
sanavarastoaan. Oppikirjana Step-
ping Stones 2 (Finn Lectura) kpl:sta
6. B1-B2

1203081 ENGLANNIN KERTAUS JA TÄYDENNYS 2B

Kaupunginkirjasto

to 11.30-13.00

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

FK Tuula Mäkipää

Kurssimaksu 45 €

Sisältö sama kuin edellä. B1-B2

1203085 REFRESH YOUR ENGLISH WITH BEVERLEY 1

Vanha opisto
ma 18.30-20.00
11.9.-4.12.

B.A. Beverley Griffiths
Course fee 26 €

This course is designed for you who wish to maintain and develop your fluency, vocabulary, and everyday communication skills in a positive, relaxed and supportive atmosphere. Course material selected according to participants' needs and wishes. **B1-B2 Enrolment starts 30 August at 6 pm.**

1203086 REFRESH YOUR ENGLISH WITH BEVERLEY 2

Vanha opisto
ma 18.30-20.00
15.1.-26.3.

B.A. Beverley Griffiths
Course fee 26 €

The refresher course helps you communicate on day-to-day topics, develop your fluency, extend your vocabulary and improve your pronunciation in a fun, relaxed atmosphere. This course is taught in British English. **B1-B2 Enrolment starts 3 January at 6 pm.**

1203095 ENGLISH IDIOMS

Opistotalo
la 10.00-13.15
14.10.

B.A. Beverley Griffiths
Course fee 13 €

Spice up your English with idioms! Join us for a fun, creative session where we will learn some idioms in everyday use – and make some of our own! **B1-B2**

1203096 CHRISTMAS CAROLS EVENING

Opistotalo
ma 18.00-19.30
11.12.

B.A. Beverley Griffiths
Course fee 6 €

It's time to get into the Christmas spirit! Welcome to our Christmas Carol singalong, where we'll be singing some traditional English favourites. Welcome, singers and listeners! **Enrolment starts 30 August at 6 pm.**

1203101 SENIOR WEDNESDAY CLUB

Opistotalo
ke 11.15-12.45
13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

FM Heli Kajaala
Kurssimaksu 45 €

Keskustelupiiri englantia jo vuosia opiskelleille senioreille, jotka haluavat ylläpitää oppimaansa. Jutteleminen ajankohtaisista asioista ja laajennamme sanavarastoa erilaisten harjoitusten avulla. Tarvittaessa myös kielioppikertausta ja kotitehtäviä. **Opimateriaali monisteina. B1-B2**

**Ilmoittautumis-
ohjeet sivulla 7.**

1203110 ADVANCED ENGLISH CHALLENGE MONDAYS

Vanha opisto

ma 17.00-18.30

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

B.A. Beverley Griffiths

Course fee 45 €

This course is designed for those wishing to maintain/develop their fluency, spontaneity and word power when communicating in English. Participants will have a say in deciding course content. Language feedback is given in various forms throughout the course. B2-C1

1203120 ENGLISH CONVERSATION

Opistotalo

ti 19.10-20.40

12.9.-5.12.

B.Sc. Janusz Rabuszko

Course fee 26 €

Come and discuss local, national and international news and topics of interest. An advanced-level discussion group to boost your vocabulary and fluency. C1

SAKSA

1204001 SAKSAA VASTA-ALKAJILLE

Opistotalo

ke 17.00-18.30

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

FM Satu Sinisalo

Kurssimaksu 45 €

Saksaa vasta-alkajille. Kielen opiskelun ohella tutustumme myös saksankielisten maiden kulttuuriin sekä ihmisten arkielämään erilaisine tapoineen. Oppikirjana Hallo! 1. Kirja sisältää runsaasti tehtäviä. Kirjallisten harjoitusten lisäksi lukuisat puheharjoitukset valmentavat sinua tositilanteisiin saksankielisessä ympäristössä. A1

1204031 SAKSA 3

Opistotalo

ke 18.45-20.15

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

FM Satu Sinisalo

Kurssimaksu 45 €

Jatkokurssi saksaa 2-3 vuotta opiskelleille. Harjoitellaan runsaasti erilaisia, käytännönläheisiä puhetilanteita, ääntämistä sekä kuullun ymmärtämistä unohtamatta sanastoa ja kieliooppia. Aiheita ovat mm. matkustaminen, puhelinasiointi sekä lippujen ostaminen. Oppimateriaalina uusi, ajankohtainen Hallo! 2, jonka alkuosa kertoo jo opittuja taitoja. Kirjan kulttuuriosioissa tutustutaan monipuolisesti saksankielisten maiden kulttuuriin ja elämäntapaan. A1-A2

**Tarkista sivulta 8
avustukset
kurssimaksuihin.**

1204051 JUTELLAAN SAKSAKSI

Opistotalo

to 9.30-11.00

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

Sirpa Eklund

Kurssimaksu 45 €

Oletko joskus opiskellut jonkin verran saksaa ja haluat nyt vetreyttää puhetaitoasi? Teemme helppoja, ohjattuja harjoituksia opettajan oman materiaalin pohjalta. A2

1204101 DEUTSCH MACHT SPASS!

Opistotalo

ke 17.00-18.30

13.9.-29.11.

Erika Sürth-Keller

Kurssimaksu 26 €

Herzlich willkommen zu der Deutschmacht-Spass-Gruppe. Hier können Sie in einer ausgelassenen Atmosphäre und Gesellschaft plaudern und diskutieren! Es werden aktuelle und zeitlose Themen besprochen, mal ein Spielchen gespielt und auch viel gelacht! Hauptsache, jeder kommt mal zu Wort. Fehler unbedingt erlaubt!

Tervetuloa turisemaan ajankohtaisuuksista ja ajattomuuksista, aktivoimaan ja laajentamaan sanavarastoa ja puhumaan saksaa! Leppoisassa ilmapiirissä eivät kielioppivirheet haittaa! B1-B2

RANSKA

1205001 RANSKAA VASTA-ALKAJILLE

Opistotalo

ke 18.45-20.15

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

FM Katja Siivonen

Kurssimaksu 45 €

Kurssilla tutustutaan rauhalliseen tahtiin kielen perusrakenteisiin ja arkielämän puhetilanteisiin ja keski-tytään suullisen kielitaidon harjoitte-
luun. Kieltä lähestytään myös mm. musiikin kautta.

Oppikirja: Parfait 1. A1

1205021 RANSKA 2

Opistotalo

to 16.30-18.00

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

FM Lenita Lehto

Kurssimaksu 45 €

Sopii ranskan alkeisiin tutustuneille tai viime vuonna mukana olleille. Op-
pimateriaali Chez Olivier 1 kpl:sta 6. Tekstit ovat aitoja arkielämän puheti-
lanteita, joiden avulla opitaan luonte-
vaa ranskan kieltä. Kulttuuriteksteis-
sä tutustutaan ranskalaiseen arkeen
monipuolisesti. A1-A2

1205031 RANSKA 3

Opistotalo

to 18.15-19.45

14.9.-7.12.

FM Lenita Lehto

Kurssimaksu 26 €

Sopii ranskaa pari vuotta opistos-
sa opiskelleille ja muillekin jo alkeet

osaaville. Oppimateriaali Chez Olivier
1 kpl:sta 12. Kirjan tekstit ovat aito-
ja arkielämän puhetilanteita, joiden
avulla opitaan luontevaa ranskan
kieltä. A1-A2

1205101 FRANÇAIS ACTIF EN GROUPE

Opistotalo

ke 17.30-19.00

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

FM Heli Kajaala

Kurssimaksu 45 €

Aktivoimme ranskan kielen taitoa
mukavassa ryhmässä keskustellen,
musiikkia kuunnellen ja vakavasti-
kin opiskellen. Kielitaidon kohenta-
misen ja kertaavien rakenneharjoi-
tusten lisäksi perehdymme myös
ranskalaiseen kulttuuriin, tapoihin ja
elämänmenoon. Sopii sinulle, joka
olet opiskellut ranskaa useita vuosia.
Oppimateriaalina Le Nouvel Edito B1.
B1-B2

1205110 A CHAQUE JOUR SON HISTOIRE

Opistotalo

ma 17.00-18.30

30.10.-4.12.

Oksana Pasquier

Kurssimaksu 24 €

Cet automne nous vous attendons
nombreux pour des moments convi-
viaux à l'atelier "À chaque jour son
histoire". Vous pouvez échanger des
idées et exposer votre point de vue
sur le sujet choisi. Ne ratez pas cette
occasion de faire des rencontres et
surtout d'enrichir vos connaissances.
À très bientôt ! B1-B2

VENÄJÄ

1206001 VENÄJÄN ALKEET

Opistotalo

ma 17.30-19.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

oikeustradenomi Maarit Nieminen

Kurssimaksu 45 €

Venäjää aivan vasta-alkajille. Oppikirja Pora! 1 opettaa puhumaan erilaisissa tilanteissa Venäjällä ja Suomessa. Tekstien aiheina ovat myös suomalaisille tärkeät asiakaspalvelutilanteet. Kulttuuri ja maantuntemus ovat vahvasti läsnä. A1-A2

1206021 VENÄJÄ 2

Opistotalo

to 17.30-19.00

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

oikeustradenomi Maarit Nieminen

Kurssimaksu 45 €

Venäjää vuoden verran opistossa lukeneille tai muuten alkeisiin tutustuneille. Oppikirjana Pora! 1 kpl:sta 6. Kulttuuri ja maantuntemus ovat vahvasti läsnä. A1-A2

1206031 VENÄJÄ 3

Pyynpään koulu

ma 19.10-20.40

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

FK Tuula Mäkipää

Kurssimaksu 45 €

Jatkoa viimevuotiselle kurssille, johon uudetkin ovat tervetulleita. Sopii myös sinulle, joka olet opiskellut venäjää muutaman vuoden. Aihepiireinä mm. vapaa-ajanvietto, matkustaminen ja harrastukset. Oppikirjana Kafe Piter 1 kpl:sta 11. A1-A2

1206051 LIIKEVENÄJÄÄ

Opistotalo

la 10.00-13.30

11. ja 25.11.

oikeustradenomi Maarit Nieminen

Kurssimaksu 19 €

Perehdytään liike-elämän sanastoon ja liikeviestinnän teksteihin. Hankitaan tietoa venäläisestä yritysmaailmasta ja perehdytään paikalliseen yrityskulttuuriin sekä tapaan tehdä kauppaa mm. suomalaisten yritysten kanssa. Sopii vähintään 1-2 vuotta venäjää lukeneille. Oppimateriaalina opettajan jakama materiaali. A1-A2

ESPANJA

1207001 ESPANJA 1A

Opistotalo

ma 18.30-20.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

FM Lenita Lehto

Kurssimaksu 45 €

Tarkoitettu aivan vasta-alkajille. Oppikirjana Buenas Migas 1. Kirjan aiheet ovat aikuisopiskelijaa kiinnostavia. Kirja kattaa yleisimmät matkailutilanteet, kuten perustietojen kertominen itsestä, majoittuminen, ruokailu, ostokset, tien kysyminen ja lääkärissä asiointi. Kursseilla 1A-1C sama ohjelma mutta eri opettaja, voit halutessasi käydä vuoroviikoin. A1-A2

1207002 ESPANJA 1B

Opistotalo

ke 15.45-17.15

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

FM Lenita Lehto

Kurssimaksu 45 €

Sisältö sama kuin edellä. Kursseilla 1A-1C sama ohjelma mutta eri opettaja, voit halutessasi käydä vuoroviikoin. A1-A2

1207003 ESPANJA 1C

Kaupunginkirjasto

to 9.45-11.15

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

FK Tuula Mäkipää

Kurssimaksu 45 €

Sisältö sama kuin edellä. Kursseilla 1A-1C sama ohjelma mutta eri opettaja, voit halutessasi käydä vuoroviikoin. A1-A2

1207021 ESPANJA 2A

Opistotalo

ti 17.30-19.00

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

FM Lenita Lehto

Kurssimaksu 45 €

Jatkoa viimevuotiselle alkeiskurssille, uudetkin tervetulleita. Oppikirjana Buenas Migas 1, kpl:sta 7. Kirjan aiheet ovat aikuisopiskelijaa kiinnostavia. Kirja kattaa yleisimmät matkailutilanteet. Kursseilla 2A ja 2B sama ohjelma mutta eri opettaja, voit halutessasi käydä vuoroviikoin. A1-A2

1207022 ESPANJA 2B

Opistotalo

ke 9.15-10.45

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

FM Heli Kajaala

Kurssimaksu 45 €

Sisältö sama kuin edellä. Kursseilla 2A ja 2B sama ohjelma mutta eri opettaja, voit halutessasi käydä vuoroviikoin. A1-A2

1207031 ESPANJA 3A

Opistotalo

to 11.00-12.30

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

FM Lenita Lehto

Kurssimaksu 45 €

Jatkoa viimevuotiselle kurssille, uudetkin tervetulleita. Oppikirjana Buenas Migas 2. Kirjan aiheet ovat aikuisopiskelijaa kiinnostavia. Kursseilla 3A ja 3B sama ohjelma mutta eri opettaja, voit halutessasi käydä vuoroviikoin. A1-A2

1207032 ESPANJA 3B

Pyynpään koulu

to 17.45-19.15

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

FK Tuula Mäkipää

Kurssimaksu 45 €

Sisältö sama kuin edellä. Kursseilla 3A ja 3B sama ohjelma mutta eri opettaja, voit halutessasi käydä vuoroviikoin. A1-A2

1207041 ESPANJA 4

Opistotalo

ma 18.30-20.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

FM Heli Kajaala

Kurssimaksu 45 €

Jatkoa viimevuotiselle kurssille, johon uudetkin tervetulleita. Sopii kieltä n. 3 vuotta opistossa lukeneille. Oppikirjana Buenas Migas 2 kpl:sta 7. A1-A2

1207061 ESPANJA 6

Kaupunginkirjasto

ti 13.30-15.00

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

FK Tuula Mäkipää

Kurssimaksu 45 €

Kuudennen opintovuoden käynnistytessä jatkamme oppikirjaa Fantástico 3 kpl:sta 7. Kappaleiden aiheina ovat mm. terveys, harrastukset ja luonto. A1-A2

1207081 ESPANJA 8

Kaupunginkirjasto

ti 11.30-13.00

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

FK Tuula Mäkipää

Kurssimaksu 45 €

Jatkoa viimevuotiselle kurssille, johon uudetkin tervetulleita. Sopii kieltä jo useamman vuoden lukeneille. Käytännönläheiset aihepiirit ovat hyödyllisiä niin matkailijoille kuin intohimoisille kielenharrastajillekin. Bienvenidos a estudiar más español! Oppikirjana Buenas migas 3 kpl:sta 6. B1

1207101 ACTIVA TU ESPAÑOL CON CAMILO

Opistotalo

ti 17.45-19.15

12.9.-28.11. ja 9.1.-3.4.

Camilo Valiño Fraga

Kurssimaksu 45 €

Quieres hablar en español? Este curso est dirigido principalmente a las personas que quieren mejorar su dominio del español debatiendo en clase a cerca de los aspectos más relevantes de la cultura y sociedad españolas. Las clases son íntegramente en español, aunque algunas explicaciones sobre la gramática puedan ser introducidas en finés.

Edistyneemmän tason keskustelupainotteinen kurssi syntyperäisen opettajan johdolla. Kurssikielenä on espanja, mutta opettaja puhuu myös suomea. B1-B2

1207201 ESPAÑOL DESDE CASA

ma 18.00-19.00

18.9.-13.11.

Carolina Garcés Morales

Kurssimaksu 24 €

Este es un curso de conversación de español avanzado (niveles B2-C2), dirigido a quienes deseen practicar su expresión y comprensión oral con una profesora nativa y sin necesidad de desplazarse. Las clases son una vez a la semana, a través de Skype. Una semana antes de cada encuentro se publica en una dirección de internet, el tema y las preguntas sobre las que girará la conversación. Requisitos: conexión a internet, cuenta de Skype y auriculares con micrófono. Para mayor información contacte directamente a la profesora a través

de su correo electrónico: encursiva@gmail.com. **Ilmoittaudu viimeistään 11.9. mennessä.**

ITALIA

1208011 ITALIA 2

Opistotalo

to 17.30-19.00

28.9.-7.12. ja 11.1.-12.4.

FM Karoliina Väre

Kurssimaksu 45 €

Jatkoa viimevuotiselle Italia 1 -kursille, mutta uudetkin opiskelijat ovat tervetulleita. Opetellaan italian kieltä monipuolisen sanaston ja arkielämän tilanteiden kautta. Kieltä lähestytään oppikirjan tekstien ja harjoitusten lisäksi myös musiikin kautta. Oppikirja: Bella Vista 1, kpl:sta 7. A1-A2

1208041 ITALIA 4

Opistotalo

ti 18.30-20.00

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

KM, HuK Leena Ohtonen

Kurssimaksu 45 €

Jatkoa viimevuotiselle kurssille, johon uudetkin opiskelijat ovat tervetulleita. Oppikirjana In Piazza 1 teksti- ja harjoituskirja kpl:sta 24. A1-A2

1208101 ITALIAN LUKUPIIRI

Opistotalo

ti 17.00-18.30

12.9.-5.12.

KM, HuK Leena Ohtonen

Kurssimaksu 26 €

Tule mukaan, jos sinulla on auttava käsitys italian kielen rakenteesta ja kova into parantaa tekstinymmärtä-

misvalmiuksiasi. Tarkoituksena on, että ryhmässä voi opiskella yhdessä kielitaidoltaan eritasoisia opiskelijoita. Kurssilla painotetaan sanastoa ja ilmaisuja, kielioppia vain tarvittaessa. Käsitellään eritasoisia, lyhyitä ja pitkiä oikeita lehti- ja nettitekstejä (mainoksia, ilmoituksia, uutisia, juttuja kiinnostavista ihmisistä tai paikoista) sekä runoja, laulujen sanoja, kertomuksia, satuja ja novelleja ja otteita romaaneista. A2-B2

MUUT KIELET

1298071 MATKAILIJAN

PORTUGALIA

Opistotalo
ti 17.30-19.00
12.9.-21.11.

Rui Antunes

Kurssimaksu 26 €

Portugalin alkeiskurssi, jossa keskitytään erityisesti matkailijoille tärkeisiin aiheisiin. Opetellaan kielen perusteita käytännön tilanteita varten ja tutustutaan portugalinkieliseen maailmaan. A1

1298120 VIRON ALKEET

Hj. Nortamon peruskoulu
ma 18.30-20.00
11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

FK Juha-Lassi Tast

Kurssimaksu 45 €

Viro on kutkuttavan läheinen kieli - ei kuitenkaan niin läheinen, että kaiken ymmärtäisi ilman opintoja, ainakaan oikein. Niinpä viroa täytyy opiskella kuin vierasta kieltä ainakin, vaikka kielisukulaisuudesta on toki kovasti

apua. Viron opiskelu on luonnikastamansikkahillo on maasikamoos, kirja-kauppa on raamatupood, haaksirikko on laevahukk ja hääpäivä on pulmapäev. Tere tulemast õppima huvitavat eesti keelt! Oppikirja Keelesild. A1-A2

1298121 VIRON JATKOKURSSI

Hj. Nortamon peruskoulu
ma 16.45-18.15

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

FK Juha-Lassi Tast

Kurssimaksu 45 €

Jatkoa viimevuotiselle kurssille, johon uudetkin, viron perusteisiin tutustuneet ovat tervetulleita. Oppikirjana Keelesild kpl:sta 13. Tere tulemast õppima huvitavat eesti keelt! A1-A2

1298141 KREIKAN JATKO 1

Opistotalo
ke 17.30-19.00
13.9.-29.11.

FM Lenita Lehto

Kurssimaksu 26 €

Jatkoa kevään kurssille. Mukaan voivat tulla myös ne, joille kreikan aakkoiset ja alkeet ovat entuudestaan tuttuja. Oppikirjana Oriste kpl:sta 6. A1-A2

1298142 EVÄITÄ KREIKAN LOMALLE

Opistotalo
ma-to 17.30-20.00
23.-26.4.

FM Lenita Lehto

Kurssimaksu 19 €

Onko loma Kreikkaan tiedossa vai oletko muuten kiinnostunut kreikan kielestä? Tule tutustumaan kreikan aakkosiin, lausumiseen ja muihin kielen perusasioihin. Tämän keväisen intensiivikurssin jälkeen osaat tervehtiä, kommentoida säätä ja kertoa

perustiedot itsestäsi. Opettajan monistemateriaali. A1-A2 **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

1298151 JAPANIN KIELTÄ JA KULTTUURIA

Opistotalo

ma 17.30-19.00

11.9.-4.12.

Johanna Siivonen

Kurssimaksu 26 €

Konnichiwa! Tutustumme japanin kieleen ja kulttuuriin Michi - tie japanin kieleen -kirjan avulla. Käymme läpi mm. peruskielioppia, arkipäivän fraaseja sekä kirjoitusjärjestelmää. A1

1298191 NORJAN ALKEET

Opistotalo

ma 18.40-20.10

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

FM Anne Perttula

Kurssimaksu 45 €

Tutustutaan norjalaiseen kulttuuriin ja opetellaan norjan kielen perusrakenteita. Harjoitellaan kuullun ymmärtämistä ja ääntämistä sekä käydään läpi arkielämän aihepiirejä ja puhetilanteita. Sopii kaikille norjan kielestä kiinnostuneille ja niille, jotka ovat menossa Norjaan esim. töihin tai opiskelamaan. Oppikirjana Norsk på 1-2-3. Cappelen Damm. A1

TIETOTEKNIikka

3401001 TIETOKONE TUTUKSI A

Opistotalo

to-pe 9.15-11.45

14.-15.9.

automaatiotyöntekijä Petteri Kauppi
Kurssimaksu 16 €

Esitellään tietokonetyypit ja tutustutaan ensisijaisesti opiston koneisiin. Käydään läpi tietokoneen tärkeimmät osat ja tutustutaan hiiren, näppäimistön, näytön jne. käytön perusteisiin. Harjoitellaan käyttöä ja kirjoitetaan lyhyitä kokeilutekstejä esimerkiksi Microsoft Word ohjelmalla. Tietoa internetistä, opetellaan vähän myös sen käynnistämistä ja käyttöä. Ensisijaisesti käytetään opiston koneita, mutta halutessaan kurssille voi ottaa mukaan myös oman kannettavan, jossa on Windows.

3401003 TIETOKONE TUTUKSI B

Opistotalo

ma-ti 17.30-20.00

18.-19.9.

automaatiotyöntekijä Petteri Kauppi
Kurssimaksu 16 €

Sisältö sama kuin edellä.

3401006 TIETOKONE TUTUKSI, jatko A

Opistotalo

ke, to, pe 9.15-11.45

27.-29.9.

automaatiotyöntekijä Petteri Kauppi
Kurssimaksu 26 €

Mennään syvemmälle tietokoneen käyttöön. Opetellaan kansiodien luomista ja niihin tallentamista ja tekstitiedostojen kirjoittamista ja tallentamista koneeseen eri ympäristöihin.

**Ilmoittautumis-
ohjeet sivulla 7.**

Kokeillaan sähköpostin luomista ja sen käyttöä Googlen gmailissa. Tutustutaan nettipankkeihin ja pankki-asiointiin mm. Op.fi-sivustolla, jossa harjoitellaan laskujen maksamista, kuitenkin tulostamista ja/tai tallentamista. Tutustutaan lyhyesti nettimedioihin kuten uutissivustot ja some. Ensisijaisesti käytetään opiston koneita, mutta halutessaan kurssille voi ottaa mukaan myös oman kannettavan. Ensisijaisesti käytetään opiston koneita, mutta halutessaan kurssille voi ottaa mukaan myös oman kannettavan, jossa on Windows.

3401008 TIETOKONE TUTUKSI, jatko B

Opistotalo
ke-pe 9.15-11.45
8.-10.11.
automaatiotyöntekijä Petteri Kauppi
Kurssimaksu 26 €
Sisältö sama kuin edellä.

3401012 TIETOTEKNIIKAN PERUSKURSSI

Opistotalo
ti ja to 18.00-20.30
2.11.-16.11.
insinööri (AMK) Antti-Pekka Tammisto
Kurssimaksu 36 €
Tutustutaan tietokoneen laitteistoon ja käydään läpi perustoimintoja kuten Windowsin työpöytä, tietojen tallentaminen, tekstinkäsittelyn alkeita (Word) ja tulostaminen. Lisäksi käydään läpi internetin palveluja kuten Google-hakukone ja pankkipalvelut. Luodaan kaikille ilmainen gmail-sähköposti ja tutustutaan sen käyttöön.

3401020 PALVELUT INTERNETISSÄ

Opistotalo
ti ja to 18.00-20.30
17.-31.10.
insinööri (AMK) Antti-Pekka Tammisto
Kurssimaksu 26 €
Palvelut siirtyvät kovaa vauhtia nettiin. Älä jää jalkoihin, vaan tule tutustumaan mitä kaikkea pääset netissä tekemään kotipääteesi äärestä. Kurssilla tutustumme mm. verkkokauppoihin, potilastietokantaan, veropalveluihin, vakuutuspalveluihin, veikkauspalveluihin, youtubeen ym. Opiskelijoilla mahdollisuus vaikuttaa kurssin sisältöön.

3401021 TABLETTI TUTUKSI A, Android

Opistotalo
ke 17.00-19.30
11.-18.10.
tietojenkäsittelyn opettaja
Jarno Oranen
Kurssimaksu 16 €
Tutustutaan omaan Android-käyttöjärjestelmän tablettiin. Käydään läpi tabletin eri perustoimintoja opettajan ohjauksella. Etsitään myös vastauksia opiskelijoiden kysymyksiin tabletin käytöstä. Jokaisella osallistujalla tulee olla mukana oma Android-käyttöjärjestelmän tabletti.

3401024 TABLETTI TUTUKSI B, iPad

Opistotalo

ke 17.00-19.30

1.-8.11.

tietojenkäsittelyn opettaja

Jarno Oranen

Kurssimaksu 16 €

Tutustutaan omaan iPadiin. Käydään läpi tabletin eri perustoimintoja opettajan ohjauksella. Etsitään myös vastauksia opiskelijoiden kysymyksiin tabletin käytöstä. Jokaisella osallistujalla tulee olla mukana oma iPad.

3401031 PINTEREST JA KÄSITYÖT A

Opistotalo

ti 18.00-20.30

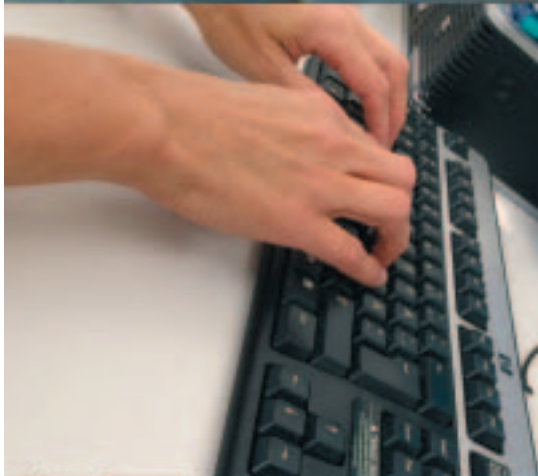
26.9.-3.10.

KM, käsityönopettaja

Johanna Maijala

Kurssimaksu 16 €

Pinterest on virtuaalinen ideakuvas-to, muistitaulu, muistivihko, johon kerätään itselle parhaat käsityöideat, löydät innostavia kuvia ja voit seurata mielenkiintoisia aiheita. Opetellaan Pinterestin käyttöä ja pohditaan sen mahdollisuuksia erityisesti käsityöiden ideoinnissa. Etsitään oman mielenkiinnon mukaisia käsityökuvia, perustetaan omat muistitaulut ja järjestetään kuvat ja ideat tauluiksi, joita on helppo katsoa myöhemmin. Mukaan voit ottaa oman kannettavan tietokoneen tai tabletin, jota osaat käyttää. Edellytyksenä tietokoneen peruskäytön hallinta ja sähköpostiosoite.

3401032 PINTEREST JA KÄSITYÖT B

Opistotalo

pe 10.00-12.30

13.-20.10.

KM, käsityönopettaja

Johanna Maijala

Kurssimaksu 16 €

Sisältö sama kuin edellä.

3401036 TIEDOT TURVAAN

Opistotalo

to, ti ja to 18.00-20.30

5.-12.10.

insinööri (AMK) Antti-Pekka Tammisto

Kurssimaksu 26 €

Huolestuttaako tietojen katoaminen? Käydään läpi parhaita tallennuskäytäntöjä ja tutustutaan Dropbox-pilvipalveluun, jossa tiedostot säilyvät, vaikka tietokone menisi rikki. Osallistujilla tulee olla sähköposti sekä oma läppäri mukana, johon voidaan asentaa Dropbox.

3401040 OMA KONE KUNTOON

Opistotalo

ma 18.00-20.30

6.-27.11.

FM Olli Lehto

Kurssimaksu 36 €

Miten pidät tietokoneesi käyttökunnossa koko sen eliniän ajan: siivous, ylläpito, virheiden välttäminen ja tietoturva. Opi päivityksistä, ohjelmien lataamisesta, verkossa turvallisesti toimimisesta ja yksityisyytesi suojaamisesta. Tutustu koneesi varusohjelmiin ja niiden käyttöön, saat paljon hyviä vinkkejä. Ota mukaan oma kannettavasi, tarkoitettu hieman edistyneemmille Windows 7, 8 ja 10 -käyttäjille.

1103201 KUVANKÄSITTELY JA ARKISTOINTI Adobe

Photoshop CC

Opistotalo

la 10.00-15.00

16.9.-14.10.

valokuvaaja Nils Nyman

Kurssimaksu 48 €

Tutustutaan tämän hetken monipuolisimpaan digikuvan säätöön, käsittelyn ja arkistointiin luotuun ohjelma-kokonaisuuteen. Aloitetaan alkeista, aikaisempaa kuvankäsittelykokemusta ei tarvitse olla, vaikka siitä hyötyä onkin. Ensisijaisesti keskitytään Photoshop CC ja Lightroom CC ohjelmiin. Tutustutaan valokuvaajalle olennaisiin työkaluihin ja sovelletaan niitä esimerkkikuvissa. Tuo mukanaasi läppäri jossa on Photoshop CC ohjelmakokonaisuus. Se on ladattavissa Adoben nettisivuilta. Ladattavaan kokonaisuuteen kuuluu Photoshop CC, Bridge, Camera Raw sekä Lightroom CC. Voit ladata myös kokeiluversion.

**LISÄÄ TIETOTEKNIIKAN
KURSSEJA KEVÄÄN
OPINTO-OPPAASSA.**

RAUMAN KAUPUNGIN- KIRJASTON

tietokonekurssit pääkirjastossa

Tablettikurssit

ke 4.10. ja to 5.10. klo 9 - 11.15
ke 11.10. ja to 12.10. klo 9 - 11.15

Tutustutaan tablettien maailmaan, kokeillaan erilaisia sovelluksia. Voit ottaa oman tabletin mukaan tai käyttää kirjaston Android-tabletteja.

Ilmoittautuminen samansisältöisille kurseille alkaa ke 27.9. klo 9.00. Ilmoittautuminen pääkirjastossa tai puh. 02 834 4533.

Kurssit ovat pääkirjaston kokoustilassa. 8 osallistujaa/kurssi. Ei osallistumismaksua. Muista ilmoittaa, jos et pääse tulemaan kurssille

E-kirjoja ja e-lehtiä kirjastossa

ke 18.10. klo 9 - 11.15

Tutustutaan Satakirjastojen e-kirjojen lainaamiseen ja käyttöön sekä kirjastossa luettaviin e-lehtiin.

Ilmoittautuminen alkaa ke 11.10. klo 9.00. Ilmoittautuminen pääkirjastossa tai puh. 02 834 4533.

Kurssi on pääkirjaston opetustilassa, ja käytössä on pöytäkoneet, joissa on Windows 7. 12 osallistujaa. Ei osallistumismaksua. Ei omia koneita mukaan. Muista ilmoittaa, jos et pääse tulemaan kurssille.

PUHELINKURSSIT

3401002 ÄLYPUHELIN TUTUKSI A, Android

Opistotalo

ke 17.00-19.30

13.-20.9.

tietojenkäsittelyn opettaja

Jarno Oranen

Kurssimaksu 16 €

Tutustutaan omaan älypuhelimeen. Käydään läpi puhelimen eri perustomintoja opettajan ohjauksella. Etsitään myös vastauksia opiskelijoiden kysymyksiin puhelimen käytöstä. Jokaisella osallistujalla tulee olla mukana oma Android-älypuhelin.

3401004 ÄLYPUHELIN TUTUKSI B, iPhone

Opistotalo

ke 17.00-19.30

27.9.-4.10.

tietojenkäsittelyn opettaja

Jarno Oranen

Kurssimaksu 16 €

Tutustutaan omaan älypuhelimeen. Käydään läpi puhelimen eri perustomintoja opettajan ohjauksella. Etsitään myös vastauksia opiskelijoiden kysymyksiin puhelimen käytöstä. Jokaisella osallistujalla tulee olla mukana oma iPhone-älypuhelin.

VENEILY

5102001 VENEILIJÄN CEVNI -KURSSI

Opistotalo
ti 17.00-21.00
17.10.

avomerilaivuri Markku Raitanen
Kurssimaksu 13 €

Käsitellään CEVNI:n keskeiset kohdat ja erityisesti määritelmät ja poikkeamat kansanvälisistä meriteiden säännöistä. Tavoitteena on CEVNI-sääntöjen peruseräkkeiden hallinta. Sopii saaristo- ja rannikkolaivurikursseille ja erityisesti niille, jotka ovat hakemassa kansainvälistä huviveneenkuljettajan lupakirjaa (tarvittaessa I merkintä). Kurssin loputtua tentti klo 20-21, sen jälkeen palautekeskustelu. Kurssiaineisto saa olla tentissä esillä. Tenttimaksu 30 €. Kirjan (25 €) saa ostaa opettajalta.

5102004 SAARISTOLAIVURI- KURSSI A

Opistotalo
ke 17.45-19.15
13.9.-7.12.

avomerilaivuri Markku Raitanen
Kurssimaksu 34 €

Saaristomerenkulun opetus keskittyy navigoinnin perusteisiin ja vesiliikennesäädöksiin. Merenkulun perustietojen kuten kulkusääntöjen, merimerkkien, kompassin ym. laitteiden hallitseminen tuo varmuutta pienveneilijän toimintaan vesillä. Opetusmateriaalin (Saaristonavigointi 12. painos, Kartta Marina, loistoluettelo,

astelevy, harppi) hinta-arvio yhteensä 40–50 € voi hankkia itse kirjakau-pasta tai Suomen Navigaatioliitosta tai opettajalta (RNS) yhteistilaukse-na. Tiedustelut opettajalta puh. 044 0166713. Kokoontuu myös la 2.12. klo 10-12.30. Tentti 15.12. klo 18.00 alkaen.

5102005 SAARISTOLAIVURI-KURSSI B

Opistotalo
ke 19.30-21.00
13.9.-7.12.
avomerilaivuri Markku Raitanen
Kurssimaksu 34 €
Sisältö sama kuin edellä. Kokoontuu myös la 2.12. klo 10-12.30.

5102008 SAARISTOLAIVURI-KURSSI C

Opistotalo
ke 17.45-19.15
10.1.-14.4.
avomerilaivuri Markku Raitanen
Kurssimaksu 34 €
Sisältö sama kuin edellä. Kokoontuu myös la 14.4. klo 10-12.30. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

5102009 SAARISTOLAIVURI-KURSSI D

Opistotalo
ke 19.30-21.00
10.1.-14.4.
avomerilaivuri Markku Raitanen
Kurssimaksu 34 €
Sisältö sama kuin edellä. Kokoontuu myös la 14.4. klo 10-12.30. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

RUOKAKURSSIT

Ruokakurssit ovat Opistotalon siiven kotitalousluokassa. Ota mukaan esiliina, sisäkengät ja rasia mahdollisille kotiin vietäville mais-tiaisille.

8102002 MAKKARAKURSSI

Opistotalo
to 17.00-20.30
19.10.
ruoka- ja yritysasiantuntija
Leena Ylikännö
Kurssimaksu 35 €
Opetellaan makkarantekotekniikkaa ja valmistetaan makkaroita erilaisista lihoista. Jos omistat yleiskoneen liha-mylllyn makkarasuulakkeella, niin ota se mukaasi.

8102006 SUSHI-KURSSI, perus

Opistotalo
ke 18.00-21.00
1.11.
Tarja Korkeakoski
Kurssimaksu 24 €
Tutustu japanilaisen keittiön tunne-tuimpaan ruokalajiin, sushiiin. Teh-dään monipuolisesti erilaisia raikkaita susheja laadukkaista raaka-aineista.

8102011 THAIMAALAINEN KEITTO JA SALAATTI

Opistotalo
ma 17.30-20.30
3.10.
yrittäjä Akraya Salomaa
Kurssimaksu 25 €
Opi tekemään thaimaalainen keitto ja salaatti suomalaisella tvistillä. Raaka-aineina mm. lohi, kookosmaito sekä grillattu ja maustettu possu.

Thai soup and salads – here the participants can learn to cook Thai soup and salads with a Finnish twist, e.g. salmon soup (tom yum in coconut milk), spicy grilled pork etc.

8102014 MAKUPOMMIPÄIVÄ

Opistotalo

ma 17.30-20.30

10.10.

yrittäjä Akraya Salomaa

Kurssimaksu 25 €

Tämä kurssi on chilin ystäville: tehdään ruokia maustaen niitä miedosti ja tulisesti, mm. muikku makeassa chilikastikkeessa.

Course for chili lovers! The menu consists of both mild and hot Thai chili foods, e.g. vendace in sweet chili sauce.

8102016 KLASSINEN THAIRUOKA

Opistotalo

ma 17.30-20.30

14.11.

yrittäjä Akraya Salomaa

Kurssimaksu 25 €

Tehdään klassinen thaimaalainen menu, jossa maut ovat tasapainossa – ei liian mausteista, ei liian vahvaa. Ruokalajeina mm. Massaman kanaa ja uppopaistettua kalaa tamarind kastikkeella.

Classic Thai food – the participants will learn how to make a traditional Thai menu which is not too spicy, e.g. Massaman chicken, deep-fried fish with tamarind sauce.

KUNTOLIIKUNTA

Katso sivulta 15 luento
LIKKUJAN 50+ RAVITSEMUS
Katso sivulta 21
KEHONERO-työpaja

8301002 60+ KEHON RAKENNUS

Opistotalo
ma 10.30-11.30
11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.
TtM Satu Lamminpää
Kurssimaksu 44 €
Tuki- ja liikuntaelimistöä rakentavaa harjoittelua sekä sydäntä sopivasti kuormittavaa hikiliikuntaa. Liikkeet tehdään seisten ja lattialla.

8301004 NAISTEN KUNTOJUMPPA A

Syvärauman koulu
ma 18.00-19.00
11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.
KM, opinto-ohjaaja
Anna-Maija Haapala
Kurssimaksu 44 €
Kehoa monipuolisesti muokkaavaa perusjumppaa mukavan musiikin tahdissa. Aloitetaan liikeratoja avaten ja venyttäen, jatketaan aerobisella osuudella sykettä nostaen. Tehokkaan tiukan lihaskunto-osion jälkeen rentoutetaan keho ja mieli - kun keho voi hyvin, on mielikin korkealla. Selkeitä askelluksia, ei hyppyjä. Tehokasta lihasten vahvistusta vaihtoehtoisin suoritustavoin, jolloin rasisitustasoa on helppo säädellä oman kunnon ja halun mukaisesti. Jumpataan omaa kehoa kuunnellen.

8301005 NAISTEN KUNTOJUMPPA B

Syvärauman koulu
ma 19.00-20.00
11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.
KM, opinto-ohjaaja
Anna-Maija Haapala
Kurssimaksu 44 €
Vauhdikkaampaa, juoksu- ja hyppyaskeliakin sisältävää kokonaisvaltaista perusjumppaa mukavan musiikin tahdissa. Aloitetaan liikeratoja avaten ja venyttäen, jatketaan aerobisella osuudella sykettä nostaen. Tehokkaan tiukan lihaskunto-osion jälkeen rentoutetaan keho ja mieli - kun keho voi hyvin, on mielikin korkealla. Liikkeille myös vaihtoehtoisia suoritustapoja, jolloin rasisitustasoa on helppo säädellä oman kunnon ja halun mukaisesti, omaa kehoa kuunnellen.

8301008 KUNTOLIIKUNTA A

Vasaraisten koulu
ma 18.00-19.00
11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.
FM Hanna Uusikartano
Kurssimaksu 44 €
Monipuolista kuntoilua naisille ja miehille. Lihaskuntopainotteinen tunti vaihtuvalla ohjelmalla. Teemoina mm. kehonpainoharjoittelu, käsipainot, kuminauha, keppi, erilaiset kuntopiirit sekä venyttely. Lisäksi koordinaatio- ja tasapainoharjoituksia.

8301009 KUNTOLIIKUNTA B

Kodisjoen koulu

ti 18.30-19.30

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

FM Hanna Uusikartano

Kurssimaksu 44 €

Sisältö sama kuin edellä.

8301012 ELÄKELÄISTEN KUNTOLIIKUNTA

Lapin liikuntahalli

ke 15.00-16.00

13.9.-29.11. ja 10.1.-11.4.

kuntohoitaja Päivi Heino

Kurssimaksu 44 €

Monipuolinen lihaskuntoa, liikkuvuutta ja tasapainoa kehittävä jumppa, jossa jokainen liikkuu omien voimiensa mukaan.

8301014 KUNNON TREENI

Lapin liikuntahalli

ke 17.30-18.30

13.9.-29.11. ja 10.1.-25.4.

ryhmäliikuntaohjaaja Vilma Pouhakka

Kurssimaksu 47 €

Koordinaatiokykyä edistävä, tasapainoa harjoittava, aineenvaihduntaa nopeuttava ja lihasvoimaa kasvattava koko kehoa muokkaava jumppatunti. Treenataan hymy huulilla hyvän musiikin tahdittamana. Käytetään ajoittain apuvälineitä mm. käsipainoja tai pikkupalloa. Lopuksi kevyet venytykset.

8301016 NAISTEN KUNTOJUMPPA C

Nanun koulu, sali

ke 17.15-18.15

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

KM, opinto-ohjaaja

Anna-Maija Haapala

Kurssimaksu 44 €

Sisältö sama kuin kurssilla 8301008
KUNTOLIIKUNTAA.

8301017 NAISTEN KUNTOJUMPPA D

Nanun koulu

ke 18.30-19.30

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

KM, opinto-ohjaaja

Anna-Maija Haapala

Kurssimaksu 44 €

Sisältö sama kuin kurssilla 8301009
KUNTOLIIKUNTA B.

8301019 LAVIS-lavatanssijumppa A

Työväentalo, Lappi

to 17.00-18.00

14.9.-7.12. ja 11.1.-12.4.

FM Sari-Anne Aaltola

Kurssimaksu 44 €

LAVIS-lavatanssijumppa on hauska, helppo ja hikinen liikuntamuoto, joka perustuu lavatanssiaskeleiden ja jumpan välimuotoon. LAVIS:ta tanssitaan yksin, joten ei ole vaaraa, että kukaan talloo varpaille. Kuten lavatanseissa, LAVIKSEssa tanssitaan kaksi samaa tanssilajia peräkkäin ja tunnilla soi perinteinen suomalainen lavatanssimusiikki. LAVIS on niin mukavaa, että et edes huomaa kuntoilevasi, silti lähdet tunnilta hikisenä.

8301020 LAVIS-lavatanssijumppa B

Työväentalo, Lappi

to 18.15-19.15

14.9.-7.12. ja 11.1.-12.4.

FM Sari-Anne Aaltola

Kurssimaksu 44 €

Sisältö sama kuin edellä.

8301021 MIESTEN JUMPPA

Lapin liikuntahalli

ke 18.30-19.30

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

lääkintävoimistelija Reija Heinilä

Kurssimaksu 44 €

Harjoittelemme monipuolisesti erilaisin välinein lihaskuntoa, kehonhallintaa, liikkuvuutta ja tasapainoa. Samalla saat vinkkejä omatoimiseen harjoitteluun.

8301022 SUPERMIESTEN SATUJUMPPA

Opistotalo

ke 19.00-20.00

13.9.-5.12. ja 10.1.-4.4.

TtM Satu Lamminpää

Kurssimaksu 44 €

Miesten ryhmäliikuntapiiri, jossa ei askeleilla koreilla. Äijämeininkiä monipuolisten lihaskunto- ja liikkuvuus- harjoitteiden parissa.

8301035 LOPPUKIRI KESÄKUNTOON!

Opistotalo

to 10.05-11.05

12.4.-24.5.

TtM Satu Lamminpää

Kurssimaksu 19 €

Tehokasta harjoittelua koko keholle. Liikkeet lattialla ja seisten. Hiki-varoitusta! **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

LIIKUNTAPAKETTI

8301023 LIIKUNTAPAKETTI A, syksy

Voit valita alla olevista liikuntaryhmistä useammankin, kurssimaksu on 30 € / syyskaudelta. Maksa kurssimaksu ilmoittautumisen yhteydessä nettipankissa tai saatuaasi laskun.

AAMUJUMPPA

Talviharjoitteluhalli
ma 11.9.-4.12. klo 9.00-10.00
liikunnanohjaaja Martti Halme
Aloitetaan viikko aamuselän hoidolla ja iloisilla rytmeillä.

AAMUKIMPPAJUMPPA

Opistotalo, liikuntasali
ti 12.9.-5.12. klo 8.00-9.00
LitM Kimmo Kouru
Ponnahda uuteen päivään aamujumpan kautta.

UKKOJUMPPA A

Kourujärven väestönsuoja (Pommari)
to 14.9.-7.12. klo 11.00-12.30
liikunnanohjaaja Martti Halme
Varttuneille miehille, jumppaliikkeet tehdään pehmeästi oman kunnon mukaan. Osa liikkeistä tehdään kuntosalilaitteilla.

UKKOJUMPPA B

Kourujärven väestönsuoja (Pommari)
to 14.9.-7.12. klo 12.30-14.00
liikunnanohjaaja Martti Halme
Sisältö sama kuin edellä.

KOURUJÄRVEN KUNNOLLINEN TUOLIJUMPPA

Kourujärven koulu
to 14.9.-7.12. klo 15.00-16.00
TtM Satu Lamminpää
Vahvistetaan ja notkistetaan koko keho istuen sekä tuettuna seisten. Sopii myös apuvälineitä käyttäville.

8301024 LIIKUNTAPAKETTI B, kevät

Voit valita alla olevista liikuntaryhmistä useammankin, kurssimaksu on 30 € / kevätkaudelta. Maksa kurssimaksu ilmoittautumisen yhteydessä nettipankissa tai saatuaasi laskun. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

AAMUJUMPPA

Talviharjoitteluhalli
ma 8.1.-9.4. klo 9.00-10.00
liikunnanohjaaja Martti Halme
Aloitetaan viikko aamuselän hoidolla ja iloisilla rytmeillä.

AAMUKIMPPAJUMPPA

Opistotalo
ti 9.1.-3.4. klo 8.00-9.00
LitM Kimmo Kouru
Ponnahda uuteen päivään aamujumpan kautta.

UKKOJUMPPA A

Kourujärven väestönsuoja (Pommari)
to 11.1.-5.4. klo 11.00-12.30
liikunnanohjaaja Martti Halme
Varttuneille miehille, jumppaliikkeet tehdään pehmeästi oman kunnon mukaan. Osa liikkeistä tehdään kuntosalilaitteilla.

UKKOJUMPPA B

Kourujärven väestönsuoja (Pommari)
to 11.1.-5.4. klo 12.30-14.00
liikunnanohjaaja Martti Halme
Sisältö sama kuin edellä.

KOURUJÄRVEN KUNNOLLINEN TUOLIJUMPPA

Kourujärven koulu
to 11.1.-5.4. klo 15.00-16.00
Ttm Satu Lamminpää
Vahvistetaan ja notkistetaan koko ke-
hoa istuen sekä tuettuna seisten. So-
pii myös apuvälineitä käyttäville.

ERIKOISLIKUNNAT

8301041 GEOKÄTKÖILYN PERUSKURSSI

Opistotalo
ti ja to 17.15-18.45
19.-26.9.
geokätköilijä Petteri Koponen
Kurssimaksu 13 €
Tutustutaan geokätköilyn ihmeel-
lisen maailman perusasioihin ja
harjoitellaan hieman GPS-laitteen
käyttöä harrastuksen helpottamiseksi.
Perehdytään geocaching.com-
kätköily sivustoon, oman nimimerkin
luomiseen, kätköjen lataamiseen
GPS-laitteeseen ja muihin pieniin
harrastusta helpottaviin juttuihin. Et-
sitään myös oikeita geokätköjä maas-
tosta ja opitaan, kuinka tehdään oma
geokätkö. Kokoontuu 19.9., 21.9. ja
26.9.

8301043 GEOKÄTKÖILYN JATKOKURSSI

Opistotalo
ti ja to 17.15-20.30
9. ja 14.11.
geokätköilijä Petteri Koponen
Kurssimaksu 13 €
Käytännön vinkkejä geokätköjen et-
sintään ja tekemiseen. Tutustutaan
hieman syvällisemmin kätköily sivus-
tojen tarjoamiin mahdollisuuksiin ja
kätköilyä helpottaviin työkaluihin.
Harjoitellaan geokätkökuvauksen
tekemistä ja elementtien (kuvat,
checker, linkit) lisäämistä kätkökuvauk-
ukseen. Toisella kokoontumiskerralla
on mahdollista kysellä eniten itseään
askarruttavia aiheeseen liittyviä asi-
oita. Soveltuu jo jonkin aikaa kätköil-
leille. Oman GPS:n ja tietokoneen voi
ottaa halutessaan mukaan.

8301045 FRISBEEGOLF

Aronahde
ke 17.30-19.30
27.9.
Jaakko Lehti
Kurssimaksu 6 €
Tutustutaan frisbeegolfiin Aronahteen
radalla. Perehdytään lajin alkeisiin,
välineisiin ja erilaisiin heittotekniikoi-
hin. Pelaillaan muutama väylä, no-
peimmat voivat kiertää koko radan.
Oma kiekko mukaan, jos on. Kokoon-
tuminen Hj. Nortamon peruskoulun
alaparkkipaikalla. Sään mukainen
vaatetus.

8301046 IKÄÄNTYNEIDEN KOKOONTUMISAJOT

WinNova, Steniuksenkatu 8
ma 12.00-13.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

TtM Satu Lamminpää

Kurssimaksu 44 €

Kypsien aikuisten iloinen ja reipas liikuntaryhmä, jossa lihakset vahvistuvat, nivelet ja mieli notkistuvat. Liikkeet ovat muokattavissa jokaisen kuntotason mukaan. Liikkeet tehdään seisten ja lattialla. Hikivaroitus!

8301047 KUNNOLLINEN TUOLIJUMPPA

- esteetöntä liikuntaa

Opistotalo

ma 13.30-14.15

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

TtM Satu Lamminpää

Kurssimaksu 44 €

Vahvistetaan ja venytetään arjessa tarvittavia tärkeitä lihasryhmiä ylä- ja alavartalossa. Suunniteltu apuvälineitä käyttäville, mutta soveltuu myös omatoimisesti liikkuville.

8301048 SELKÄRYHMÄ

WinNova, Terveystieteiden oppilaitos
ma 14.30-15.30

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

fysioterapeutti Tiina Malinen

Kurssimaksu 44 €

Kaikille sopiva ryhmä selkäongelmien hoitoon ja ennaltaehkäisyyn.

8301050 NISKA-HARTIA- SELKÄJUMPPA A

Karin koulu

ma 17.00-18.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

liikunnanohjaaja Rainer Helkkula

Kurssimaksu 44 €

Monipuolista peruskuntojumppaa, joka sisältää lämmittelyn, lihaskunto-osioita ja vaihtoehtoisesti loppuvenyttelyn tai rentoutuksen. Ei vaativia askelkuvioita. Keskitytään pää-niska-hartiaseudun lihaksistoon ja myös kokovartalon kokonaisvaltaiseen lihashuoltoon ja aktiviteettiin. Vaihtelevaa Suomi - muu maailma -musiikkia fiiliksen mukaan.

8301051 NISKA-HARTIA- SELKÄJUMPPA B

Karin koulu

ma 18.00-19.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

liikunnanohjaaja Rainer Helkkula

Kurssimaksu 44 €

Sisältö sama kuin edellä.

8301053 DANCEMIX A

Karin koulu

ti 18.05-19.05

12.9.-5.12.

Jaana Tervasalo

Kurssimaksu 25 €

Tehokasta ja mukaansatempaavaa jumppaa tanssiaskelin. Helppoja perusliikkeitä ja askelkuvioita mm. latinorytmien, rocknswing -tanssien ja eri vuosikymmenten listahittien tahtiin. Myös lihaskunto-osuuksia. Et tarvitse aikaisempaa tanssitaustaa, tunti sopii kaikille.

8301055 KEHONHUOLTO- JA VENYTTELYJUMPPA A

Karin koulu

ti 19.10-20.10

12.9.-5.12.

Eszter Vörösvári

Kurssimaksu 25 €

Rauhallinen hyvän mielen tunti. Lyhyt ja helppo alkulämmittely, jossa mm. selkärangan rullauksia ja avauksia, kevyitä askelluksia, tasapaino- ja koordinaatioharjoitteita sekä liikkeitä avaavia joustoja ja ojennuksia. Jatketaan lämmittelystä lihaksien pitkäkestoisin venytyksiin. Tunti päätetään rentoutumiseen. Sopii kaikenkuntoisille. Mukaan lämmintä vaatetta rentoutumisen ajaksi.

8301060 SOVELLETTU PILATES

Uimahalli, jumppasali

ke 11.00-12.00

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

fysioterapeutti Tiina Malinen

Kurssimaksu 44 €

Tunti suunnattu selkäongelmista kärsiville. Liikkeet ovat selkäystävällisiä, varsinaisista pilatesharjoitteista muokattuja harjoitteita. Liikkeet tehdään rauhallisesti seisten ja lattialla matolla.

8301062 KEHONHALLINTA

Opistotalo

ke 18.00-19.00

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

TtM Satu Lamminpää

Kurssimaksu 44 €

Huoltavia ja vahvistavia liikkeitä koko keholle. Tule parantamaan jaksamistasi ja kehotietoisuuttasi. Sopii kaikenikäisille- ja kuntoisille. Matalatehoinen tunti, jossa liikkeet tehdään seisten ja lattialla.

8301066 KKI-JUMPPA NAISILLE JA MIEHILLE A

Uotilan koulu

ke 17.00-18.00

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

liikunnanohjaaja Rainer Helkkula

Kurssimaksu 44 €

Monipuolista kuntoliikuntaa kehonpainolla ja erilaisilla kuntovälineillä. Paikka- ja kiertoharjoittelua vaihtelevasti suoritettuna. Ei vaativia askelkuvioita. Sopii kaiken tasoisille kuntoliijoille. Vaihtelevaa Suomi - muu maailma -musiikkia fiiliksen mukaan.

8301067 KKI-JUMPPA NAISILLE JA MIEHILLE B

Syvärauman koulu

ke 18.30-19.30

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

liikunnanohjaaja Rainer Helkkula

Kurssimaksu 44 €

Sisältö sama kuin edellä.

8301211 SHINDO

Opistotalo

ma 17.00-18.00

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

TtM Satu Lamminpää

Kurssimaksu 44 €

Japanilainen meridiaanivenyttely on rauhallinen ja rentouttava, liikkeet tehdään shindon tyyliin. Venyttely perustuu kuuteen erilaiseen asentoon, jotka suoritetaan tietoisesti, omaa kehoa kunnioittaen ja kiireettömästi. Tule kokemaan, miten keho ja mieli elpyvät liikesarjojen vaikutuksesta. Mukaan alusta, ohut peitto ja tyyny.

8301223 ASAHI A

Opistotalo

ma 18.10-19.10

11.9.-4.12. ja 8.1.-9.4.

TtM Satu Lamminpää

Kurssimaksu 44 €

Yksinkertaista terveysliikuntaa, jossa pehmeät liikkeet tehdään rauhallisesti hengityksen mukaan. Asahi vahvistaa ja rentouttaa koko kehon lihaksistoa. Harjoittelu lievittää ja ennaltaehkäisee selän ja niska-hartiaseudun vaivoja. Liikkeet tehdään seisten.

8301224 ASAHI B

Opistotalo

to 9.00-10.00

14.9.-7.12. ja 11.1.-5.4.

TtM Satu Lamminpää

Kurssimaksu 44 €

Sisältö sama kuin edellä.

8301226 KEVÄÄN ASAHI

Opistotalo

to 9.00-10.00

12.4.-24.5.

TtM Satu Lamminpää

Kurssimaksu 19 €

Yksinkertaista terveysliikuntaa, jossa pehmeät liikkeet tehdään seisten, rauhallisesti hengityksen mukaan. Asahi vahvistaa ja rentouttaa koko kehon lihaksistoa. Harjoittelu lievittää ja ennaltaehkäisee selän ja niska-hartiaseudun vaivoja. Jos ilma on sopiva, voidaan olla ulkona. Sopii myös aloittelijoille. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

Katso sivulta 21

KEHONERO-työpaja

Katso sivulta 20 kurssi

KÄSILLÄ JA KEHOLLA -

HYVINVOINTIA MIELELLE

JOOGA

8301102 TUOLIJOOGA A

Opistotalo

ti 10.30-11.30

12.9.-12.12. ja 9.1.-3.4.

jooganopettaja Kristiina Juuruskorpi

Kurssimaksu 44 €

Tuolijooga on loistava, lempeä ja vaikuttava itsehoitomenetelmä. Tuolilla istuen tehtävät harjoitukset perustuvat hathajoogaan, joka lisää kehon liikkuvuutta, venyttää ja vahvistaa lihaksia sekä edesauttaa rentoutumista. Sopii kaikenikäisille, aloittelijoille ja aiemmin joogaa harrastaneille. Pukeudu joustavaan asuun ja villasukkiin.

8301104 TUOLIJOOGA B

Linnavuoren palvelukeskus, Lappi

ti 16.15-17.15

12.9.-12.12.

jooganopettaja Kristiina Juuruskorpi

Kurssimaksu 25 €

Sisältö sama kuin edellä.

8301105 TUOLIJOOGA C

Linnavuoren palvelukeskus, Lappi

ti 16.15-17.15

9.1.-3.4.

jooganopettaja Kristiina Juuruskorpi

Kurssimaksu 25 €

Sisältö sama kuin edellä. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

8301106 TUOLIJOOGAA ARJEN HYVINVOINNIN TUEKSI

Opistotalo

ke 17.45-18.30

13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

jooganopettaja Kristiina Juuruskorpi

Kurssimaksu 40 €

Tunnetko vetoa harjoittaa joogaa, mutta ajatus lattialla tehtävistä liikkeistä synnyttää vastahakoisuutta? Tuolijooga tarjoaa loistavan ja kokonaisvaltaisen vaihtoehdon virkistää ja vahvistaa kehoa ja mieltä. Työskentely auttaa purkamaan esim. huonon työasennon tuomia jännitystiloja ja lieventää stressin vaikutuksia. Anna tuolijoogan yllättää itsesi positiivisesti.

8301108 HATHAJOOGA, ALKEET A

Opistotalo

ma 9.15-10.30

11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

jooganopettaja Seppo Kuusisto

Kurssimaksu 47 €

Perehdytään hathajoogaharjoitukseen ja rentoutumiseen. Sopii aloittelijoille sekä aiemmin joogaa harrastaneille. Joustava asu ja harjoituslusta mukaan.

8301110 HATHAJOOGA, ALKEET B

Opistotalo

to 17.15-18.15

14.9.-7.12.

jooganopettaja Kristiina Juuruskorpi

Kurssimaksu 25 €

Asanaharjoitus on joogan tien kulkemisen pohja ja perusta. Kurssilla tutustut yksinkertaisten ja helppojen asentojen ja asentosarjojen myönteisiin, kehoa vahvistaviin ja virkistäviin vaikutuksiin. Oman hengityksen rytmissä tehdyt harjoitukset parantavat keskittymiskykyä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Tutustut myös eri keinoihin rentoutua ja olla enemmän läsnä. Tarkoitettu alkajille, mutta sopii myös vähän jooganneille. Oma matto ja joustava asu mukaan.

**8301112 HATHAJOOGA,
ALKEET C**

Opistotalo

to 17.15-18.15

11.1.-5.4.

jooganopettaja Kristiina Juuruskorpi

Kurssimaksu 25 €

Sisältö sama kuin edellä. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

**8301114 HATHAJOOGAA
SELÄN HYVINVOINTIIN**

Opistotalo

ti 17.00-18.15

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

jooganopettaja Sinikka Muttilainen

Kurssimaksu 47 €

Sekä aloittelijoille että aiemmin joogaa harrastaneille. Keskitytään selkää tukeviin liikkeisiin, jotka tehdään rauhallisesti omaa hengitystä kuunnellen. Tule rohkeasti mukaan kokemaan lempeiden joogaliikkeiden rentouttava ja notkistava vaikutus kehoon. Mukaan joustava asu ja harjoitusala.

8301116 ÄIJÄJOOGA

Kaunisjärven vanhainkoti

ke 19.25-20.40

13.9.-29.11. ja 10.1.-11.4.

jooganopettaja Seppo Kuusisto

Kurssimaksu 47 €

Tehdään hathajoogaharjoitus mielen rauhoittamiseksi ja lihasten joustavuuden lisäämiseksi. Harjoitus tehdään luonnollisen hengityksen tahdissa kehoa kuunnellen. Mukaan lämmin joustava asu sekä harjoitusala.

**8301118 HATHAJOOGA,
ALKEISJATKO A**

Ankkuri

ke 9.15-10.30

13.9.-29.11. ja 10.1.-11.4.

jooganopettaja Seppo Kuusisto

Kurssimaksu 47 €

Perehdytään hathajoogaharjoitukseen ja rentoutumiseen, syvennetään oman harjoituksen kokemista. Sopii myös aloittelijoille. Joustava asu ja harjoitusala mukaan.

**8301120 HATHAJOOGA,
ALKEISJATKO B**

Ankkuri

ke 10.45-12.15

13.9.-29.11. ja 10.1.-11.4.

jooganopettaja Seppo Kuusisto

Kurssimaksu 47 €

Aiemmin joogaa harrastaneiden ryhmä. Tehdään hathajoogaharjoitus, jossa syvennetään oman harjoituksen kokemista. Pitkä harjoitus vaatii kykyä keskittyä. Joustava asu ja harjoitusala mukaan.

**8301122 HATHAJOOGA,
ALKEISJATKO C**

Kaunisjärven vanhainkoti

ke 18.00-19.15

13.9.-29.11. ja 10.1.-11.4.

jooganopettaja Seppo Kuusisto

Kurssimaksu 47 €

Perehdytään hathajoogaharjoitukseen ja rentoutumiseen, syvennetään oman harjoituksen kokemista. Sopii myös aloittelijoille. Joustava asu ja harjoitusala mukaan.

8301124 HATHAJOOGA, ALKEISJATKO D

Linnavuoren palvelukeskus, Lappi
ti 17.30-18.45

12.9.-12.12.

jooganopettaja Kristiina Juuruskorpi
Kurssimaksu 25 €

Alkajille ja hieman jo harjoitelleille suunnattu kehon hyvinvointia edistävä liikuntamuoto. Harjoituksissa yhdistyvät kehoa vahvistavat ja notkistavat asennot ja asentosarjat. Rauhalliset, oman hengityksen rytmisessä tehdyt liikkeet parantavat keskittymiskykyä ja auttavat kehoa rentoutumaan ja mieltä tyyntymään. Joustava asu ja oma joogamatto mukaan.

8301125 HATHAJOOGA, ALKEISJATKO E

Linnavuoren palvelukeskus, Lappi
ti 17.30-18.45

9.1.-3.4.

jooganopettaja Kristiina Juuruskorpi
Kurssimaksu 25 €

Sisältö sama kuin edellä. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

8301126 DYNAAMINEN HATHAJOOGA A

Opistotalo
ke 18.45-20.00
20.9.-29.11.

jooganopettaja Kristiina Juuruskorpi
Kurssimaksu 27 €

Monipuolinen joogaharjoitus, joka on perinteisesti ohjattua hathajoogaa hieman voimakkaampaa. Harjoitukset vahvistavat, lisäävät kestävyyttä ja notkeutta sekä edistävät aineenvaihduntaa. Sopii kaikille liikunnallisemmasta joogasta kiinnostuneille

alkajille ja jatkajille. Peruskunto riittää. Jäykkyys ei ole este vaan haaste. Tarvitset joustavan asun ja ohuen joogamaton.

8301127 DYNAAMINEN HATHAJOOGA B

Opistotalo
ke 18.45-20.00
10.1.-4.4.

jooganopettaja Kristiina Juuruskorpi
Kurssimaksu 27 €

Sisältö sama kuin edellä. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

8301128 RENTOUTTAVA, LEMPEÄ HATHAJOOGA A

Opistotalo
to 18.30-19.45
14.9.-7.12.

jooganopettaja Kristiina Juuruskorpi
Kurssimaksu 27 €
Takaisin itseen -hathajoogaharjoitus. Tunneilla sinulle tarjoutuu tilaa olla hetki tässä ja nyt. Kiireettömyys, yksinkertaiset ja viipylevät asennot ja helpot asentosarjat auttavat purkamaan kehon jännitystiloja. Voit tankata kehon harjoitusten kautta itseesi hyvää oloa, keveyttä ja virkeyttä. Mukaan joustava, lämmin asu ja joogamatto.

8301129 RENTOUTTAVA, LEMPEÄ HATHAJOOGA B

Opistotalo
to 18.30-19.45
11.1.-5.4.

jooganopettaja Kristiina Juuruskorpi
Kurssimaksu 27 €

Sisältö sama kuin edellä. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

8301132 ASTANGAJOOGA, ALKEET

Opistotalo

ti 18.30-19.45

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

jooganopettaja Georgi Nikolov

Kurssimaksu 47 €

Perehdytään astangajoogaharjoituksen ensimmäiseen asentosarjaan. Kehoa vahvistavat ja notkistavat harjoitukset tehdään oman ujjayi-hengityksen rytmissä. Sopii aloittelijoille sekä aiemmin joogaa harrastaneille. Mukaan oma matto ja joustava asu.

8301134 ASTANGAJOOGA, ALKEISJATKO

Opistotalo

ti 19.45-21.00

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

jooganopettaja Georgi Nikolov

Kurssimaksu 47 €

Astangajoogaa Sri K.Pattabbi Joisin perinteen mukaan. Perehdytään ensimmäiseen asentosarjaan. Kehoa vahvistavat ja notkistavat harjoitukset tehdään oman ujjayi-hengityksen rytmissä. Harjoitus päättyy rentoutukseen. Sopii aloittelijoille ja jatkajille. Mukaan oma matto ja joustava asu.

8301136 LEMPEÄ LAUDEJOOGA NAISILLE A

Uimahalli

ti 19.20-20.20

12.9.-5.12.

jooganopettaja Kristiina Juuruskorpi

Kurssimaksu 25 €

Saunan lauteilla istuen tehtävä harjoitus, jonka liikkeet pohjautuvat hathajoogaan. Saunan mieto lämpö ja lempeät, kiireettömät joogaliikkeet purkavat kehon jännitystiloja ja rauhoittavat mieltä. Asennot vahvistavat keskivartalon ja jalkojen lihaksia, lisäävät selkärangan ja lonkkien liikkuvuutta sekä venyttävät ylävartalon ja pakaroiden lihaksia. Lisäksi ne vilkastuttavat aineenvaihduntaa, vähentävät stressiä ja auttavat nukkumaan paremmin. Laudejooga sopii lempeäksi treeniksi ja rentoutumiseen kaikille ikään, kokoon tai kuntotasoon katsomatta. Saunaan joustava toppi ja sortsit tms., juomapullo ja pyyhe. Ennen harjoitusta kannattaa tankata vettä.

8301137 LEMPEÄ LAUDEJOOGA NAISILLE B

Uimahalli

ti 19.20-20.20

9.1.-10.4.

jooganopettaja Kristiina Juuruskorpi

Kurssimaksu 25 €

Sisältö sama kuin edellä. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

**Ilmoittautumis-
ohjeet sivulla 7.**

ESITTÄVÄ TANSSI

1105004 FLAMENCO TUTUKSI

Uimahalli, jumppasali

pe 18.00-19.00

la-su 13.30-15.00

6.-8.10.

musiikkipedagogi (AMK)

Niiki Nuutinen

Kurssimaksu 13 €

Rakastatko tanssimista? Tule ko-
keilemaan jotain uutta ja erilaista!
Flamencossa yhdistyy intohimoinen
musiikki ja ilmaisuvoimainen tanssi.
Opit flamencon perusteita ja liike-
kieltä, kauniita käsien linjoja, vahvaa
vartalon käyttöä sekä juurevaa jalka-
tekniikkaa. Lisätietoa opettajalta niiki.
nuutinen@rauma.fi, puh. 040 7386
390.

1105005 FLAMENCON TEKNIIKKAA

Uimahalli, jumppasali

pe 19.00-20.00

la-su 15.15-16.45

6.-8.10.

musiikkipedagogi (AMK) Niiki Nuuti-
nen

Kurssimaksu 13 €

Treenataan tehokkaasti tekniikkaa
niin, että hiki lentää ja lattia raikaa!
Työn alla flamencon keskeiset taite-
kohdat, remate ja llamada. Intensiivi-
nen kurssi jo jonkin verran flamenco
tanssineille.

Katso sivulta 21
KEHONERO-työpaja

LAVATANSSIT

Tanssikursseilla harjoitellaan perustansseja sellaisina, kuin niitä tanssipaikoilla tanssitaan, ei kilpatanssia. Hyvä tanssija on sellainen, jonka parilla on hyvä mieli tanssin päätyttyä. Opettajina ovat peruskoulunopettaja Arja Raivo ja elämysopas Seppo Ropponen.

8301301 PERUSTANSSIT A

Opistotalo

ti 18.30-20.15

12.9.-17.10.

Kurssimaksu 24 €

Harjoitellaan valssia, foxia, tangoa ja kävelyhumppaa sellaisina kuin niitä tanssipaikoilla ja monissa erilaisissa tilaisuuksissa tanssitaan.

8301302 BUGG

Opistotalo

ti 18.30-19.30

31.10.-28.11.

Kurssimaksu 19 €

Opetellaan jiven (kädenalitustanssin) alkeita lavoille hyvin sopivan ja suositun, vapaaseen vientiin perustuvan buggin helpolla askelikolla. Opetellaan vuoroja, joita voidaan tanssia myös humppamusiikkiin, kävelyhumpun kuvioina. Hiotaan ja harjaannutetaan tanssimista sekä opetellaan muutama vähän vaativampikin vuoro. 28.11. kokoontuu 18.30-20.15.

8301303 RUMBA

Opistotalo

ti 19.45-20.45

31.10.-21.11.

peruskoulunopettaja Arja Raivo ja elämysopas Seppo Ropponen
Kurssimaksu 13 €

Rumbassa tanssitaan samanlaisia vuoroja kuin cha chassa, mutta yksinkertaisemmalla perusaskelikolla. Sopii perustanssien alkeet jo osaaville

8301306 FUSKU, alkeet

Opistotalo

ti 18.30-19.30

9.1.-13.2.

Kurssimaksu 19 €

Fusku, lavajive, foxirokki - mitä nimeä siitä sitten käytetäänkin - soveltuu hyvin lavatansseihin, tavallisille tanssijoille ja vaikka foximusiikkiin tansittuna. Opetellaan perusaskelikko ja muutama helpohko vuoro. Hiotaan ja harjaannutetaan tanssimista sekä opetellaan muutama perusaskelikosta poikkeava vuoro. Voit osallistua samalla kurssimaksulla jatkokurssille 6.2. ja 13.2. klo 19.30-20.15. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

8301307 FUSKU, kerta- ja jatkokurssi

Opistotalo

ti 18.30-20.15

6.-13.2.

Kurssimaksu 13 €

Molemmilla kerroilla alkuosa on yhdessä alkeiskurssin kanssa eli kerrataan helpompia, alkeiskurssilla opeteltavia vuoroja. Loppuosa on varsinaista jatkokurssia eli opetellaan muutama vähän vaativampi vuoro ja tanssitaan nopeammalla tempolla. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

8301308 HIDAS VALSSI

Opistotalo
ti 19.45-20.45
9.-30.1.

Kurssimaksu 13 €

Harjoitellaan hitaan eli englantilaisen valssin perusaskelikko ja tanssiminen. Halukkaille muutama kuvio lisämausteeksi. **Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00.**

8301309 PERUSTANSSIT B

Opistotalo
ti 18.30-20.15
27.2.-6.4.

Kurssimaksu 24 €

Harjoitellaan valssia, foxia, tangoa ja jenkkää sellaisina kuin niitä tanssipai-koilla ja monissa erilaisissa tilaisuuksissa tanssitaan. Sopii erityisen hyvin mm. niille, joilla on kesällä häät tai muu tanssitilaisuus. Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018 klo 18.00

**Tarkista sivulta 8
avustukset
kurssimaksuihin.**

AVOIN YLIOPISTO

Kurssitiedot on tässä esitetty
suppeasti.

Lisätietoja: opistopalvelut.fi/rauma
tai

Kristina Haavisto
puh. 044 403 6177

**Avoimen yliopiston kursseille
ilmoittautuminen on alkanut
kesäkuussa ja jatkuu edelleen.**
Ilmoittaudu www.rauma.fi/kansalaisopisto

Infotilaisuus avoimen yliopiston
opinnoista ke 30.8. klo 14.00-17.00
pääkirjastossa, Alfredinkatu 1.

3298000 KASVATUSTIETEEN PERUSOPINNOT (25 op, TY),

monimuoto-opetus

Opistotalo

ke ja to 17.00-19.30

20.9.-14.12.

11.1.-5.4.

tuutori KL Susanna Heino

Kurssimaksu 190 €

Soveltuu kaikille kasvatuksesta, kou-
lutuksesta ja oppimisesta kiinnostu-
neille, kasvatusta ja koulutustehtävis-
sä toimiville ja niihin hakeutuville sekä
yliopistoon pyrkiville. Tarkastellaan
kasvatuksen, koulutuksen ja oppimi-
sen ilmiötä eri näkökulmista tutustuen
kasvatustieteen keskeisiin käsittei-
siin, tutkimukseen ja teorioihin. Kurs-
simaksu 190 € sekä Turun avoimen
yliopiston maksu 250 €.

3298001 PSYKOLOGIAN PERUSOPINNOT (25 op, TY)

Opistotalo

to 17.30-19.00

21.9.-7.12.

tuutori PsT Tuula Laes

Kurssimaksu 190 €

Soveltuvat kaikille psykologiasta kiinnostuneille, esimerkiksi kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan tehtävissä toimiville sekä sivuaineeksi eri alojen opiskelijoille. Aloitustilaisuus to 21.9. klo 17.30-20. Muut opintoryhmätapaamiset to klo 17.30-19. Kurssimaksu 190 € sekä Turun avoimen yliopiston maksu 250 €.

3298002 IKÄÄNTYNEEN ASIAKKAAN TERVEYS JA SEN ARVIOINTI (5 op, TY)

Opistotalo

ti 17.00-19.30

31.10.-9.1.

tuutori TtM Kristiina Kuusio

Kurssimaksu 45 €

Soveltuu sosiaali- ja hoitoalalla sekä vanhustyössä ja alan järjestöissä toimiville sekä kaikille ikääntymisen kysymyksistä kiinnostuneille. Perehdytään vanhuusiän sairauksiin, niiden hoitoon ja kuntoutuksen erityispiirteisiin. Tutustutaan laitoshoidon ehkäisyyn tähtäävään toimintatapaan. Lisäksi käydään läpi vanhuusiän kuolemaan liittyviä kysymyksiä. Kurssimaksu 45 € sekä Turun avoimen yliopiston maksu 50 €.

3298003 ITSENÄISEN SUOMEN KULTTUURIHISTORIA (5 op, TY)

Opistotalo

ma 17.30-19.00

2.-30.10.

tuutori FM Eija Luhtala

Kurssimaksu 50 €

Soveltuu kaikille

yleissivistäväksi har-
rastukseksi tai

amatilliseen kehit-
tämiseen. Suomen

kulttuurihistoriaa vuosilta 1917–2017.

Pohditaan, mitä itsenäisyys on kult-
tuuriselta kannalta merkinnyt. Kurs-
simaksu 50 € sekä Turun avoimen
yliopiston maksu 20 €.

3298004 USKONTO JA MONIKULTTUURISUUS (3 op, TY)

Opistotalo

ti 17.30-19.00

3.10.-7.11.

tuutori FM Marja Tanhuanpää

Kurssimaksu 50 €

Soveltuu kaikille yleissivistäväksi
harrastukseksi tai amatilliseen ke-
hittämiseen mm. kasvatus- ja ope-
tusalalle. Tarkastellaan tämän päivän
uskontotilannetta Suomessa ja pohdi-
taan lisääntyvän monikulttuurisuuden
tuomia haasteita suomalaisessa yh-
teiskunnassa. Kurssimaksu 50 € sekä
Turun avoimen yliopiston maksu 20 €.

3298005 MUUTOKSEN JOHTAMINEN (5 op, TY)

Opistotalo

to 17.30-20.00

12.10.-7.12.

tuutori KTM Susan Pietilä

Kurssimaksu 60 €

Opinnot soveltuvat johtamisesta,
henkilöstön kehittämisestä sekä yli-
päänsä työelämän ja itsensä kehit-
tämisestä kiinnostuneille. Amatilli-
sena koulutuksena opinnot sopivat
esimiehenä toimiville ja esimiesteh-
tävistä kiinnostuneille, henkilöstön
kehittämisestä sekä konsultoinnista
ja työelämän kehittämisestä kiinnos-
tuneille. Kurssimaksu 60 € sekä Tu-
run avoimen yliopiston maksu 20 €.

3298006 SUOMEN HISTORIAN LINJAT JA MURROKSET (5 op, TY)

Opistotalo

ma 17.30-19.00

6.11.-4.12.

tuutori FM Eija Luhtala

Kurssimaksu 50 €

Soveltuu kaikille

yleissivistäväksi
harrastukseksi tai
amatilliseen kehit-
tämiseen. Kurssilta

saat perustiedot suomalaisen yhteis-
kunnan keskeisistä kehityslinjoista ja
murrosvaiheista keskiajalta nykypäi-
vään. Kurssimaksu 50 € sekä Turun
avoimen yliopiston maksu 20 €.

KURSSIT KODISJOELLA

1103017 MAALAUS JA PIIRUSTUS KODISJOELLA

Kodisjoen koulu
ma 18.00-20.30
11.9.-4.12. ja 8.1.-26.3.

1103103 KORISTEMAALAUSTA KODISJOELLA

Kodisjoen koulu
ti 17.30-20.00
12.9.-28.11.

1104041 KUDONTA B

Kodisjoen kudontatupa
ke 18.15-20.45
13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

1104284 LASITAIDETTA PUUTARHAAN KODISJOELLA

Kodisjoen koulu
la-su 9.00-16.00
11.-12.11.

8301009 KUNTOLIIKUNTA B

Kodisjoen koulu
ti 18.30-19.30
12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

**Oppaassa kurssit
ovat aineryhmittäin.
Tarkemmat tiedot
kursseista ja luennoista
löydät kunkin aineryhmän
kohdalta.
Sisällysluettelo on sivulla 3.**

KURSSIT LAPISSA

9991012 JÄTTILÄISTEN KIUKAITA JA HIITTEN VAREITA

Lapin koulu

to 2.11. klo 18.00-19.30

1101163 PIANOTUOKIO C

Lapin seurakuntakoti

ti 14.10-15.30

12.9.-5.12. ja 9.1.-3.4.

1103099 POSLIININMAALAUSTA AIKUISILLE JA NUORILLE LAPISSA

Lapin kunnantalo

ma 18.00-20.30

11.9.-27.11. ja 8.1.-26.3.

1104220 KERAMIikka LAPISSA

Lapin kunnantalo

ti 18.00-21.15

12.9.-28.11. ja 9.1.-3.4.

1104224 KERAMIikka LAPSILLE JA NUORILLE LAPISSA

Lapin kunnantalo

to 18.00-19.30

14.9.19.10.

1103172 KÄSSÄÄ JA KUVISTA LAPISSA

Lapin kunnantalo

ma 15.15-17.00

18.9.-27.11. ja 8.1.-19.3.

1103174 PIIRRETÄÄN MANGAA ja muita sarjakuvahahmoja Lapissa

Lapin kunnantalo

la 10.30-15.00

14.10.

1104042 KUDONTA C

Lapin kunnantalo
ma 18.00-20.30
la 9.00-14.00
11.9.-20.11. ja 8.1.-19.3.

1104094 PITSINNYPLÄYS C

Lapin kunnantalo
ke 18.00-20.30
13.9.-29.11. ja 10.1.-28.3.

**1104136 HUOVUTETAAN
YHDESSÄ KEPPIHEVONEN**

Lapin kunnantalo
pe 17.00-20.15
la 9.00-15.00
24.-25.11.

1104426 KUPPIKYNTTILÄT

Lapin kunnantalo
la 11.00-15.00
2.12.

**8301012 ELÄKELÄISTEN
KUNTOLIIKUNTA**

Lapin liikuntahalli
ke 15.00-16.00
13.9.-29.11. ja 10.1.-11.4.

8301014 KUNNON TREENI

Lapin liikuntahalli
ke 17.30-18.30
13.9.-29.11. ja 10.1.-25.4.

8301021 MIESTEN JUMPPA

Lapin liikuntahalli
ke 18.30-19.30
13.9.-29.11. ja 10.1.-4.4.

**8301019 LAVIS-lavatanssi-
jumppa A**

Työväentalo, Lappi
to 17.00-18.00
14.9.-7.12. ja 11.1.-12.4.

**8301020 LAVIS-lavatanssi-
jumppa B**

Työväentalo, Lappi
to 18.15-19.15
14.9.-7.12. ja 11.1.-12.4.

8301104 TUOLIJOOGA B

Linnavuoren palvelukeskus,
Lappi
ti 16.15-17.15
12.9.-12.12.

8301105 TUOLIJOOGA C

Linnavuoren palvelukeskus,
Lappi
ti 16.15-17.15
9.1.-3.4.
**Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018
klo 18.00.**

**8301124 HATHAJOOGA,
ALKEISJATKO D**

Linnavuoren palvelukeskus,
Lappi
ti 17.30-18.45
12.9.-12.12.

**8301125 HATHAJOOGA,
ALKEISJATKO E**

Linnavuoren palvelukeskus, Lappi
ti 17.30-18.45
9.1.-3.4.
**Ilmoittautuminen alkaa 3.1.2018
klo 18.00.**

**Oppaassa kurssit
ovat aineryhmittäin.
Tarkemmat tiedot
kursseista ja luennoista
löydät kunkin aineryhmän
kohdalta.
Sisällysluettelo on sivulla 3.**

RAUMAN TEATTERIKOULU

Teatterikoulussa 8-16 v tytöt ja pojat opiskelevat teatteritaiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaisesti.

RAUMAN
TEATTERI
KOULU

LUKUVUOSI 2017-2018

SYYSLUKUKAUSI 2017 Opetus alkaa ma 28.8.
Syysloma ma-pe 23.-27.10.
Joululoma 15.12.2017-7.1.2018

KEVÄTLUKUKAUSI 2018 Opetus alkaa ma 8.1.
Talviloma ma-pe 19.-23.2.
Pääsiäisloma to-ma 29.3.-2.4.
Vappuna ti 1.5. ei opetusta

Lukujärjestys

maanantai	14.30-16.00	Teatterikoulu 1 vk, Teatterileikit ja keskittyminen
	16.15-17.45	Teatterikoulu 4 vk A, Näyttelijäntyö ja perehtyminen teatterin tekemiseen
tiistai	14.30-16.00	Teatterikoulu 2 vk A, 16.15-17.45 Teatterikoulu 2 vk B, Teatteriharjoitukset ja tutustuminen näyttelijäntyöhön
keskiviikko	18.15-19.45	Teatterikoulu 4 vk B, Näyttelijäntyö ja perehtyminen teatterin tekemiseen
torstai	15.30-17.00	Teatterikoulu 3 vk, Syventyminen teatteriharjoitteisiin ja näyttelijäntyöhön

Lukukausimaksu 110 € syksy / 110 € kevät.

Seuraavat sisarukset 95 € / lukukausi.

Syksyn haku to 24.8.2017 klo 14.00 asti.

Vapaita paikkoja eri ryhmiin voi kysellä lukukauden aikana puhelimitse tai sähköpostilla.

Rauman Teatterikoulu

Pursikatu 4, käynti Urheilukadun puolelta

Aleksi Kumpula, vastaava opettaja, puh. 044 403 6178

Kansalaisopiston toimisto puh. 044 793 4515

Aittakarinkatu 10, 26100 Rauma

teatterikoulu@rauma.fi

www.rauma.fi/teatterikoulu

RAUMAN KÄSITYÖKOULU TAITAVA

Käsityökoulu Taitavassa 9-16 v tytöt ja pojat opiskelevat taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaisesti.

LUKUVUOSI 2017-2018

SYYSLUKUKAUSI 2017 28.8.–14.12.2017
syysloma ma–pe 23.–27.10.
joululoma 15.12.2017–7.1.2018

KEVÄTLUKUKAUSI 2018 8.1.–8.5.2018
talviloma ma–pe 19.–23.2.
pääsiäisloma to–ma 29.3.–2.4.
vappuna ti 1.5. ei opetusta

maanantai	15.15–17.15	perusopinnot 5 ja 6
tiistai	15.15–17.15	perusopinnot 1 ja 2
torstaina	15.15–17.15	perusopinnot 3 ja 4

Opintojen aikana Taitavassa mm. ommellaan, painetaan kangasta, huovutetaan, muovaillaan savesta, tehdään puutöitä – opitaan erilaisia käsityötekniikoita ja käytetään monipuolisesti erilaisia materiaaleja.

Opetus etenee tavoitteellisesti tasolta toiselle. Tehdessä taidot ja tiedot, tekniikoiden ja materiaalien sekä työvälineiden monipuolinen tuntemus ja hallinta kehittyvät. Lisäksi opitaan esteettistä, visuaalista ja kulttuurista osaamista sekä perinteen taitamista. Luovuus ja käsillä tekemisen ilo näkyvät valmiissa töissä. Käsityönopetus antaa edellytyksiä elinikäiseen harrastamiseen ja valmiuksia myös ammattiopinnoille.

Lukukausimaksu 110 € syksy / 110 € kevät.
Seuraavat sisarukset 95 € / lukukausi.

Syksyn haku to 24.8.2017 klo 14.00 asti. Vapaita paikkoja eri ryhmiin voi kysellä lukukauden aikana puhelimitse tai sähköpostilla.

Rauman käsityökoulu Taitava
Aittakarinkatu 10, 26100 Rauma
käsityönopettaja puh. 044 793 4518
kansalaisopiston tsto puh. 02 834 4515
kasityokoulu@rauma.fi
www.rauma.fi/kasityokoulutaitava
Instagram: kasityokoulutaitava

RAUMAN KUVATAIDEKOULU

Lyseokatu 2, 26100 Rauma
kuvataidekoulu@rauma.fi
<http://www.rauma.fi/kuvataidekoulu>

LUKUVUOSI 2017-2018

SYSSLUKUKAUSI 2017 Opetus alkaa maanantaina 28.8. ja päättyy torstaina 14.12.
Syysloma ke–pe 25.–27.10.
Joululoma 15.12.2017–8.1.2018

KEVÄTLUKUKAUSI 2018 Opetus alkaa maanantaina 8.1.
Talviloma 19.–23.2.
Pääsiäisloma pe–ma 30.3.–2.4.
Vappuna ei opetusta ti 1.5.
Lukuvuosi päättyy peruskursseilla 17.5. ja pajoilla 24.5.

maanantai	15.30-17.00	Peruskurssi 4	
	16.15-18.30	Keramiikkapaja	
	17.15-19.30	Arkkitehtuuripaja	
tiistai	15.30-17.00	Peruskurssi 3A	
	17.15-18.45	Peruskurssi 1A	
	17.15-19.30	Maalaus- ja piirustus-paja	
keskiviikko	15.30-17.00	Peruskurssi 2	
	16.15-18.30	Valokuvaus- ja animaatio	
	17.15-19.30	Maalaus-paja	
torstai	15.30-17.00	Peruskurssi 1B	
	17.15-18.45	Peruskurssi 3B	
	17.15-19.30	Piirustus-paja	

opettajat oppituntien aikana

Kuusisto Kirsi, koulunjohtaja
Hietanen Eija
Mannio-Turunen Katariina
Pauniahho Meri
Roström Tommi-Wihtori
kansalaisopiston toimisto

044 793 4512

044 793 3427

02 834 4515

Syksyn haku 24.8.2017 asti. Vapaita paikkoja voi kysellä lukuvuoden aikana kuvataidekoulusta sähköpostilla ja puhelimitse.

Lukukausimaksut 110 € / syksy ja kevät 110 € / kevät (materiaalit sisältyvät hintaan). Seuraaville sisaruksille 95 € lukukaudelta.

TERVETULOA VANHEMPAINILTAAN torstaina 21.9. klo 17.30-18.30

Lyseokatu 2, toinen kerros. Opettajat kertovat kuvataidekoulussa opiskelusta ja opetuksen sisällöistä. Kahvitarjoilu.

RAUMAN LYSEON LUKIO

Urheilukatu 22

Finnish language courses (suomi2)

Book Suomen mestari 1,2,3 ja 4

Period   **1 (10.8.-2.10.)**
                    2 (3.10.-27.11.)
                    3 (28.11.-2.2.)

Course   1, 2 and 3
Monday   11.30-13.15
Wednesday 13.30-14.45
Thursday   10.00-11.15

Course 6, 7 and 8
Tuesday   10.00-11.15
Wednesday 10.00-11.15
Friday   13.30-14.45

Period   **4 (5.2.-5.4.)**
                    5 (6.4.-2.6.)

Course 4 and 5
Monday   13.30-14.45
Wednesday 11.30-13.15
Friday   10.00-11.15

Course 9
Monday   10.00-11.15
Tuesday   11.30-13.15
Thursday   13.30-14.45

Lisätietoja lukion rehtori
Matti Saarivuorelta
matti.saarivuori@rauma.fi
puh. 044 5341910

RAUMAN KAUPUNGIN LIIKUNTA- PALVELUJEN LIIKUNTARYHMÄT

Liikuntapalveluiden järjestämät terveystiikuntaryhmät syksyllä 2017:

Kuntosali 6.9. alkaen

ke klo 8.00-11.00

Uimahallin kuntosali, Hankkarintie 8, käynti sivuovesta

län karttuessa lihaskunnan ylläpidon merkitys korostuu. Kuntosalityöskentelyssä pidät kehon toimintakykyisenä mukavassa porukassa. Paikalla on ohjaaja. Hinta on 30 € / kausi, joka maksetaan Palvelupiste Pyyrmaniin, Valtakatu 2.

Kunnon kävely 8.9. alkaen

pe klo 10.00-11.00

Talviharjoitteluhalli, Teollisuuskatu 19

Kunnon kävelyssä ohjatun alku- ja loppuverryttelyn välillä nappaamme kaksi karpästä yhdellä iskulla: kävely kivassa seurassa pitävällä alustalla kehittää verenkiertoelimistön kuntoa ja kuntosalilaitteilla pidämme lihakset vireessä. Maksuton.

Tiedustelut: Auli Kouru puh. 02 834 3265

AIKUISTEN ERITYISRYHMÄT

Tiinan jumppa

ti klo 13.00-14.00

kokoontuminen uimahallilla

Tarkoitettu mielenterveyskuntoutujille. Sisältää ulkoilua, jumppaa, kuntosalia yms.

Aikuisten sovellettu pelikerho

ma klo 15.30-16.30

Winnova, Steniuksenkatu 8

Ilmoittaudutaan paikan päällä.

Neurologinen kuntopiiri

ti klo 14.30-15.30 ja 15.30-16.30

Terveyskeskus, jumppasali

Vapaiden paikkojen tiedustelu:

Tiina Malinen puh. 02 834 3246

Tuolijumppa

ti klo 11.30-12.15

Järjestötalo, Siikapolku 1

KEVENNETYT VESIVOIMISTELUT

Kevennettyjä vesijumppia erityisryhmien toiveita noudattaen. Suunnattu kuntoutusta tarvitseville. Uimahallimaksu.

ma klo 13.15-13.45

ke klo 13.30-14.00 ja klo 14.00-14.30

to klo 13.15-13.45 ja klo 13.45-14.15

pe klo 13.00-13.30

ERITYISLIIKUNTAA LAPSILLE

Molskis 13.9. alkaen

Lasten liikuntakerhot on tarkoitettu lapselle, joka ei voi onnistuneesti osallistua yleisiin harrastuksiin tai lapselle, jolla on vaikeuksia vuorovaikutuksessa. Maksu on syyskaudelta 30 €. Maksu maksetaan uimahallin kassaan, tarvittaessa voidaan tehdä lasku. Muutokset mahdollisia.

Vesiliikuntakerho Molskis koululaisille uimahallissa.

Uimahallin pääsisääkäynti, keskiviikkoisin klo 15.00-16.15 ja klo 16.30-17.45.

Ilmoittautuessa mainittava lapsen nimi, ikä, uimataito, erityisyyden kuvaus ja yhteysthenkilön puhelinnumero.

Lisätietoa yhdistyksestä ja tapahtumista:
<https://raumanopistolaisiyhdistys.wordpress.com/> ja puheenjohtaja
Jani Huhtala, puh. 050 374 2107.

YHDISTYKSEN JÄSENYYS

Kaudella 2017–2018 ei ole jäsenmaksua. Saadaksesi jäsenedut tarvitset kuitenkin henkilökohtaisen jäsenkortin, jonka saat opiston toimistosta. Liity Opistolaisyhdistyksen jäseneksi ja tue toimintaa aikuisopiskelun hyväksi! Jäsenenä saat alennusta yhdistyksen järjestämien matkojen hinnoista. Lipuissa on useimmiten kaksi hintaa, joista edullisempi on jäsenille.

Seuraavat liikkeet antavat 10 % alennuksen normaalihintaisista tuotteista

- Pyörä-Nurmi
- Rauman Askarteluohjaus
- Kajava Lahja ja Käsityö Seija Jaakkola
- Kodin Lanka ja Neule
- Rauman City-Sukka (ompelutarvikkeet)
- Martin Maailma (ompelutarvikkeet)
- Verho-Tuominen (kankaat ja ompelutarvikkeet)

Näytätän voimassaolevan jäsenkortin liikkeissä oston yhteydessä.

AVUSTUKSET OPISKELIJOILLE

Opiston opiskelijoilla on mahdollisuus anoa yhdistykseltä avustusta kurssimaksuihin tai kurssin tarvikkehankintoihin. Katso sivu 8.

SYNTI-antologia

Yhdistys julkaisi keväällä yhteistyössä opiston luovan kirjoittamisen kurssin opiskelijoiden kanssa Synti-antologian. Kirjaa on myytävänä hintaan 15 €, lisätietoja puheenjohtajalta.

SYYSKAUDEN 2017 OHJELMA

Ti 10.10. Yhteislaulutilaisuus

Vapaa pääsy ja kahvitarjoilu.

Tarkemmat tiedot sivulla 27.

La 17.11. matka Tampereen Teatteriin **Cats**-musikaaliin. Muutamia paikkoja jäljellä!

Ilmoittautuneille lähetetään tarkempaa tietoa ja lasku matkasta syyskuussa.

Su 19.11. Suomen Kädentaidot -messut Tampereella.

Lähtö Rauman linja-autoaseman tilausajolaiturista klo 8.00 ja paluu noin klo 19.00. Ilmoittautumiset ja maksut ke 8.11. mennessä opiston toimistoon (käteismaksu). Hinta 30 € jäsenet / 35 € muut (sis. lippu ja kuljetus).

Ma 27.11. Rauman Kansalaisopiston Opistolaisyhdistys r.y:n vuosikokous klo 17.30 Opistotalossa, Aittakarinkatu 10. Käsitellään sääntöjen määräämät asiat. Tervetuloa mukaan kaikki jäsenet!

TULOSSA KEVÄÄLLÄ 2018

Yhteislaulutilaisuus

Yhteistyössä opiston kanssa.

Matka Viroon keväällä. Tarkempia tietoja kevään opinto-oppaassa.

Yhdistyksen tapahtumista ilmoitetaan ilmoitustauluilla sekä Raumalainen-lehden yhdistyspalstalla.

YHDISTYKSEN HALLITUS

Jani Huhtala (puheenjohtaja), Pia Ala-Äijälä (varapj. ja taloudenhoitaja), Riitta Johansson (sihteeri), Pirjo Katajamäki, Nina Kuusinen, Päivi Kähkönen ja Marjo Savolainen.

Kysy lisää opiston toimistosta.

133

MUISTIINPANOJA

MUISTIINPANOJA

MUISTIINPANOJA

MUISTIINPANOJA

MUISTIINPANOJA

MUISTIINPANOJA

MUISTIINPANOJA

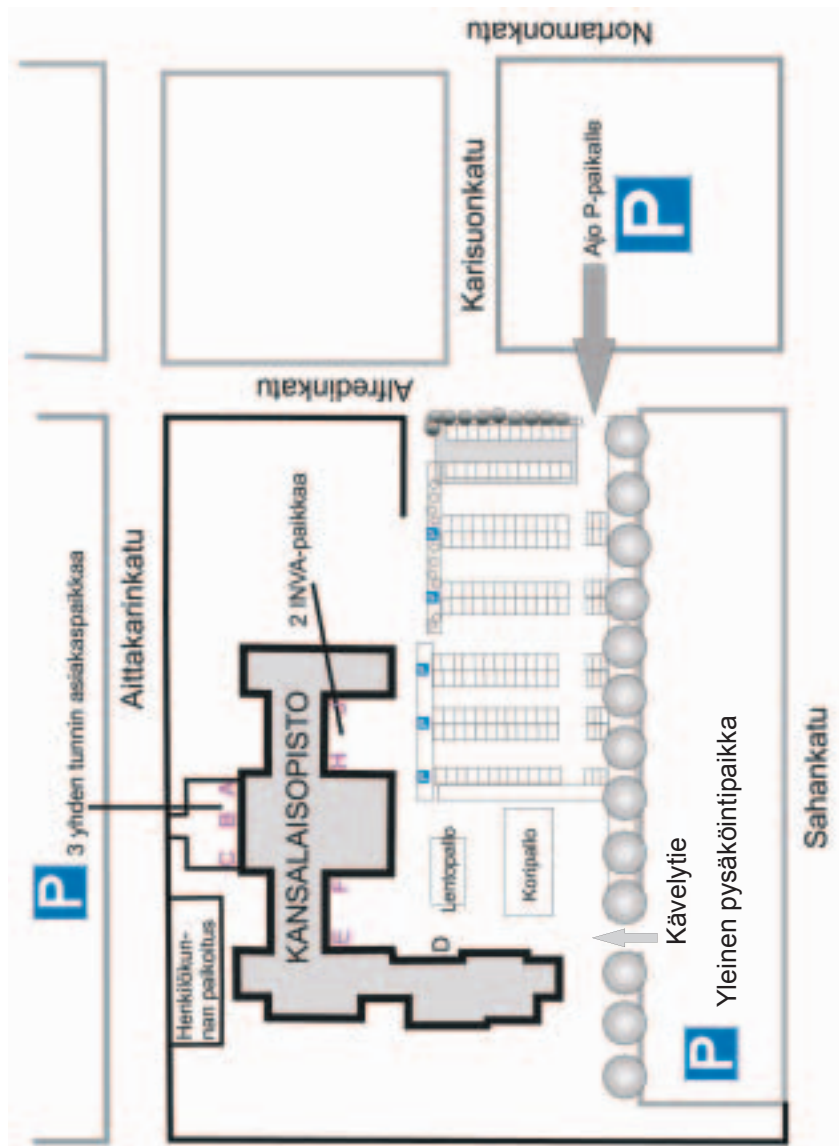
MUISTIINPANOJA

MUISTIINPANOJA

MUISTIINPANOJA

Pysäköinti Opistotalolla

OPETUSPAIKAT JA OSOITTEET

Opistotalo, Aittakarinkatu 10
Vanha opisto, Vähäkoulukatu 8
Rauman kuvataidekoulu,
Lyseokatu 2
Rauman Käsityökoulu Taitava,
Aittakarinkatu 10
Rauman Teatterikoulu, Pursikatu 4,
käynti Urheilukadun puolelta

Ankkuri, Nortamonkatu 5
Aronahde, Nummenvahe 5
Hj. Nortamon peruskoulu,
Nummenvahe 5
Karin koulu, Savilankatu 5
Kaunisjärven vanhainkoti,
Steniuksenkatu 4
Kaupunginkirjasto, Alfredinkatu 1
Kellariteatteri, Pursikatu 4,
käynti Urheilukadun puolelta
Kodisjoen koulu, Kodisjoentie 1432
Kodisjoen kudontatupa,
Kodisjoentie 1418
Kortelan koulu, Kortelantie 23
Kourujärven koulu, Karpalotie 3
Kourujärven väestönsuoja
Pommari, Lännentie 1
Lapin kunnantalo,
Kivisillantie 6, Lappi
Lapin seurakuntakoti,
Hiedastentie 6
Lapin liikuntahalli, Kirkkotie 6
Linnavuoren palvelukeskus,
Sahamäentie 2, Lappi

Musiikkiopisto, Nortamonkatu 5
Nanun koulu, Nummenvahe 8
Nuorten työpaja, Sinkokatu 1
Opistotalo, Aittakarinkatu 10
Pyynpään koulu, Vähäkinntontie 7
Rauma-Sali, Satamakatu 26
Rauman Lyseon lukio,
Urheilukatu 22
Rauman Opettajankoulutuslaitos,
Seminaarinkatu 1
Raumanmeren koulu,
Pyynpäänkatu 27
Ryhmäkoti Lumikki,
Rauhankatu 12
Seurakuntatalo, Luostarinkatu 1
Sininen koulu,
Uotila, Tuomistontie 1
Syvärauman koulu,
Purjehtijankatu 15
Talviharjoitteluhalli, Hankkarintie 8
Työväentalo,
Hinnerjoentie 15, Lappi
Uimahalli, Hankkarintie 8
Unajan koulu, Laivolantie 10
Uotilan koulu, Uotilan vanhatie 39
Vanha opisto, Vähäkoulukatu 8
Vasaraisten koulu,
Nihattulantie 487
Vermuntilan rukoushuone,
Vermuntilantie 163
Voiluodon kylätalo, Anttilantie 3
WinNova, Satamakatu 19
WinNova, Steniuksenkatu 8

**Julkinen tiedote
kaikkiin talouksiin**

KANSALAISOPISTON KESKUSPAIKKA OPISTOTALO

Aittakarinkatu 10, 26100 Rauma

puh. 02 834 4515 ja 02 834 4517

Ilmoittautumiset puh. 044 793 4515 ja 044 793 4517

Asiointisähköposti: kansalaisopisto@rauma.fi

TOIMISTO avoinna

opetusviikkojen aikana

ma, ke ja to klo 9.00–16.00, ti klo 9.00–17.00,

pe klo 9.00–15.00

Muuna aikana ma–pe klo 9.00–15.00

Opetusviikkojen aikana

vahtimestari paikalla klo 21.00 asti

www.rauma.fi/kansalaisopisto

